קריזיס פון דער בורזשואזער קולטור

מ. שאַץ-אַנין

ריגע, 1932

וועגן דער אויסגאַבע

דער טעקסט איז איבערגעאַרבעט אויף היינטיגע היימישע אידיש. דער מחבר'ס אינהאַלט, געדאַנקען-גאַנג און סטיל זענען פּרעזערווירט געוואָרן. די זייט-נומערן אינעם אַלטן אינהאַלט פאַרווייזן אויף די בלעטער פונעם מקור.

אין געוויסע פּלעצער זענען די ווערטער אינעם אַלטן דרוק נישט גענוג קלאָר, אָדער זייער גענויע באַדייטונג איז נישט באַשטעטיגט. אין די פּלעצער איז די אומזיכערע לייענונג פונעם מקור פּרעזערווירט געוואָרן, מיט אַ באַזונדערער רעדאַקציע-באַמערקונג. די באַמערקונגען זענען נישט פון דעם מחבר. די אויסגאַבע האָט דעריבער נאָך אָפענע טעקסט-פּראַגעס; עס זענען נישט אַריינגעשטעלט געוואָרן געשעצטע באַדייטונגען אַנשטאַט דעם מקור.

פאָרוואָרט

ווען אַ קולטור-בנין פאַלט איין, זעט מען נישט קיין צוזאַמענגעפאַלענע ווענט, קיין אַרויסשטאַרנדיגע באַלקנס און קוימענס, קיין צעבראָכענע גלידער און צעשמעטערטע שאַרבנס. נאָר מיליאָנען מענטשן פאַרלירן זייער גלייכגעוויכט, זייער גלויבן אין זיך, זייער רו, און וואַרפן זיך צום אַזאַרט-שפּיל, צום באָקס, צו אַלערליי נאַרקאַטיק און עראָטיק, ביז צום ראַפינירטסטן לוסט-מאָרד.

די חורבות פונעם גייסטיגן בנין שטיקן די נשמות פון מיליאָנען און טרייבן זיי אין אַ ווילדן אומרו פון איין עקסטרעם צום צווייטן אין אַלע ספערן פון מענטשליכן פילן, טראַכטן און ווילן. דאָס איז דער פּסיכאָלאָגישער קריזיס וואָס די בירגערליכע וועלט לעבט יעצט איבער.

די קולטור פון בורזשואזן אויפשטייג .I

אין דער קלאסן-געזעלשאפט איז יעדע קולטור א פראדוקט פון א באשטימטן קלאס און א קליאנט פון דער קלאסן-הערשאפט.

יעדע קולטור טיילט דעם גורל פונעם קלאס וואס האט זי באשאפן: מיט אים שטייגט זי און מיט אים פאלט זי.

ווען דער היסטארישער אפבייט קומט פאר אין דער געזעלשאפט, איז אויך דער קולטור-קריזיס אומפארמיידליך.

דער קריזיס פון דער בורזשואזער קולטור באדייט דעם אפגאנג פון איין קולטור-שאפנדיגן געזעלשאפטליכן כח - פון דער בורזשואזיע - און דעם אויפשטייג פון זיין קולטור-היסטארישן יורש - דעם פראלעטאריאט. אונזער צייט איז די תקופה פון אט דעם אפבייט. דער געראנגל פון אט די צוויי כוחות איז די סיבה פונעם קולטור-קריזיס.

די בורזשואזיע האט אין דער תקופה פון איר רעוואלוציאנערן אויפשטייג באשאפן א נייע קולטור, מיט וועלכער עס קומט אויס פאר די שעפערישע עלעמענטן פונעם פראלעטאריאט זיך צוזאמענצושטויסן אין קאמף און - דורך איר פארניינונג - שאפן אן אייגענע קולטור אויף א העכערן היסטארישן באזיס.

יעדע קולטור שטעלט מיט זיך פאר אן איינהייטליכן מאטעריעל-גייסטיגן בנין, אין וועלכן עס איז נישט מעגליך אפצוטיילן דעם גייסטיגן איבערבוי פונעם סאציאל-מאטעריעלן פונדאמענט. דאס מוז מען שטענדיג האבן אין זינען ווען מען אנאליזירט די גייסטיגע קולטור באזונדער פון דער מאטעריעלער, וויילביידע זענען ארגאנישע באשטאנדטיילן פון איין אינטעגראלער מאטעריעל-גייסטיגער קולטור.

די קולטור פון יעדער געזעלשאפט שטעלט מיט זיך פאר א פסיכא-אידעאלאגישע איינהייט. די עמאציאנעלע, אינטעלעקטועלע און וואלונטאריסטישע מאמענטן זענען דא ענג צוזאמענגעפלאכטן; און נאר צוליב אנאליטישער באטראכטונג מוזן די הויפט-ספערן פון קולטור באזונדער אויסגעטיילט ווערן: קונסט, וויסנשאפט, פאליטיק. זיי אלע ארגאניזירן די פסיכא-אידעאלאגיע - געפיל, געדאנק, ווילן - אין דער ריכטונג וואס ווערט דיקטירט דורך די אינטערעסן פונעם הערשנדיגן קלאס. דערביי איז די סאציאלע פונקציע פון דער קונסט דירעקט צו ארגאניזירן די געפילן און שטימונגען פון די מאסן; די ראלע פון דער וויסנשאפט איז צו ארגאניזירן די וועלט פון מענטשליכע פארשטעלונגען, געדאנקען און אידעען; די אויפגאבע פון דער פאליטיק איז צו ארגאניזירן די ווילן-אימפולסן פון די פאלקסמאסן, צו באשטימען זייער ציל-איינשטעלונג און די נארמען וואס רעגולירן די באוועגונג צו אט דעם ציל.

1. קונסט

די יונגע בורזשואזיע איז ארויס אין קאמף קעגן דער אפגעלעבטער פעאדאלער וועלט, באוואפנט מיט א פעסטן גלויבן אין זיך, אין אירע אייגענע כוחות און אין איר פעאיגקייט צו באשאפן א נייע וועלט - די וועלט פון קאפיטאליסטישן אייגנטום, פון גרויסשטעטישער אינדוסטריעלער קולטור. די פרייע אנטוויקלונג פונעם אינדוסטריעלן קאפיטאליזם האט געפאדערט קודם-כל באזייטיגן אלע פעאדאלע מניעות. דעם קאמף קעגן אט די מיטל-אלטערליכע רעשטן האט די יונגע בורזשואזיע געפירט אונטער'ן לאזונג: "פרייהייט, גלייכהייט און ברידערליכקייט".

אינעם צענטער פון אט דעם שטארקן בירגערליכן לעבנס-געפיל שטייט דער היפערטראפירטער "איך", דער בירגערליכער אינדיווידואליזם. דער יחיד, דער "העלד", פירט אן מיט'ן "פינסטערן המון". ער איז דער אייגנטליכער "באשאפער פון דער געשיכטע". אט דער וועלט-באנעם איז א פועל-יוצא פון דער פרייער קאנקורענץ אינעם געיעג נאך רווחים ארום דעם הייליגן אייגנטום.

די גאנצע עמאציאנעלע וועלט פונעם בירגער איז קאנצענטרירט ארום דעם "איינציגן און זיין אייגנטום": "איך" אלס צענטער פון דער וועלט; "זי" - די צווייטע העלפט פונעם "איך" - און די משפחה אלס לעצטער האריזאנט פון דער בירגערליך-עמאציאנעלער ספערע. דער אין זיך אליין פארליבטער יחיד פארשטעלט אינגאנצן דעם כלל. באשאפן א נייע וועלט - דאכט זיך אים - איז פונקט אזוי פשוט ווי צעשטערן די אלטע, פעאדאלע. די יונגע בורזשואזיע איז ראציאנאליסטיש, זי איז קעגן מעטאפיזיק און איבערגלויבן. די פראנצויזישע רעוואלוציע דערקלערט די פארנונפט אלס העכסטן כח, אלס גאטהייט. דאס געפיל, די פסיכיק, דער אונטערבאוואוסטזיין מוזן באהערשט ווערן דורך דער פארנונפט, דורך דעם באוואוסטזיין.

דאס אלעס האט באשטימט דעם רעאליסטישן גרונט-כאראקטער פון דער יונג-בירגערליכער קונסט. די זיגרייכע בורזשואזיע איז צופרידן מיט זיך, מיט איר דערגרייכטער הערשאפט, מיט איר רייכקייט, מיט איר "פולן" לעבנס-שטייגער - בקיצור, מיט איר אין קאמף דערווארבענער ווירקליכקייט.

a) מאלעריי

דערפאר איז אזוי רעאליסטיש די מאלעריי פון דער יונגער בורזשואזיע: זי דרוקט אזוי בולט אויס איר פארליבטקייט אינעם אביעקטיוון "באזיצטום". די אליינצופרידנקייט מיט זיך פירט צום אויפבלי פון דער פארטרעט-מאלעריי: דער קעניג, דער גענעראל, דער בירגערמייסטער, דער פראפעסאר, דער מיוחס, דער אינטעלעקטועל. אויפ'ן יסוד פון דער לעבנסזאטקייט און דעם סטאבילן לעבנסשטייגער פונעם זיגער-קלאס אנטוויקלט

זיך ברייט די זשאנר-מאלעריי און דער "נאטור-מארט" - די רעאליסטישע אביעקטיווירונג פון די גשמיות'דיגע לעבנסגענוסן.

דעם שטאלץ פון אירע נצחונות דרוקט די בורזשואזיע אויס אין דער היסטארישער מאלעריי.

אט די ארגאנישע צוגעבונדנקייט צו דער רעאליטעט, אויף וועלכער די יונגע בורזשואזיע שטייט אזוי פעסט מיט ביידע פיס, באקומט איר פולסטן אויסדרוק אין דער שטרעבונג צו פעסטע קאנטורן, צו דער שארף אפגרעניצנדיגער ליניע. די מאלעריי שטרעבט צו זיין מער רעאליסטיש ווי די רעאליטעט גופא. די ליניע פון דער קליף-מאלעריי[1] זוכט איבערצושטייגן מיט אירע שארפע קאנטורן די אביעקטיווע רעאלקייט פונעם אריגינאל. די פארב איז דא מער א הילפס-מיטל פון דער ליניע - דעם העכסטן ארגאניזיר-פרינציפ פון אט דער מאלעריי. אויך ליכט, שאטן און פערספעקטיוו ווערן אריינגעשטעלט אין דינסט פון דער שטרענגער קאנטור-צייכענונג, פון דער אליין-הערשנדיגער ליניע.

קיין באדייטנדע זעלבסטשטענדיקע קונסט-שול האט די בורזשואזיע אויפ'ן געביט פון מאלעריי נישט באשאפן. די מייסטערס פונעם בורזשואזן רעאליזם אין דער מאלעריי זענען: אין פראנקרייך פראגאנאר, דע-לא-קרוא, קארא; אין דייטשלאנד פייערבאך, בעקלין, קאולבאך, לענבאך, מענצל; אין האלאנד אייזראעלס; אין ענגלאנד - טורנער.

b) מוזיק

א פיל בולטערן אויסדרוק האט באקומען דער היסטארישער אויפשטייג פונעם בירגערטום אין דער מוזיק.

אויף דעם געביט האט די יונגע בורזשואזיע באשאפן באדייטנדע אריגינעלע ווערטן.

אויב אין דער מאלעריי איז דער קליאנט פונעם רעאליזם געווען די שטרענגע ליניע, האט אין דער מוזיק די זעלביגע ראלע געשפילט די מעלאדיע - די טאנאלע ליניע, דער פעסטער קלאנגען-קאנטור. די מעלאדיע שטעלט מיט זיך פאר די גייסטיגע טאן-צייכענונג, א פארשלאסענע פסיכא-אידעאלאגישע איינהייט.

באך'ס פוגן שטעלן מיט זיך פאר די קווינטעסענץ פון צווינגענדיגער מוזיקאלישער לאגיק. דאס איז כמעט מאטעמאטיק אין טענער. דער אינטעלעקטואליסטישער שטריך מאכט די פוגן אזוי נאנט און פארשטענדליך אויך פאר אונזער צייט.

די מענועטן-לייכטקייט און טאנצנדיגע זארגלאזיקייט פון מאצארט'ס קאמפאזיציעס זענען אויפ'ן בולטסטן אופן צוגעפאסט געווארן צו דער גייסטיגער אליינצופרידנקייט פונעם זיגער-קלאס. די עמאציאנעלע אפגעטאקטקייט און גלייכווערדיקקייט פון מאצארט'ס שאפן זענען דער יסוד פון זיין דויערנדיגער עסטעטישער ווירקונג.

דעם קולמינאציע-פונקט פונעם ביז-איצטיגן מוזיקאלישן שאפן שטעלן מיט זיך פאר די סאנאטן און סימפאניעס פון בעטהאווען. אין זיי זענען אויפ'ן גליקליכסטן אופן פאראייניגט געווארן די אינטעלעקטועלע, עמאציאנעלע און וואלונטאריסטישע מאמענטן. זיי קאנצענטרירן אין זיך דעם מענטשליכן שאפנס-דראנג, פאטאס, נאטור-פרייד, קולטור-באגייסטערונג אין מוזיקאליש פארענדיגטער פארם. דער פרייהייט- און רעוואלוציע-דראנג, די שטארקסטע ליידנשאפטן, "פאוסט"-בענקעניש, פראמעטעוס-דורשט, דער ענטוזיאזם פאר הערואישע מעשים, נאטור-באגייסטערונג - אלץ האט געפונען דעם ווירקזאמסטן אויסדרוק אין בעטהאווען'ס מוזיקאלישן שאפן (די "אפאסיאנאטא", "פאסטאראלע", "הערואיקא" און די "9טע"). דאס מעלאדישע, דאס הארמאנישע, דאס ריטמישע - אלץ גיסט זיך דא צונויף אין א מאנאליטער טאנאלער קאמפאזיציע.

עס איז כאראקטעריסטיש, וואס אין בעטהאווען'ס מייסטערווערק - דער 9טער סימפאניע - דעם אפאגיי פונעם בירגערליכן מוזיקאלישן שאפן, האט זיך שוין אנגעמערקט דער קומענדיגער קריזיס פון דער בירגערליכער מוזיק. אין זיין שטרעבן צו דער העכסטער שטייגערונג פון מוזיקאלישער ווירקונג זוכט בעטהאווען אויסצודריקן דעם אפאטעאז, אריבערגייענדיג פון אינסטרומענטאלער מוזיק צו וואקאלער. דער שלוס-כאר פון דער 9טער סימפאניע, פאר זיך גענומען א מייסטערווערק, איז גיכער א מוזיקאלישע ירידה ווי אן אויפשטייג.

אין דער אפערע האט דער מוזיקאלישער רעאליזם באקומען זיין אויסדרוק אין דער מעלאדישער און לייטמאטיוויסשער שאפונג: ווערדי, ביזע, וואגנער.

c) ליטעראטור

אין דער ליטעראטור הערשט דער זעלביגער רעאליזם אין סוזשעט און פארם. דעם האריזאנט פון דער יונג-בירגערליכער ליטעראטור בילדעט דער קאנקרעטער אינטערעסן-קרייז פונעם בירגערטום: דער "איך"-קאמפלעקס, די דערגענצונג פונעם "איך" דורך ליבע, דאס "אויס-איך", טויט. דער דיכטער באדינט זיך מיטן מעטאד פון רעאליסטישער קאנטור-צייכענונג: שארפע ליניעס, שטרענגע ארכיטעקטאניק, דעטאלירטער געמעל פון דער סביבה, דער נאטירליכער, סאציאלער און אינדיווידועלער. פאראלעל מיט דער פאקטישער דעטאל-צייכענונג גייט די פסיכאלאגישע קליינגריבלעריי. אבער בעצם איז אט די געניי רעאליסטיש געשילדערטע סביבה נאר א פיעדעסטאל פאר דעם יחיד, דעם אייגנטליכן העלד פונעם בירגערליכן וועלט-באנעם.

זיין פולסטן אויסדרוק האט דער ליטערארישער רעאליזם באקומען אינעם ראמאן מיט זיינע שטרענגע קאנטורן, פעסטער ארכיטעקטאניק און קאנקרעטער קליין-מאלעריי.

די פונקציע פון דער ליניע אין דער מאלעריי, פון דער מעלאדיע אין דער מוזיק, פילט אויס אין דער פאעזיע די מעטרישע צוגעמאסטקייט פונעם געריימטן פערז. דער ריטם

איז דא געשמידט אין א פעסטער מאס און זילבן-צוזאמענקלאנג.

דיקענס, געטע, שילער, וויקטאר הוגא, פושקין, טאלסטאי, דאס זענען די באדייטנדיגסטע עטאפּן פון דער בירגערליכער ליטעראַרישער שאַפונג.

d) טעאַטער

דער טעאַטער האט ארויסגעבראכט און עסטעטיזירט אויף דער בינע דעם גאנצן לעבנסשטייגער פון דער בורזשואזיע. ווי דורך א שליסללאך האט ער געלאזט אריינקוקן דעם צושויער אין די בודוארן און סאלאנען פונעם פירנדיגן בירגערטום.

אויף דער בינע-האריזאנט איז געווען באגרעניצט מיטן דרייעק: ער-זי-ער אדער זי-ער-זי; דער גורל פונעם איינצל-העלד, זיינע פסיכאלאגישע גריבלענישן, דאס איז דער אנהייב און דער סוף פון דער בירגערליכער דראמע. פאר דער מאסע איז אויף דער בירגערליכער בינע קיין ארט נישט געווען.

דער דין-געשפונענער פאדעם פון דער איינצל-האנדלונג שאפט א שיטערע קאנווע פון דער דראמאטישער אנטוויקלונג. איינצל-האנדלונג, מאנאלאג, דיאלאג, שטרענגע ארכיטעקטאניק אין 1, 3 אדער 5 אקטן; פארקניפּן די אינטריגע, זי פונאנדערוויקלען און ביי איר העכסטן אויפשטייג איבעררייסן דעם אינטריגע-פאדעם, דאס איז דער טראפארעט פון דער בירגערליכער דראמאטורגיע.

און אט דער איינהייטליכער פאדעם פון דער האנדלונג שלענגלט זיך שטענדיג אין איין פלאך, אין איין שטאק, אויף דער פאדלאגע פון דער בינע.

פונקט ווי דער סוזשעט, איז אויך די טעכניק פונעם בירגערליכן טעאטער עלעמענטאר, פלאך, איין-פלאכיג. די אומבאוועגליכע בילדער, די צוויי-דימענסיאנעלע דעקאראציעס שוואכן אפּ די ריטמען פון דער דראמאטישער האנדלונג. דא הערשט, קודם כל, די פּאזע, די מאסקע און דער אינטענסיווסטער אויסדרוק פאר דער האנדלונג איז דא דער זשעסט. אין זיין מהות איז דער בירגערליכער טעאטער פארגליווערט און ווירקט סטאטיש.

די דראמאטורגיע פונעם בירגערטום איז א בינע-רעפלעקסיע פון דער וועלט-געשיכטע דורך דער פריזמע פונעם בירגערליכן וועלט-באנעם.

איר בולטסטער פארשטייער איז איבסען.

2. וויסנשאפט

דעם עסטעטישן רעאליזם ענטפערט אין דער יונג-בירגערליכער אידעען-וועלט דער ראציאנאליסטישער פאזיטיוויזם.

אין איר שטרעבן צו רעארגאניזירן די אלטע פעאדאלע געזעלשאפט-ארדענונג אויף נייע קאפיטאליסטיש-טעכנישע יסודות האט די בורזשואזיע זיך געשטעלט די אויפגאבע, קודם כל, צו לייגן א פעסטן וויסנשאפטליכן פונדאמענט פאר דער אנטוויקלונג פון דער טעכניק. און דאס האט געקענט געבן נאר די פאזיטיווע וויסנשאפט, אין דער ערשטער ריי די עקזאקטע, געגויע נאטור-וויסנשאפטן. די בורזשואזיע האט געשטרעבט ארייינצודרינגען אין די געזעצמעסיגקייטן פון די נאטור-דערשיינונגען פון דער ארומיגער וועלט. דער 18טער און דער 19טער יארהונדערט זענען דעריבער נישט צופעליג די תקופה פונעם פאזיטיוויסטישן אויפבלי אויף אלע געביטן פון וויסנשאפט.

די יונגע בורזשואזיע דארשט גלויבן אין זיך, אין דער פארשנדיגער פארנונפט פונעם יחיד. נישט אומזיסט האט די פראנצויזישע רעוואלוציע אוועקגעזעצט אויפ'ן פארוויסטן טראן פון די געטער דעם מענטשליכן שכל, אמת, פאר דער קורצער רגע פון איר נצחון-שכרות.

אין איר וועלט-אויפפאסונג האט די בורזשואזיע דורכגעמאכט זייער א באלערנדיגע עוואלוציע. זי האט אנגעהויבן מיטן דרייסטן - אמת, מעכאניסטישן - מאטעריאליזם, מיט אטעאיזם, ראציאנאליזם און פאזיטיוויזם: שפינאזא, האלבאך, מאלעשאט, פאכט, ביכנער, וואלטער, ד'אלאמבער, ביז קאנט. שטעלנדיג העכער פון אלעם די מענטשליכע פארנונפט, האט די יונגע בורזשואזיע געפרואווט אנצווענדן צו דער רעאלער ווירקליכקייט דעם קריטיש-ראציאנאליסטישן אנאליז. זי איז אבער באלד געשטרויכלט געווארן אויפ'ן וועג, דורך דעם געטלעך-מאראליזירנדיגן אידעאליזם (קאנט). זי האט פארברייטערט און אנטוויקלט די עוואלוציע-אידעע און זי ברייט אנגעווענדט אויף אלע געביטן פון מענטשליכן געדאנק: אין דער אנארגאנישער וועלט קאנט-לאפלאס-סיסטעם; אין דער ארגאנישער דארווין; אין דער סאציאלער ספערע ספענסער. כאראקטעריסטיש איז דערביי, וואס דער בורזשואזער געדאנק האט אויסגעהאלטן אנגעווענדט דעם עוואלוציע-פרינציפ אין דער ניט-ארגאנישער און ארגאנישער וועלט און איז געשטרויכלט געווארן, ווי נאר ער האט געפרואווט "אנצווענדן", ריכטיגער, פאלסיפיצירן דעם זעלבן פרינציפ אין דער סאציאלער ספערע. דעם ארט פון דער דיאלעקטישער עוואלוציע אין דער נאטור פארנעמט ביי ספענסער דער אויטאמאטיש-מעכאניסטישער פראגרעס, וואס וויל נישט וויסן פון קלאסן-קאמף אלס טרייבנדיגן כח. די בורזשואזיע שפירט פון אנהייב אן, אז אט דער כח איז געווענדט קעגן איר, און פארזוכט אים צו פארשווייגן. אויפ'ן ארט פונעם קאלעקטיוו, פונעם קלאס, ווערט אין דער פילאזאפיע און וויסנשאפט אוועקגעשטעלט אין צענטער פון דער זיך אנטוויקלנדיגער וועלט דער סואווערענער יחיד, "דער איינציגער און זיין אייגנטום", שטירנער.

דער אינדיווידואליסטישער עוואלוציע-געדאנק האט זיך אויף דעם וועג פארבלאנדזשעט אויף ביז צו דער "בלאנדער בעסטיע", דעם "איבערמענטש", ניטשע.

דעם קולמינאַציע-פּונקט פֿון איר אידעאיִשן שאַפֿן האָט די בורזשואַזיע דערגרייכט אין העגעל'ס דיאַלעקטיק, דער קווינטעסענץ פֿון דער שפּעפֿרישער קאָסמיש-פֿילאָזאָפֿישער פֿאַראַלגעמיינערונג. און ווי אינעם העכסטן אויפֿשטייג איז אַנטהאַלטן די אומפֿאַרמיידלעכקייט פֿונעם אַראָפּפֿאַל, אַזוי אַנטהאַלט שוין אין זיך אָט די פֿילאָזאָפֿישע עליה פֿון דער בורזשואַזיע דעם גרונט-סימן פֿון איר גייסטיגער ירידה: העגעל'ס דיאַלעקטיק איז דורך און דורך אידעאַליסטיש. זיך דערהייבנדיק אויפֿ'ן העכסטן שטאַפּל פֿון דער דיאַלעקטיק, איז די בורזשואַזיע גלייכצייטיק אַריינגעפֿאַלן אינעם תהום פֿון אידעאַליזם.

דאָס זעלביקע אויפֿ'ן געביט פֿון וויסנשאַפֿטלעכער פֿאָרשונג.

זיך דערהייבנדיק אויף אַ באַדייטנדיקער הייך אויפֿ'ן געביט פֿון די נאַטור-וויסנשאַפֿטן, האָט זיך די בורזשואַזיע אַליין דערשראָקן פֿאַר די ווייטע פּערספּעקטיוון, וואָס האָבן זיך פֿון אָט דער הייך געעפֿנט פֿאַר דעם ווייטערדיקן גאַנג פֿונעם סאָציאַלן לעבן, און, זיך אַליין באַרואיִקנדיק, האָט זי דערקלערט איר אייגענעם גייסטיקן באַנקראָט. "Ignoramus - ignorabimus", "דעם עיקר ווייסן מיר נישט און וועלן נישט וויסן".

די בורזשואַזיע קערט זיך אום צו גאָט, דעם אור-מקלט פֿון דער אומוויסנהייט.

3. די "דעמאָקראַטישע" דיקטאַטור פֿון קאַפּיטאַל

די יונגע בורזשואַזיע ווייזט אַרויס אינאַנהייב אַ פֿעסטן גלויבן אין זיך, קלאָרע ציל-באַוואוסטזיניקייט און ציל-שטרעביקייט. זי, די אָרגאַניזאַטאָרין פֿון דער מענטשלעכער געזעלשאַפֿט, די טרעגערין פֿון "גייסט", איז באַרופֿן צו הערשן איבער דעם "פֿינצטערן המון", איבער די אַרבעטנדיקע "מענטשן-כאַיאָס", איבערן "פּרולעט", פּראָלעטאַריאַט. און מיט דעם זיכערן הערשער-אינסטינקט אַרבעט אויס די בורזשואַזיע אַ פֿאַרוויקלטע סיסטעם פֿון צוואַנג-נאָרמעס, וואָס באַשטימען די לעבנס-טעטיקייט פֿון די ברייטע פֿאָלק-מאַסן. דאָס איז אַ צווייסדיקע סיסטעם פֿון דעם וואָס מען טאָר און וואָס מען טאָר נישט: וואָס איינער, דער בורזשוא, טאָר, און דער אַנדערער, די פֿאָלק-מאַסן, טאָר נישט. אויפֿ'ן שילדל שטייט אָנגעשריבן "פּוריטאַנישע מאָראַל", הינטער די קוליסן פֿאַרמערן זיך פֿריי פֿאַרדאָרבנקייט, ליגן און פֿאַראַט. ס'ווערט געשאַפֿן דער אידעאַל פֿונעם "אָנשטענדיקן" מענטש, דעם דזשענטלמען.

ס'ווערט אויסגעפֿלאָכטן אַ קונציקע נעץ פֿון דעם געזעלשאַפֿטלעכן לעבנסשטייגער און עטיקעט. דאָס רעכט און די פּאָליטיק הילן איין פּלאַנמעסיק די פֿאָלק-מאַסן אין דעם נעפּל פֿון מלוכה-פֿעטישיזם, דערציִען סיסטעמאַטיש דעם פֿאָלקס-מענטש צו אַ טריי-אונטערטעניקן קנעכט פֿון די בירגערלעכע מאַכט-אָרגאַנען.

און נאָכדעם ווי דער פֿאָלקס-מענטש ווערט פֿאַרוואַנדלט אין אַ ווילנלאָזע שרייפֿעלע פֿונעם קאַפּיטאַליסטישן הערשער-אַפּאַראַט, רעדט מען אים איין, אַז ער באַזיצט די

העכסטע גייסטיגע פרייהייט.

און אזוי ווערט אויף א טייוולאנישן אופן, אונטער דער דעמאקראטישער מאסקע, סיסטעמאטיש, אבער אומבאמערקט דורכגעפירט אויף אלע געביטן די ברוטאלסטע דיקטאטור פון קאפיטאל.

"Vernunft wird Unsinn, Wohltat - Plage"

די פארנונפט ווערט אומזין, און מעשים טובים פארוואנדלען זיך אין א פלאג.

4. קריטיק פונעם בירגערליכן רעאליזם

די גייסטיגע וועלט פון דער אויפשטייגנדיקער בורזשואזיע האט פארגעשטעלט מיט זיך א מער-ווייניגער אויסגעהאלטענעם איינהייטליכן בנין. איר וועלט-באנעם איז געווען רעאליסטיש. איר אינטעלעקטועלע טעטיגקייט ראציאנאליסטיש, איר ווילן קלאר און ציל-באוואוסט. אבער א שווערע קרענק האט פונאנדערגעפרעסן און אונטערגעגראבן דעם פונדאמענט פון אט דעם איינהייטליכן בנין: דער אינדיווידואליזם מיט זיין אומפארמיידליכן פועל-לוויה, דעם אנארכישן תוהו-ובוהו.

דער רעאליזם פון דער בורזשואזיע איז באגרעניצט, ווי די וועלט פון זיינע דערפארונגען: ער איז באשרענקט מיט דעם אביעקטיוון, געגנשטענדליכן, אינעם ענגן זין פונעם ווארט. דאס סוביעקטיווע, דאס מענטשליכע און באזונדערס דאס סאציאלע איז ער קיינמאל נישט פעיק געווען צו ארגאניזירן און צו באהערשן. פארקערט, ער איז פונעם סאציאלן שטענדיג באהערשט געווארן. דאס האט באשטימט די ענגע גרעניצן פונעם בירגערליכן רעאליזם, סיי אין דער קונסט, סיי אין דער וויסנשאפט, סיי אין דער געזעלשאפטליך-נארמאטיווער ספערע. די וועלט-אויפפאסונג פון דער בורזשואזיע איז געווען דורך און דורך דואליסטיש, געשפאלטן אויף צוויי סתירה'דיגע וועלטן: מאטעריע, איין וועלט, וואס דארף ארגאניזירט און באהערשט ווערן, און גייסט, א צווייטע, היפערפיזיקע, וואס איז בארופן די ערשטע צו ארגאניזירן און צו באהערשן. פונקט ווי די סאציאלע ארגאניזאציע פון דער קאפיטאליסטישער געזעלשאפט מיט איר קליינעם "גייסטיגן" הערשער-קלאס און מיט דער ברייטער פאלק-מאסע, דער "מאטעריע", וואס ווערט פון דער בורזשואזיע באהערשט.

אין אט דער וועלט פון בירגערליכער "פרייהייט, גלייכהייט און ברידערליכקייט" איז איין מענטש דעם צווייטן א וואלף.

דער רעאליזם פון אט א קלאס האט, בעצם גענומען, אין זיך א צביעות: פון איין זייט גראב-גשמיות'דיג, ענג-אביעקטיוויסטיש, אומבאקאלפן נאכמאכנדיג דעם נאטור-אריגינאל; פון דער אנדערער זייט איבערטריבן רוחניות'דיג, שמאל-סוביעקטיוויסטיש און מעטאפיזיש שוועבנדיג אין "הימלישע" ספערן.

די אלע צאלרייכע סתירות האבן אונטערגעגראבן דעם בנין פון דער בירגערליכער קולטור אין אלע זיינע טיילן, און אז דער פונדאמענט איז איינגאנצן צעפרעסן געווארן פון דעם וועלפישן עקזיסטענץ-קאמף, איז דער גאנצער גייסטיגער בנין פון דער בורזשואזיע צוזאמענגעבראכן. דער באהאלטענער קריזיס האט זיך פארוואנדלט אין אן אפענעם צוזאמענברוך.

II. די קולטור פונעם בירגערליכן אפגאנג

1. די גייסטיגע ירידה פון דער בורזשואזיע

די סתירות, וואס זענען פון אנהייב אן געלעגן אין יסוד פון דער קאפיטאליסטישער געזעלשאפט, זענען אלץ שארפער געווארן מיט דער אנטוויקלונג פונעם קאפיטאליזם. און ביז ער איז אריבערגעשריטן זיין קולמינאציע-פונקט, האבן אט די סתירות גענומען וואס ווייטער אלץ מער אנפרעסן דעם גאנצן קולטור-בנין פונעם בירגערטום. די אינעווייניגסטע ווידערשפרוכן זענען פון אנהייב אן געווען אזוי טיף, אז זיי האבן געמאכט, אז די בורזשואזיע האט נישט געקענט באשאפן אן אייגענעם גרויסן סטיל.

זיין בולטסטן עקסטענסיוון אויסדרוק פלעגט דער סטיל היסטאריש באקומען אין דער מאטעריעלסטער רוים-קונסט, אין דער ארכיטעקטור. דאס שאפן פון אן אייגענעם ארכיטעקטור-סטיל פאדערט א לענגערע היסטארישע פעריאדע פון אומגעשטערטער קלאסן-הערשאפט, וואס לעגט זיך אפ מיט דער צייט אין איינארטיגע מאנומענטאלע געביידעס. די אומגעשטערטע "ארגאנישע" הערשאפט-פעריאדע פון דער בורזשואזיע איז געווען צו קורץ פארן אויפבליען פון אן איינארטיגן סטיל. דעריבער האט טאקע די בורזשואזיע קיין אריגינעלן ארכיטעקטור-סטיל נישט באשאפן. זי האט עקלעקטיש און אומבאהאלפן קאמבינירט אלע ביז-איצטיגע סטיל-פארמען, אויף וויפל מען קען דא רעדן פון אן אייגענעם ארכיטעקטור-סטיל פון דער בורזשואזיע, איז דאס די סטיללאזיגקייט פונעם פאבריק-קאזארמע-טיפוס.

דאס זעלביגע קען אין א געוויסער מאס געזאגט ווערן וועגן בירגערליכן שאפן אין די אנדערע צווייגן פון דער רוים-קונסט: סקולפטור און מאלעריי.

אויך אויף אלע אנדערע געביטן פון דער בירגערליכער קונסט האט זיך דער קריזיס בולט אנגעהויבן ארויסצווייזן אין דעם מאמענט, ווען דער אנטאגאניסט און דער קברן פון דער בורזשואזיע, דער פראלעטאריאט, איז ארויסגעטרעטן אויף דער היסטארישער ארענע ווי א זעלבשטענדיגער פאליטישער קעמפער מיט א באזונדערער קלאסן-ארגאניזאציע און ציל-באוואוסטער קלאסן-פאליטיק. די בורזשואזיע האט געמוזט אויפנעמען דעם "קאמוניסטישן מאניפעסט" ווי אן אנזאג פון איר סוף.

א נאגנדיגער אומראט האט זיך אריינגעפרעסן אין איר אליין-צופרידנקייט און האט ביסלערווייז צעפריסלט די גרונטזיילן פונעם בירגערליכן וועלט-באנעם. טראנען האבן זיך אנגעהויבן שאקלען. סאציאל-עקאנאמישע "אביעקטן" האבן זיך ארויסגעוויזן פאר טאג-פליגן, און "הייליגע נכסים" און "אבסאלוטע" ווערטן אלס פיין-בלענדער, אלס א צווייסדיגער ארנאמענט פאר דעם אומפארשעמטסטן רויב-גייער. אין דעם פארשארפטן קאנקורענץ-קאמף האט מען אלע מיטלען געהאלטן פאר דערלויבט. די גרעניץ האט

געשאפן נאר דער שטראף-קאדעקס. און אויך די גרעניץ האט זיך ארויסגעוויזן פאר מוראדיג עלאסטיש.

דער בירגערליכער אינדיווידואליזם איז דעגענערירט געווארן און האט זיך פארוואנדלט אין א קראנקהאפטן עגאצענטריזם אויף אלע געביטן פונעם געזעלשאפטליכן לעבן און עסטעטישן שאפן.

דער נישט-גלויבן אין זיך און אין איר היסטארישער "מיסיע" האט זיך אנגעהויבן אלץ בולטער צו שפירן אין דעם גייסטיגן שאפן פון דער בורזשואזיע.

ווען אונטער א קלאס הייבט זיך אן צו שאקלען דער באדן, ווערן אלע זיינע סאציאל-פאליטישע און גייסטיג-קולטורעלע טריט וואקלדיג. די שטרענגע אויסגעהאלטענע ליניע הייבט אן אומעטום צו ווערן מטושטש, צעשוואמען, דורכגעבראכן פון סתירה-זיגזאגן, וואס ווערן ארויסגערופן דורך פאכדראנג-קאטאסטראפיזם[2] און דורך פארצווייפלונג-שפרינגען.

דער נישט-גלויבן אין זיך ווערט נאך מער פארשארפט דורך דער אלץ וואקסנדיגער פארביטערונג פון די ברייטע פאלק-מאסן קעגן דעם בירגערליכן רעזשים פון כלומר'שטער "גלייכהייט, פרייהייט און ברידערליכקייט", ווייל פאר אלץ ברייטערע פאלק-מאסן האט ער זיך ארויסגעוויזן ווי א רעזשים פון פארמאסקירטער קנעכטשאפט אויפ'ן עקאנאמיש-פאליטישן און קולטורעלן געביט.

און גלויבט א קלאס נישט מער אין זיך, הייבט ער אן צו צווייפלען אין אלץ און אלעמען. דער סקעפטיציזם העקערט אונטער די גרונטזיילן פונעם בירגערליכן וועלט-באנעם.

און וואס ווייניגער די בורזשואזיע גלויבט אין אירע אייגענע כוחות, אלץ מער מאכט זי פארן "המון" דעם אנשטעל, אז זי גלויבט אין דעם העכערן "הימלישן" כח, וואס איז בארופן אירע קלאסן-הערליכקייטן אפצוהיטן.

רעליגיע, מעטאפיזיק, עטיק און עטיקעט פארנעפלען און פארפינצטערן דאס גאנצע געזעלשאפטליכע לעבן; מען האט שוין לאנג פארגעסן די צייט, ווען מען האט אוועקגעזעצט די פארנונפט אויפ'ן וואקאנטן טראן פון די געטער.

דער צעפריסלטער און צעטומלטער אונטערבאוואוסטזיין פון דער בורזשואזיע באהערשט די גאנצע אינטעלעקטועלע און וואלאנטאריסטישע וועלט פונעם בירגערטום. אומעטום פארמערט זיך מיסטיק: שאטן, האלב-ענגעלע, כישוף. ס'וואקסט זיך פונאנדער א סיסטעם פון פרינציפיעלער גייסטיגער פארנעפלונג, מיסטיציזם. די מאסן-פארנארונג און מאסן-פארפירונג נעמען אן די עקלהאפטסטע פארמען פון מעטאדישער מיסטיפיקאציע.

דאס גאנצע עפנטליכע און געזעלשאפטליכע לעבן ווערט פון דער בורזשואזיע פלאנמעסיג ארומגענומען מיט א נעץ פון ווייסער און שווארצער מאגיע: אייביגער אמת,

אבסאלוטע שיינקייט, אידעאליזם, מאראל, רעליגיעזער און מלוכהישער פעטישיזם. דאס זענען אלץ גלידער פון איין קאלאסאלן ספרוט, פונעם אלמעכטיגן "גאט", וואס דארף ארומנעמען און פאראליזירן דעם געדאנק, געפיל און ווילן פון די פארשקלאפטע פאלק-מאסן.

2. קונסט

ווען די כח-האשטרע[3] פון דער הערשנדיגער בורזשואזיע, איר לעבן-געפיל, איז צעטריסלט געווארן, און האט פארלוירן איר פעסטקייט, גראדליניגקייט, איז דער אינהאלט פון דער בירגערליכער קונסטשאפונג אויך צעשוואמען געווארן. און גראד ווען דער אינהאלט צערינט, הייבן זיך אן די זוכענישן און יאגענישן נאך נייע פארמען. די פארם ווערט דעמאלט א זעלבסט-צוועק. עס הייבט זיך אן די צייט פונעם עסטעטישן פארמאליזם.

אט אויף דעם צעטריסלטן עמאציע-פונדאמענט איז באשאפן געווארן די ביז-היינטישע קונסט פונעם בירגערליכן אפגאנג. טרויעריגע פארנעפלן האבן פארווישט אלע קלארע ליניעס און אפגעשוואכט אלע בולטע קאנטורן, אלע שארפע קאלירן, אלע פולע טענער. אומעטום האט דער מידער צוגעמישט זיין פארמידנדיגן שעפשען[4], זיין נאגנדיגן זיפץ.

די קונסט פונעם בירגערליכן אפגאנג סוף 19טן און אנהייב 20טן יארהונדערט איז אין אלע אירע צאלרייכע ריכטונגען א באגלייט-ערשיינונג פונעם גייסטיגן צוזאמענברוך. די נייע קונסט-פארמען זענען דער עסטעטישער אפקלאנג פונעם גוסס'דיגן לעבן-געפיל.

אויף וויפל אבער אין אט דער אפגאנג-קונסט רייסט זיך ארײן פרישע קראפט-ליניעס און נייע מוטיגע טענער, קומען זיי פון דער דיאלעקטיק פונעם געזעלשאפטליכן קאמף: נישט פון דער אפמערבנדיגער בורזשואזיע, נאר פונעם אויפשטייגנדיגן ארבעטער-קלאס, וואס זאגט אן אויך אין דער קונסט זיין קומענדיגע ממשלה.

ס'איז די דיאלעקטישע אפשפיגלונג פונעם געזעלשאפטליכן קאמף אין דער עסטעטישער ספערע.

א) מאלעריי

אימפרעסיאניזם. דער פונאנדערפאל פון דער קלאסיש-אקאדעמישער מאלעריי, הייבט זיך אן מיטן אימפרעסיאניזם אין דער צווייטער העלפט פונעם 19טן יארהונדערט. ער צעפריסלט און "דעמאקאדעמיזירט" די אליין-הערשנדיגע ליניע אין דער מאלעריי. די פארב צעשטויבט די שארפע קאנטורן. ווען דער סקעפטיציזם האט פונאנדערגעפרעסן דעם גלויבן אין דעם אומבאריריליכן באזיציום, האט דער מאלער אפגעווישט די קאנטורן פון די אומזיכער-געווארענע אביעקטן אין א מטושטשע פארב-כוואליע. די פארב שטויסט אפ אלץ ווייטער אויף דעם הינטערגרונט דעם סוזשעט.

אין אט דער פארב-הערשאפט קומט בולטער צום אויסדרוק דאס אינדיווידועלע פונעם קונסטלער.

דער אימפרעסיאניזם קען מיט רעכט באצייכנט ווערן אלס סוביעקטיווער נאטוראליזם. ווייל דער פרינציפ פון דער אימפרעסיאניסטישער מאלעריי איז: מאלן די וועלט נישט ווי אלע זעען זי, נאר ווי איך, דער קונסטלער, זע זי. דערפון נעמט זיך דאס שטרעבן פונעם קונסטלער צו פארקורצן דעם דויער פון דער נאטור-אויפנאמונג. ער קאנצענטרירט זיין אויג און געפיל אויף דער מאמענט-אויפנאמונג, אויף זיין אימפרעסיע. דערמיט רייסט זיך אריין אין דער מאלעריי דער דינאמישער מאמענט. ווייל נאר די גיכע אויפנאמונג איז קורץ. און די אינטענסיווע אויפנאמונג פון דער גיכער באוועגונג איז דער טרייבנדיגער כח פון דער אימפרעסיאניסטישער דינאמיק, אט די דינאמיק האט אבער אירע ענגע גרעניצן: דער סוביעקטיווער בליק און אינדיווידועלער איינדרוק פונעם קונסטלער.

עס איז דער דיאלעקטישער שפיל פון דער געשיכטע, וואס גראד ערב דעם אונטערגאנג פון דער אינדיווידואליסטישער וועלט-תקופה האט אין דער אימפרעסיאניסטישער קונסט צום לעצטן מאל העל אויפגעפלאקערט דער סוביעקטיוויזם: "כאפ דעם מאמענט!"

די גאנצע אביעקטיווע וועלט איז אן אומזיכערע. זי איז א גיך זיך ענדערנדיגער שפיל פון פארב-פלעקן, פון ליכט און שאטן. אין אט דעם כאאטישן פארבן-שפיל הערשט נאר איין ארגאניזיר-פרינציפ: דעם קונסטלערס איינדרוק, די אימפרעסיע מיט איר יחידישן ניואנס. נישט אין דער קאנטור-צייכענונג און נישט אין דער פארב האלט זיך דער קונסטלער אן דעם נאטור-אביעקט. אמת, אויך אין דער פארם רייסט דער אימפרעסיאניזם נישט איבער אלע פעדעם, וואס פארבינדן אים מיטן קלאסישן רעאליזם. סיי אין זיין פארם, סיי אין דער קאמפאזיציע און פארבן-אנווענדונג און באזונדערש אינעם סוזשעט איז דער אימפרעסיאניזם נאך א תלמיד פונעם אביעקטיוון נאטוראליזם. דאס באווייזן די שאפונגען פון די באדייטנדיגסטע פארטרעטער פונעם מאלערישן אימפרעסיאניזם, ווי עדוארד מאנע, קלאד מאנע און מ. ליבערמאן.

דער אביעקט, דער געגנשטאנד, פארלירט זיין סאוווערעניטעט אין דער מאלעריי. נישט ער, נאר די באוועגונג פון לופט, ליכט און פארב ארום אים, פלעינאריזם [5], ווערט דער אינהאלט פון דער אימפרעסיאניסטישער מאלעריי.

די פריי-ליכט- און פריי-לופט-מאלעריי האט געמוזט פירן צו דער אפלייזונג פון אלע פארמען און פארבן-פלאכן אין צונויפגעוואלקטע קאמפלעקסן פון ריינע פארבן-פונקטן: צום פואנטיליזם [6].

צוזאמען מיט דער אפלייזונג פון דער שטרענגער פארעם קומט צו פרייער הערשאפט די פארב, אלס ווירקזאמסטער כלי איבערצוגעבן די אפטישע איינדרוקן, וואס דער

קונסטלער באקומט פון דער נאטור. אויב די פארב ווערט דאס עיקרדיגע אין דער מאלעריי, מוז די באדייטונג פונעם אביעקט און אלע זיינע איבעריקע, אויסער אפטישע, אייגנשאפטן צוריקטרעטן אויפ'ן לעצטן פלאן. נישט דאס העלדישע, נישט דאס דראמאטישע און נישט דאס גייסטיג-אינטעלעקטועלע, נאר דער שפיל פון לופט און ליכט ארום דעם געגעבענעם געגנשטאנד, דאס איז דער אינהאלט פון דער אימפרעסיאניסטישער מאלעריי. דער אימפרעסיאניסט גיט איבער די וועלט אין פארבן-עקוויוואלענטן.

דערפון נעמט זיך די נטיה פונעם אימפרעסיאניסטישן קונסטלער בכלל צו פשטות, אומבארימטדיגע, לויט זיין אויפפאסונג, מאטיוון: צו פאלקסטימלעבן און באזונדערש צו ארבעטסלייט-מאטיוון.

אין דעם דריקט זיך אויך אויס דער פראטעסט פונעם גייסטיג-איבערגערייצטן אימפרעסיאניסט קעגן דער בירגערליכער בארגלייכקייט[7].

די אימפרעסיאניסטישע דעקאדענץ, די היפערטראפיע פון אלע איינדרוקן, וואס קומען פון דער אויסן-וועלט, האט צוגעגרייט דעם דיאלעקטישן זיגזאג פון אימפרעסיאניזם צום עקספרעסיאניזם: דער קונסט, וואס שטרעבט אין ליניע, פארב, קלאנג און ווארט אויסצודריקן דאס אינעווייניגסטע, די פסיכא-אידעאישע איבערלעבונגען פון מענטשן.

עקספרעסיאניזם

זיין טויט-קלאפ האט דער בירגערליכער רעאליזם באקומען פונעם עקספרעסיאניזם.

די עקספרעסיע, די אקטיוויסטישע פארניינונג פון דער נאטוראליסטישער אינערציע, ווערט דער טרייבנדיגער כח אין דער מאלעריי.

דער עקספרעסיאניזם איז דער היפך פונעם אביעקטיוון און סוביעקטיוון נאטוראליזם, וועלכער האט זיך געהאלטן אן די עצמים און פראפארציעס, אן די קוואליטעטן און קוואנטיטעטן פון דער ארומיקער נאטור-וועלט. דער אינעווייניגסטער געפיל, דער גייסטיגער אויפברויז, וואס זוכט זיין עסטעטישן אויסדרוק, באשטימט ביים עקספרעסיאניזם סיי די קאמפאזיציע פונעם גאנצן בילד, סיי די גלידערונג פון זיינע טיילן סיי אין פארם, סיי אין פארב.

דער סוזשעט פונעם עקספרעסיאניסטישן בילד איז קיינמאל נישט דער אביעקט, נאר דער סוביעקט, די פסיכא-אידעאלאגישע איינשטעלונג פונעם קונסטלער לגבי דער געגעבענער דערשיינונג.

די סאציאלע אטמאספער אין אנהייב פונעם 20סטן יארהונדערט איז אנגעפילט מיט וואקסנדיגע קאנפליקטן, מיט שטורעמדיגן קאמף-געזאנג. דער קונסטלער זאפט אין זיך אריין, ווי א שוואם, אט דעם אויסערלעכן אומרו, דעם געזעלשאפטליכן אימפעט.

די אלטע פארמען זענען אבער נישט בכח אדעקוואט אויסצודריקן אט די טיפע אפנגרינדערטקייט[8].

דעריבער ווענדט אן דער עקספרעסיאניסט דעם ראקורס, די פארקרימטע ליניע, דעם פארמלן רעמעז.

דער עקספרעסיאניזם געפינט נישט פאר זיך קיין פארטיגע פארמען-שפראך. ער איז סומאריש, אלגעבראיש. ער שטרעבט ארויסצושיילן פון דער געגעבענער דערשיינונג דאס עיקרדיגע און עס פריי אויסצודריקן אין ליניע, פארב און קלאנג.

דער קונסטלער האט דא צו טאן מיט גייסטיגע קורבעס, וואס יעדע פון זיי ווערט כאראקטעריזירט דורך א באשטימטן אינעווייניגסטן ריטם. נישט שטענדיג געפינט דער קונסטלער דעם ליניע- און פארב-עקוויוואלענט פאר אט די קורבעס. ער שטרעבט דעריבער זיי אויסצודריקן דורך אויסערליכער-ריטמישער סימבאליק. דערמיט דערקלערט זיך, למשל, די ברייטסטע אנווענדונג פון ריטם ביי איינעם פון די באדייטנדיגסטע פארקערפער פונעם עקספרעסיאניזם, ביי האדלער.

דער קוואנטיטאטיווער ריטם איז דא דער טרעגער פון באשטימטע גייסטיגע קוואליטעטן. כמעט אין אלע בילדער פון האדלער ווערן באדייטנדיגע גייסטיגע אינהאלטן אויסגעדריקט דורך פאראלעליזמען, סימעטריע און ריטמיש-לינעארע צוזאמענקלאנגען, קעגן-קלאנגען און אויסקלאנגען.

דער קונסטלערווארפט אראפ פון זיך דעם טויזנטיאריגן יאך פון קונסט-טראפארעטן און אפגעלעבטע עסטעטישע סימבאלן. די גאנצע אביעקטיווע וועלט מיט אירע געזעצמעסיגקייטן און פראפארציעס, דאס אלץ איז פארן עקספרעסיאניסט מער נישט אבאליגאטאריש. זיין אקטיוויסטישער דראנג מאכט איבער, צעברעקלט און שטעלט פונדאסני[9] צונויף די גאנצע נאטור-וועלט אין הסכם מיט דעם גייסטיגן אימפעט, וואס באהערשט דעם קונסטלער אינעם געגעבענעם מאמענט.

א ווילדער האס קעגן אלץ, וואס פאריאסמט[10] דעם פרייען לויף פון זיינע שאפנדיגע אימפולסן, טרייבט דעם עקספרעסיאניסט צו דער באזייטיגונג פון אלע אביעקטיווע פענצעס.

אין אט דעם שטרעבן אויסצודריקן זיין אינעווייניגסטע גייסטיגע וועלט באזייטיגט אפט דער קונסטלער אינגאנצן דאס געגנשטענדליכע, דעם סוזשעט בכלל. אפילו די פארב איז דא בארופן נישט אפצושפיגלען די אביעקטיווע ווירקליכקייט, נאר קודם-כל צו דינען דער עסטעטישער כוונה פונעם מאלער.

אין דעם פארמען-כאאס, אין די צעקאלעטשטע ליניעס און קאנטורן, אין די אויסגעקרימטע לייבער און צוזאמענפאלנדיגע הייזער, אין די שרייענדיגע פארבן-דיסאנאנצן פון דער עקספרעסיאניסטישער מאלעריי האבן מיר די בילדערישע, כמעט

בילדער-פאטאגראפישע אפשפיגלונג פונעם אינעווייניגסטן גייסטיגן קריזיס, וואס די בירגערליכע וועלט לעבט איצט איבער. עס איז די מאלעריי פון קאטאקליזם, פון צוזאמענברוך, פון גייסטיגע שערבלעך, פון אומרו און ווײ-געשריי, פון פאכער[11] און פארצווייפלונג, פונעם נאנטן "וועלט-אונטערגאנג".

אין דער אטמאספער פונעם בורזשואזן אפגאנג האט די עקספרעסיע אפט נאך מער ווי די אימפרעסיע פארשארפט דעם אינדיווידועלן הפקר-שטריך אין דער מאלעריי. דער קונסטלער דריקט אויס זיין סואווערענע באציאונג צו דער וועלט, צום אביעקט, צום עולם. דער קונסטלער טראגט זיך ארום מיט זיין גרימצארן קעגן דער תפיסה-וועלט.

יעדע געזונטע קונסט מוז שטרעבן אויסצודריקן פסיכא-אידעאלאגישע אינהאלטן פון אלגעמיינער באדייטונג אין אלגעמיין צוגענגליכע פארמען. די גרונט-פאדערונג, וואס די געזעלשאפט שטעלט צו יעדן קונסטלער, איז אז די פארם, אין וועלכער ער דריקט אויס זיין עמאציע, זיין געדאנק, זאל אביעקטיוו זיין פארשטענדליך און ארויסרופן ביים צושויער ענליכע אדער אנטשפרעכנדיגע געפילן, געדאנקען, שטימונגען.

דאס קונסטווערק טאר אין זיין כוונה און זיין פארם נישט זיין פארן עולם א מיסטישע רעטעניש. אויף וויפל דער עקספרעסיאניסט גייט אויך ארויס פון אט דער גרונט-הנחה און וויל זיך נישט באגענוגענען מיטן אויסדריקן זיינע נאטור-איינדרוקן און מיטן קאפירן די נאטור-וועלט, אויף וויפל איז דער עקספרעסיאניזם בלי-ספק א באדייטנדיגער טריט ארויס אויפ'ן וועג פון עסטעטישן נאטור-באהערשן.

אט די גרונט-פאדערונג ווערט אבער פון די עקספרעסיאניסטן נאר אין איינצאם-פאל דערפילט. זייערע אימפולסן זענען צו אפט באפארענצט יחידיש, און דאס אויסקלייבן פון דער פארם באווייזט אז עס פעלט זיי די אידעאישע פארווארצלונג אינעם מאסן-לעבן. זיי דערגרייכן אפט די העכסטע מדריגה פונעם יחידישן הפקר.

דער עקספרעסיאניזם האט נישט געקענט אויף א פארשמעטערליכן און סאציאל-ווירקזאמען אופן איבערגעבן אין דער מאלעריי זיינע פראטעסט-שטימונגען.

פוטוריזם

די צעשעצונג פון די פארמען און קאנטורן, וואס דער אימפרעסיאניזם האט אנגעהויבן, האט דער פוטוריזם דערפירט ביז צו א פולשטענדיגער צעברעקלונג און צעשפליטערונג פונעם געמאלטן אביעקט.

נאך דעם ווי עס זענען אפגעשטארבן די אלע עסטעטישע נארמען, איז דער קונסטלער געשטאנען פאר בערג פון צוזאמענגעבראכענע פארמען. אין זיין שטרעבן זיך פונאנדערצוקלייבן אין אט די בערג שוטס און שארבלעך, האט דער מאלער זיך געוואנדן צום ריטם, ווי צו אן ארדנענדיגן און ארגאניזירנדיגן פרינציפ. באוועגונג און דינאמיק זענען קודם-כל ריטם. די ריטמישע קאמבינאציע פון טייל-פארמען און טייל-איינדרוקן

פון איין און דער זעלבער דערשיינונג אין פארשידענע מאמענטן שאפט דעם נייעם פוטוריסטישן קאמפאזיציע-פרינציפ.

אויפ'ן וועג פון אט דער פוטוריסטישער דינאמיק האבן געטריבן די קונסט די טעמפן פון דער גרויס-אינדוסטריעלער וועלט-שטאט.

דער פוטוריזם שטרעבט אויסצודריקן די דינאמיק נישט נאר אלס סוביעקטיווע אפווערטונג. ער זוכט פאר איר אויך אביעקטיווע אויסדרוק-פארמען.

די נייע שיינקייט פון דער שטורמיש-גיכער באוועגונג געווינט דעם אויסדרוק אין דער ריטמישער אפשפיגלונג פונעם געשילדערטן אביעקט אין פארשידענע סיטואציעס. דעם צייטליכן נאכאנאנדער זוכט דער פוטוריזם אויסצודריקן אין א רוימליכן לעבאנאנדער. א גאלאפירנדיק פערד האט נישט 4, נאר 20 פיס.

און ווידעראמאל צעפאלט דא די וועלט אין אימפרעסיאניסטישע איינדרוק-שפליטערס, וואס ווערן צונויפגעקליבן דורך עקספרעסיווער קאמפאזיציע פונעם בילד, אלס איינהייט. דער אימפרעסיאניסטישער אנאליז גייט האנט ביי האנט מיט דעם עקספרעסיאניסטישן סינטעז.

די מאשין, דער טרעגער פון דער אומגעהייערער דינאמיק, פון גיכקייט אין מאדערנעם לעבן, רייסט זיך אריין אין דער סוזשעטן-וועלט פון דער מאלעריי און באררייכערט זי מיט נייע פארמען און מעגליכקייטן. דער גיגאנטישער וועלט-טאנץ טרייבט אבער אויך דעם פוטוריזם אויף די יחידישע שטישקעלעך פון איבער-שפיצטער אריגינעלקייט. ער פארפירט אים ווייט פונעם ברייטן וועג פון דער סאציאל-צילבאוואוסטער מאסן-קונסט.

קאדינסקי און רוסאל שאפן א קונסטלערישע היעראגליף-שפראך, וואס נאר עסטעטישע סנאבן מאכן דעם אנשטעל אז זיי פארשטייען זי.

קוביזם

א פרואוו צונויפצוקלייבן די שארבלעך פון דער געשמעטערטער רעאלער בירגערליכקייט און אינטעלעקטועל, דורך מאטעמאטישער קאלקולאציע, גובר צו זיין איר פונאנדערפאל געפינען מיר אין דעם קוביזם.

דער קוביזם שטעלט מיט זיך פאר א נייעם דיאלעקטישן צוריקגאנג פונעם צעשוואמענעם פלעקעריזם צוריק צו רוימליכער באשטימטקייט. להיפך צום אימפרעסיאניזם, דערפירט דער קוביזם די פעסטע קאנטורן ביז צום סכעמאטישן עקסטרעם.

דער קוביזם איז די צילבאוואוסטע, אבער גראדליניג-איינזייטיגע איינוועגדונג פונעם ריטמיש-דינאמישן פרינציפ אין דער מאלעריי.

פון דער כאאטיש-פארפלאנערטער ליכט- און לופט-ספערע שעלט דער קוביזם ארויס די פעסטע קאנטורן פונעם באוואוסטזיניג-באגרעניצטן רוים.

די שטרענגע ליניע, דער שארפער קאנטור קערט זיך אום צוריק אין דער מאלעריי, אבער אין א קונסטלעריש-ראציאנאליזירטער פארם.

זיין אויסגאנגספונקט איז דער פואנטיליזם. דער איינצלנער פארבן-פונקט ווערט דורך דער דינאמיק פארוואנדלט אין א ליניע.

די ריטמישע באוועגונג פון דער ליניע שאפט די פלאנימעטרישע פיגורן (דרייעק, קוואדראט, קרייז). דורך דער ריטמישער באוועגונג פון די פלאנימעטרישע פיגורן אנטשטייען סטערעאמעטרישע קערפער: פיראמידע, קאנוס, קוב, קוילן און צילינדער.

צו אט די געאמעטרישע גרונט-עלעמענטן ווערט דא צוריקגעפירט די גאנצע ארומיקע וועלט.

די פארב איז דא א הילפסמיטל פון צווייטער מדריגה. דער פארבן-פלעק מוז זיך איינפאסן אין די געאמעטרישע פארמען. די פעסטע פארם מאכט אויך די פארב קאמפאקטער, געדיכטער.

דער ערשטער, וואס האט דעם נייעם מעטאד אין דער מאלעריי ברייט אנגעווענדט, איז פיקאסא.

דורך די געאמעטרישע הויפט-עלעמענטן שטרעבט דער קוביסט אויסצודריקן דאס, וואס איז, נאך זיין מיינונג, דאס עיקרדיקסטע ווי פון יעדן איינצלטייל פונעם געשילדערטן אביעקט, אזוי אויך פון דער קאמפאזיציע אלס גאנצע.

אין אן אבסטראקט-געאמעטרישן סינטעז ווערן דא צונויפגעקליבן די אנאליטיש-צעגלידערטע איינצל-עלעמענטן פונעם געשילדערטן נאטור-אביעקט.

דער קוביזם אנטהאלט אלע סימנים פון א קאנאישער[12] קאמף-ריכטונג אין איבערגאנגסתקופה. ער טראגט אריין אין דער קונסט א נייעם קאנסטרוקטיוויסטישן מאמענט. דערמיט האט ער א שטויס געטאן די מאלעריי אויף נייע וועגן, וואס האבן פאר איר געעפנט ברייטע שאפערישע האריזאנטן.

דער קוביזם איז א רעאקציע קעגן דעם יחידישן תוהו-ובוהו אין דער מאלעריי. ער שטרעבט אט דעם כאאס צו ארגאניזירן אין די אלגעמיין-צוגענגליכסטע רוים-סימבאלן.

אט דער ארגאניזאציע-פרואוו ווערט אבער דורכגעפירט אין אזא גראדליניגע אינטעלעקטואליסטישע פארם, אז ער קען בשום אופן נישט ארומנעמען די פילזייטיגקייט פון רעאלן לעבן.

די ראציאנאליזירטע אבסטראקציעס שטרעבן, אמת, גובר צו זיין דעם היפערטראפירטן אינדיווידואליזם. זיי ברענגען אבער אלס קרבן די פילפארמיקייט און

פארשידנארטיגקייט פונעם קאנקרעטן לעבן.

שטרעבנדיג צו באקעמפן דעם אינדיווידואליזם, פאלט אריין דער קוביזם אינעם בלוט-ארעמען סכעמאטיזם. און אט די ארעמע געאמעטרישע פארמען-שפראך טרייבט דעם קונסטלער סוף-כל-סוף ווידעראמאל אין די ארעמס פונעם אינדיווידועליסטישן איינפאל און עסטעטישן פארמאליזם.

אזוי באוועגט זיך די בירגערליכע קונסט אינעם פארכישופטן קרייז פונעם אינדיווידועליזם צום אינדיווידועליזם, און קען זיך פון אים נישט ארויסראטעווען.

וואס טיפער עס ווערט דער קריזיס פון דער בירגערליכער קולטור, אלץ גרעסער ווערט די צאל פון די ריכטונגען אין דער מאלעריי. זיי זענען אלע בעצם פראדוקטן פונעם עסטעטישן פונאנדערפאל, סימנים פונעם אלגעמיינעם קריזיס.

זיי געבן אין דעם אדער יענעם פראט א רמז אויף אן אויסוועג פונעם קריזיס. אבער דעם נייעם עסטעטישן סינטעז, וואס זאל אינגאנצן ארויספירן די קונסט פונעם איצטיגן טעמפן ווינקל, האט קיין איינע פון די אנגעוויזענע ריכטונגען נישט געגעבן.

ב. מוזיק

אימפרעסיאניזם

די יונגע בורזשואזיע האט נישט געהאט דעם פלאסטישן כח און די מעגליכקייט אויסצודריקן איר לעבנסגעפיל אין פארמען פון אן אייגענעם מאנומענטאלן סטיל. דער ריטם פון איר קלאסן-געפיל און וועלט-באנעם איז אבער, ווי מיר האבן געזען, שוין געוועזן גענוג שטארק צו באשאפן באדייטנדיגע ווערטן אין דער מוזיק.

אין דער זעלבער מאס ווי דאס לעבנסגעפיל פון דער בורזשואזיע האט פארלוירן זיין גאנצקייט און פולבלוטיקייט, האט איר לעבנסריטם פארלוירן זיין געשפאנטקייט און אויסגעהאלטנקייט.

דאס האט געמוזט באקומען דעם שטארקסטן אפקלאנג אין דעם מוזיקאלישן שאפן.

דער אפגעשוואכטער, צייטווייז צעטומלטער-געבראכענער ריטם האט אנגעהויבן זיך אפצושפיגלען אין די מוזיקאלישע קאמפאזיציעס פון דער בורזשואזיע. אין דער צווייטער העלפט פונעם 19טן יארהונדערט באווייזט זיך אין דער מוזיק אלץ עפטער די געבראכענע טאנאלע ליניע. די מעלאדיע ווערט אלץ מער פראגמענטאריש, אירע קאנטורן מטושטש, איר קאנווע שיטערער. דאס נישט-לאגישע, דאס איראציאנעלע צעפרעסט די ריטמישע, מעלאדישע און הארמאנישע איינהייט פון דער קאמפאזיציע. אויף דעם יסוד איז אנטשטאנען דער מוזיקאלישער אימפרעסיאניזם.

שוין ביי שאפען, איינעם פון די לעצטע גדולים פון דער קלאסישער תקופה, הייבן אן זיך צו שפירן די סימנים פון דער עמאציאנעלער ירידה (צער, פארצווייפלונג, דעפרעסיע). דער ריטם ווערט אלץ עפטער איבערגעריסן, אומזיכערער. די טאנאלע ליניע ווערט אלץ שטארקער רעטושירט. די מוזיק פארלאזט אלץ עפטער די עפנטליכע עסטראדע, דעם שטראם פונעם מאסן-לעבן, און פארקריכט זיך אין די סאלאנען, פארטיפט זיך אין די האלבע און פערטל-ניואנסן פון די יחידישע שטימונגען, פלאנדזשעט פארקלעמט אויף זייטן-שטעזשקעלעך, ווייט פונעם ברייטן לעבנסוועג.

דער גלאנץ-פעריאד פון דער סימפאניע איז פארביי. עס הייבט זיך אן די תקופה פון די פרעלודן, דער פרעלוד פון דער נייער תקופה.

אין שאפען'ס מוזיק געפינען מיר שוין די עמבריאנאלע קלאנגען פון דער אימפרעסיאניסטיש-עקספרעסיאניסטישער צעזעצונג פונעם מוזיקאלישן רעאליזם.

ווי אין דער מאלעריי, אזוי האט אויך אין דער מוזיק די פראנצויזישע בורזשואזיע די ערשטע אויפגעכאפט און אויסגעדריקט דעם בין-השמשות אין דער קונסט. די בולטסטע טרעגער פון מוזיקאלישן אימפרעסיאניזם זענען דעביוסי און ראוועל אין פראנקרייך און רעספיגי אין איטאליע.

דער מוזיקאלישער אימפרעסיאניזם האט אויפגעדעקט די עמאציאנעלע צערודערטקייט פון דער בורזשואזיע. פונקט ווי דער געזעלשאפטליכער לעבנסשטראם הייבט אן צו מאכן "קריטישע" אפנייגונגען און זייטנשפרונגען, אזוי באווייזן זיך אויך אין דעם מוזיק-שטראם ריטמישע "איבערשלאגן" און אפנייגן.

די מאנאריטמישע גאנצקייט פונעם מוזיקאלישן רעאליזם הייבט אן ביסלעכווייז צו פארשווינדן, און עס מערקט זיך אן דער געוועב פון פארשידענע ריטמען. אין דער מוזיק פארשטארקט זיך די פילפארביגע פאליריטמיק.

דער אימפרעסיאניזם רייסט אויף דעם מעלאדישן רעאליזם פון אויסוויייניג. ער וויל איבערגעבן זיינע אפטישע בילדער און פארבן-איינדרוקן פון דער נאטור אין אדעקוואטע טענער. ער וויל זיין טאנאלע מאלעריי.

דעם עקוויוואלענט פון פארב און טאן זוכט דער אימפרעסיאניסט אין דער פארבן- און קלאנגען-רייכער נאטור, אין וועלכער די קאלאריסטישע און טאנאלע ריטמען באוועגן זיך אפט אין הארמאנישן צוזאמענקלאנג.

פונקט ווי די אימפרעסיאניסטישע מאלעריי האט מיט פיין-ניואנסירטע פארבן-פלעקן פארווישט די שטרענגע קאנטור-ליניע, אזוי האט דער מוזיקאלישער אימפרעסיאניזם געשטרעבט צו באררייכערן די טאן-סקאלע מיט אלץ פינערע צווישן-טענער.

די ביז-איצטיגע 12-טאניקע אקטאווע ווערט פארמערט מיט צאלרייכע צווישן-טענער (ביז 20 און אפילו 36 טייל-שטופן). דורך דער אנווענדונג פון אזוינע צווישן-טענער

ווערט די מעלאָדיע צעשוואָומענער, אירע קאָנטורן קאָנפוזער.

די מוזיק רייסט זיך אָפּ פון איר פּסיכאָ-אידעאָלאָגישן מקור און לאָזט זיך אָפּט אויף די וועגן פון פאַרצעטלטע, קאַפּריזע האַרמאָניזאַציעס און אימפּראָוויזאַציעס, אויף וועגן פון פאָרמאַל-עסטעטישע קלאַנגען-שפּילערייען.

דער מוזיקאַלישער שאַפן האָט פאַרלוירן זיין לאָגישע גראַדליניקייט, זיין עמאָציאָנעלע קאָנצענטרירטקייט, זיין איינהייטלעכע טאָנאַליטעט. וואָס ווייטער פלעכטן זיך אַלץ מער דורך לאָגיש- און עמאָציאָנעל-היפּוכדיקע מאָטיוון.

אין דער תקופה פון בירגערלעכן אויפשטייג זענען די גרונט-פּרינציפּן פונעם מוזיקאַלישן וואוילקלאַנג געווען דער קאָנסאָנאַנס און אַסאָנאַנס, דאָס צוזאַמענקלינגען פון גלייכע און פאַרוואַנדטע טענער. זיי זענען די גרונט-געזעצן פונעם מוזיקאַלישן רעאַליזם.

ווען אָבער די פאַרשאַרפטע קלאַסן-היפּוכים האָבן צעטרייסלט דעם רואיק פליסנדיקן לעבנסשטייגער-שטראָם, געפינט שוין נישט דער אַלטער וואוילקלאַנג, די אָפּגערונדיקטע מעלאָדיע, אַזאַ פולן אָפּקלאַנג אין דעם גייסט, וואָס איז פון אמרו געפלאָגט. דער קאָמפּאָניסט שטרעבט די סאָציאַלע סתירות און "דיסהאַרמאָניעס" אויסצודריקן אין דיסאָנאַנסן, אין נייע פרעמדאַרטיקע, ביז איצט נישט-געברויכטע קלאַנגען-פאַרבינדונגען.

ווי אין דער מאָלעריי, אַזוי איז דער אימפּרעסיאָניזם אויך אין דער מוזיק אַ טאָנאַלער ליכט- און שאָטן-שפּיל. אויב דער קאָנסאָנאַנס איז דאָ דער אויסדרוק פונעם ליכט-מאָמענט, איז דער דיסאָנאַנס דער טרעגער פון שאָטן.

די טאָנאַליטעט בייט זיך צוזאַמען מיט די שטימונגען פונעם קאָמפּאָזיטאָר. עס פאַרשווינדט פון דער מוזיק דער איינהייטליך-צוזאַמענפּאַסנדיקער ווילן-אימפּולס, דער וואָלונטאַריסטישער סקעלעט. דעריבער ווערט די אויסגעהאַלטענע טאָנאַלע אַרכיטעקטאָניק פאַרביטן דורך "קליין-סקולפּטור" מיט געבראָכענער פראַקטור[13], מיט קאַפּריזע קאָנטורן.

עקספּרעסיאָניזם

אַ נאָך טיפערע אויפטרייסלונג פונעם מעלאָדישן רעאַליזם האָט געבראַנגט דער עקספּרעסיאָניזם.

די עקספּרעסיע מיט איר שטורעם און רעש האָט אַרויסגערוקט אויפ'ן ערשטן פלאַן דעם וואָלונטאַריסטישן מאָמענט. דער פּאַטאָס און די עקסטאַטיק האָבן נאָך מער צעבראָקלט די טאָנאַלע קאָנטורן. די ברענענדיקע בענקשאַפט נאָך באַנייאונג האָט אינגאַנצן פאַרטריבן פון דער מוזיק די רעאַליסטישע לאָגיק און דעם עמאָציאָנעלן גלייכגעוויכט.

דער עקספּרעסיאָניזם איז אַן אויסדרוק פון די פאַרשאַרפטע סאָציאַלע אַנטאַגאָניזמען. אָבער נישט שטענדיק באַנעמט דער קונסטלער די אינעווייניקסטע טרייבנדיקע כוחות

פונעם געזעלשאפטליכן קאמף. דער גערANGל צווישן דעם קונסטלערס אומקלארע יחידישע פראטעסט-שטימונגען און דער נאטוראליסטישער טראדיציע באקומט זיין אויסדרוק אין דעם מוזיקאלישן עקספרעסיאניזם.

די סאציאלע קאנפליקטן רייסן זיך אריין מיט א ברייטן שטראם אין דער מוזיק. זיי געפינען דא א מעכטיגן רעזאנאנס-באדן און דעם ברייטסטן עמאציאנעלן דיאפאזאן. זייער אוממיטלבארן אויסדרוק באקומען די סאציאלע אנטאגאניזמען אין דער אינטענסיווסטער אנווענדונג פונעם דיסאנאנס-מאמענט אין דער עקספרעסיאניסטישער מוזיק.

די דיסאנאנסן ווערן פאקטיש גלייכגעשטעלט לויט זייער פונקציע מיט די קאנסאנאנסן. דער קלאסיש-רעאליסטישער וואוילקלאנג ווערט אויפגעלייזט אין פרייע, מער אדער ווייניגער בולט'ע דיסאנאנסן-פארבינדונגען.

פאראלעל דערמיט קומט אויך פאר די ווייטערדיגע צעשפליטערונג פון דער רעאליסטיש-איינהייטליכער טאנאליטעט, וואס ווערט וואס ווייטער אלץ מער פארביטן דורך געבראכענע, דורך-אנאנדער-געפלאכטענע און קאמבינירטע טאן-ארטן. אויך דא באקומט איר עסטעטישע אפשפיגלונג די דיאלעקטיק פונעם געזעלשאפטליכן קאמף.

דער עקספרעסיאניזם נעמט לייכט ארום אין איין קאמפאזיציע די היפוכדיגסטע שטימונגען: פון דעם טיפסטן צער ביז צו דער געהויבנסטער פרייד; פונעם העכסטן אויפשוואונג ביז צו דער טיפסטער ירידה; פונעם באשיידנדיגסטן מינאר ביז צום שרייענדיגסטן מאזשאר.

די איינהייטליכע טאנאליטעט ווערט ארויסגעשטופט דורך געמישטע טאנאלע קאמבינאציעס. די סתירות'דיגע ריטמען, מיט וועלכע עס איז אזוי אנגעזאפט די עקספרעסיאניסטישע מוזיק, באווייזן אז דער קאמפאזיטאר האט ביי זיך נישט גובר געווען דעם אנטאגאניזם צווישן ווירקליכקייט און צוקונפט, צווישן יחיד און כלל.

דאס מאכט די ווירקונג פון דער עקספרעסיאניסטישער פאליריטמיק אפטמאל עקזאטיש, אומפארשטענדליך, אפגעריסן פונעם עמאציאנעלן מאסן-יסוד.

דער מוזיקאלישער עקספרעסיאניזם קומט פון אינעווייניג, פונעם קונסטלערס אונטערבאוואוסטזיין.

נישט אלעמאל אבער ווערט דאס אונטערבאוואוסטע דורכגעזיפט דורך דער שטרענגער לאגיק, וואס איז, לויט איר מהות, קאלעקטיוו פאראנקערט און דעריבער פאר "אלעמען" פארשטענדליך. דער עקספרעסיאניסט איז אומבאהאלפן אין דעם אויסדרוק פון זיינע אומקלארע בענקענישן, און דעריבער פאלט ער אזוי לייכט אריין אין עגאצענטריזם, מיסטיציזם, מעטאפיזיק.

דער עקספּרעסיאָניזם איז די מוזיק פֿון אַפּאָקאַליפּסיס, דער עסטעטישער אַנזאַג פֿון נאָנטע סאָציאַלע איבערקערענישן. דעריבער האָט דער מוזיקאַלישער עקספּרעסיאָניזם נישט צופֿעליג אויפֿגעבליצט דווקא אין רוסלאַנד, וואָס האָט זינט אָנהייב פֿונעם 20סטן יאָרהונדערט געלעבט אין אַן אַטמאָספֿער פֿון פֿאַרשאַרפֿטע רעוואָלוציאָנערע שטימונגען.

דער בולטסטער טרעגער פֿון דער נייער ריכטונג אין דער מוזיק איז סקריאַבין.

דער פֿאַרשפּיל פֿון גרויסע סאָציאַלע און פּלאַנעטאַרישע איבערקערענישן האָט באַשטימט דעם גאַנצן לעבנס- און שאַפֿנסוועג פֿון סקריאַבין. ס'איז אַ געמיש פֿון אינטעלעקטועלן פּאַטאָס מיט מיסטישע עמאָציעס און ווילן-אימפּולסן. ס'איז אַ געפֿלעכט פֿון פּלאַנעטאַרישן מאַכטווילן מיט געקייטלטן עראָטיזם. אַ געראַנגל פֿון קאָסמישער מענטשהייט-דערלייזונג מיטן סאַטאַניזם, וואָס איז פֿאַרכאַפּט פֿון צעשטערונגסדראַנג און פֿאַרליבט אין זיין אייגענעם סאַרקאַזם.

מוראדיגער אומרו און אינטענסיווע דינאַמיק ציטערן דורך סקריאַבין'ס קאָמפּאָזיציעס. נישט אומזיסט שפּילט אין זיינע ווערק אַזאַ גרויסע ראָלע דער פֿלאַמען-מאָטיוו, דאָס פֿיזישע און גייסטיגע ברענען. דורך זיינע באַדייטנדיגסטע ווערק שלענגלט זיך שטענדיג דאָס פֿלאַמענדיגע, צעשטערנדיגע און ווידער-אויפֿבויענדיגע ("פּראָמעטיי"), און דאָס גייסטיגע ברענען, דער פּאַטאָס, דער עקסטאַז ווערט ביי אים דער קולמינאַציע-פּונקט פֿון אַלע זיינע קונסטלערישע באַשטרעבונגען ("עקסטאַז").

כדי אויסצודריקן זיין טעמאַטישע רייכקייט, זיין פֿולשטימיגן כאַראַקטער און ריטמישן קעגנאַנאַנדער און דורכאַנאַנדער, האָט דער עקספּרעסיאָניזם געשטרעבט צו באַנייען די אַלטע אויסדרוקסמיטלען און צו באַרייכערן די פֿאָרמען. דער אָרקעסטער וואַקסט זיך פֿונאַנדער, ער ווערט פֿילפֿאַרביגער און פֿילקלאַנגיגער, אָפּערירט מיט געדיכטע קלאַנגען-מאַסן און געשפּאַנטע קלאַנגען-ראַקורסן. ער שטרעבט אַראָפּצורייסן די גרענעץ צווישן דעם אַקטיוו-אויספֿירנדיגן מוזיקער און דעם פּאַסיוו-אויפֿנעמענדיגן צוהערער.

דער עקספּרעסיאָניסט חלומ'ט וועגן פֿאַרוואַנדלען די מוזיק, ווי די קונסט בכלל, אין אַ כּלי-זיין צו באַהערשן די סטיכיע און זי איבערצובויען נאָך זיינע שאַפֿנדיגע ווילן-אימפּולסן. אין דער מוזיק באַווייזן זיך נייע ווילן-ריטמען, באַפֿעלערישע, היפּנאָטיזירנדיגע, "אַגיטירנדיגע".

"דער ריטם פֿון אומרו רייסט זיך מיט אימפּעט אַריין אין דער רויִג-פֿאַרגליווערטע וועלט" (סקריאַבין).

די אָפּקלאַנגען פֿון דער אַלטער אָפּשטאַרבנדיגער וועלט באַגעגענען זיך דאָ מיטן פֿאַרשפּיל פֿון אַ נייער, אַקאָרשט געבוירענער. דאָס נייע-געבוירענע אָבער ראַנגל'ט זיך אויפֿ'ן וועג צו זיין אַנטפּלעקונג מיטן אַלטפֿרענקישן משיחיזם, וועלכער איז די עגאָצענטרישע דגןענעראַציע פֿונעם רעוואָלוציע-געדאַנק.

דער עקספּרעסיאָניסט וויל אויף אַ מיסטישן אופן פאַרוואַנדלען די קונסט אין אַן אידעאַליסטישע פאַנאַציי, דעם איינציקן רעטונגסמיטל פון אַלע קאָסמישע און סאָציאַלע נויטן.

אין מוזיק-קונסט באַקומט אַפּט זיין אויסדרוק דאָס שטרעבן פונעם יונגן קלאַס צו דער מאַכט. ביי די עקספּרעסיאָניסטן איז אָבער דער אויסדרוק סטיכיש, נישט-אָרגאַניזירט: עס פעלט זיי די קלאָרע אידעאָלאָגישע ציל-איינשטעלונג.

אַזוי האָט אויך סקריאַבין געמוזט שטרויכלען ביים שוועל פון זיין סינטעטישער, סאָציאַל- און עסטעטיש-דערלייזנדיקער "מיסטעריע", וועגן וועלכער ער האָט געחלומ'ט זיין גאַנצן לעבן.

פוטוריזם

דעם דינאַמיש-אַקטיוויסטישן מאָמענט האָט אין דער מוזיק פאַרשטאַרקט דער פוטוריזם. די דינאַמיק ווערט דאָ געשטייגערט ביז צו דער העכסטער מדריגה.

די קלאַנגען און גערוישן פון דער גרויסער וועלט-שטאָט, די ריטמען פון דער מעכטיקער אינדוסטריעלער אַנטוויקלונג, בילדן דעם טרייבנדיקן כּח פונעם מוזיקאַלישן פוטוריזם. די שיינקייט פון דער אומגעהויערער גיכקייט און געשפּאַנטקייט, דער ריטם פונעם קאַנוּוייער, דער בליץ-ריטם פונעם ראַדיאָ, באַוועגן דעם קאָמפּאָניסט אַנצואַווענדן ביים אויסדרוק פון זיין גייסטיקער וועלט נייע פאַרגיכערטע, מער אינטענסיווע ריטמען. די פוטוריסטישע מוזיק אַפּעלירט דירעקט צו די באַוועגנדיקע מוסקל-צענטערן. זי מיידט אויס מעלאָדישע סענטימענטן און פּסיכאָלאָגישע קליין-מאַלעריי. זי ווענדט זיך צו די ווילן-צענטערן. זי שטרעבט אַרויסצורופן אַ דירעקטן פּסיכאָ-פיזישן עפעקט. זי באַנוצט דעריבער אַזוי אָפט אויפבייטשנדיקע ווילן-ריטמען, גרעלע קאָנטראַסט-טענער, פּלוצלונגדיקע איבערגאַנגען.

אין איר שטרעבן צו אַזוינע דירעקטע מאַטערישע עפעקטן געפינט די פוטוריסטישע מוזיק אַ ווירקזאַמען הילפסמיטל אינעם פאָלקס-פּרימיטיוו, וואָס איז אויך קודם-כּל אַנצינדנדיק-מאַטעריש.

אין דער פוטוריסטישער מוזיק פאַרנעמט דער דיסאָנאַנס דעם אויבן-אָן. ער באַהעפט זיך דאָ אָפט מיט פּראָטעסט-שטימונגען און סאַרקאַזם, און נעמט אָן דעם כאַראַקטער פון מוזיקאַלישן שאַרזש און קאַריקאַטור.

דער פוטוריזם צעשטערט די טראַדיציאָנעלע מוזיקאַלישע פאָרמען. ער האַלט זיך נישט מער אָן די אַנגענומענע טאָן-איינטיילונגען: פערטל- און דריטל-טענער הייבן אָן צו שפּילן די באַדייטנדיקסטע ראָלע. דער פוטוריזם גייט אין דער איינטיילונג פון דער טאָן-סקאַלע נאָך ווייטער פונעם אימפּרעסיאָניזם. פראַנצויזישע פוטוריסטן האָבן דערפירט

די דיפערענצירונג פון דער טאָן-לייטער ביז 50 טייל-שטופן. דאָס האָט אומגעהויער באַרייכערט דעם טאָן- און קלאַנגען-אַרסענאַל פון דער מאָדערנער מוזיק.

די אַלטע אינסטרומענטן זענען שוין נישט מער בכח אויסצודריקן די נייע קלאַנגען-פאַרבינדונגען. עס ווערן איינגעפירט גרילצנדיגע, שרייענדיגע, קלינגענדיגע, רוישנדיגע, זשומענדיגע, קלאַפנדיגע אינסטרומענטן. אַ באַזונדערע באַדייטונג באַקומען די שלאָג-אינסטרומענטן, וואָס אַפּעלירן דירעקט צו די מאַטערישע צענטערן.

די מאָדערנע טעכניק העלפט אויך מיט דער באַרייכערונג פון די מוזיקאַלישע אינסטרומענטן. עס באַווייזן זיך נייע קלאַנגען-פאַרבן, עס ווערן פאַרפיינערט די טעמברען.

אַן אילוסטראַציע פון מוזיקאַלישן פוטוריזם שטעלן מיט זיך פאָר סטראַווינסקי׳ס קאָמפּאָזיציעס.

סטראַווינסקי האָט זיך באַפרייט פונעם רעאַליסטישן פּסיכאָלאָגיזם און פונעם מעלאָדישן ליריזם. אין גראָטעסקע קלאַנגען-פאַרבינדונגען שטרעבט ער אויסצודריקן די האַרמאָנישע און דיסהאַרמאָנישע גערוישן פון דער גרויסער שטאָט. ער איז אינטעלעקטואַליסטיש, סאַרקאַסטיש. אין דער שילדערונג פון דער באַוועגונג איז ער אָפט מעכאַניסטיש, שאַרזשירנדיג די נאַטור- און קולטור-קלאַנגען. "סאָלאָוויי" און "פּעטרושקאַ" זענען מוזיקאַלישע פּלאַקאַטן. אָפט הערט זיך דערביי דער אָפּקלאַנג פונעם גרויסשטעטישן רעקלאַמע-טומל.

די באַרייכערטע מוזיקאַלישע טעכניק גיט דעם פוטוריזם די מעגליכקייט אין אַ פולערער מאָס ווי ביז איצט צו שילדערן אין טענער דעם פאָלקסטימליכן לעבנסשטייגער מיט זיינע בונטע יום-טובים און פאַרביגע זשאַנר-סצענקעס ("פּעטרושקאַ"). די פוטוריסטישע מוזיק איז אָנגעזאָפּט מיט באַוועגונג. זי איז טענצעריש-פאַנטאַמימיש.

דער פוטוריזם באַקומט זיינע אימפּולסן פון דער מאָדערנער גרויס-אינדוסטריעלער אַנטוויקלונג. אין אַסאַך פּרטים איז ער גובר די עגאָצענטרישע פּסיכאָלאָגישע גריבלערייען.

אויף וויפיל אָבער דער קאָמפּאָזיטאָר בלייבט אָפּגעריסן פונעם קאָלעקטיוון מאַסן-לעבן, טראָגט זיין שאַפן נאָך אַלץ דעם שטעמפּל פון יחידישע קאַפּריזן, פונעם קונסטלערישן צו-להכעיס קעגן דעם קאַקאַפאָנישן אַרום. דעם ריטם פון אונזער צייט, דעם דיאַלעקטישן געראַנגל פון אירע קלאַנגען און זייער אינעווייניגסטע האַרמאָניע האָט דער מוזיקאַלישער פוטוריזם דאָך נישט אויסגעדריקט אין אַן אַדעקוואַטער, געזעלשאַפטליך-ווירקזאַמער פאָרם. ער איז נישט געווען בכח אַריבערצוואַרפן די בריק איבערן תהום, וואָס טיילט אָפּ די יחידישע קאָמפּאָזיציעס פון דער קאָלעקטיווער מאַסן-איבערלעבונג.

קוביזם

אין דער מאלעריי איז דער קוביזם געווען די דיאלעקטישע רעאקציע קעגן דער אימפרעסיאניסטישער צעפלאסנקייט פון ליניע און פארב אין דער ריכטונג צו א פעסטערער געשלאסנקייט און קאמפאקטקייט. אין דער מוזיק האט די אנווענדונג פונעם קוביסטישן פרינציפ געפירט צו ענליכע רעזולטאטן.

דער "קוביזם"[14] אין דער מוזיק איז געווען קודם-כל א פראטעסט קעגן דער טאן- און קלאנג-פארפיינערונג, קעגן דער כראמאטישער טאן-לייטער מיט אירע צעפיצלטע טאנאלע ניואנסן. ער האט ארויסגעווארפן פון דער טאן-לייטער די אומצאליגע צווישן-טענער פון דער אימפרעסיאניסטישער תקופה. ער איז אבער נישט געבליבן שטיין ביי דער 12-שטופיגער אקטאווע: ער האט פון איר ארויסגעווארפן אפילו די האלב-טענער און זיך אומגעקערט צו די 7 גרונט-טענער פון דער אקטאווע. דער מוזיקאלישער אויסדרוק איז געווארן לאפידארער, הארבער.

אלס רעאקציע קעגן די קאפריזע קלאנגען-זוכענישן און עקזאטישע קלאנגען-סענסאציעס פונעם אימפרעסיאניזם, קערט זיך אום דער קוביזם צוריק צו טאנאלער פשטות און קראפטפולער באשטימטקייט. דער צעשאטענער און צעשוואומענער אימפרעסיאניסטישער ריטם טרעט דא אפ זיין ארט צו א שטרענגערן, צוזאמענגעפאסטן ריטם, וואס שטרעבט צו געבן דער טאנאלער מאטעריע און דעם מעלאס פעסטע קאנטורן און געשלאסענע פארם. דאס האט אויך בולטער געמאכט די גרונט-מאטיוון פון דער קאמפאזיציע.

קעגן דער פארווייכלעכטער הארמאניזירונג פונעם אימפרעסיאניזם שטעלט דער קוביזם ארויס די איינהייטליך-צוזאמענגעפאסטע און שטרענג-אויסגעהאלטענע הארמאניע. די קאמפאזיציע פארלירט אין ניואנסן און דיפערענצירטקייט, באקומט אבער דערפאר א שטארקערן, מער צוזאמענגעהאלטענעם און איינהייטליכן כאראקטער.

אין אלע אירע הויפט-עלעמענטן מאכט די מוזיק א קער צום פרימיטיוויזם.

דאס שטרעבן צו פאראיינפאכונג פירט דעם קוביזם צו א מער איינגעשרענקטער און ארעמער מוזיקאלישער טעכניק. דאס ברעמזט אויך די צופאסונג פון דער מוזיק צו די טעמפן פון דער אינדוסטריעלער אנטוויקלונג.

די נייע תקופה ווארט נאך אלץ אויף דעם סינטעז פון באנייטן מעלאס, פארסירטן ריטם, געשטייגערטער הארמאניע און געשלאסענער קאמפאזיציע. זי ווארט אויף א נייעם מוזיקאלישן סטיל.

אין דער תקופה פון בורזשואזן אפגאנג מיט איר אומרו און צעריסנקייט האט די גרויסע קלאסישע אפערע פארלוירן איר באדייטונג. זי טרעט אפ איר ארט דער לייכטזיניגער און לייכטפיסיגער אפערעטקע. אויך דא פארנעמט וואס ווייטער אלץ מער דעם אויבן-

אן דער מאטארישער מאמענט. דאס שפּילערישע, דאס פּארווייַלנדיגע, די סאַטירע, דער וויץ, דאס פריוואלע, די בופאנאדע, דער גראטעסק בילדן די מהות פון דער אפּערעטע-מוזיק.

דער סענטימענטאלער ראמאן ווערט ארויסגעשטופּט דורכן ברוטאלן דזשאַז, און די עלעגאנטע מענועטן-טענצעריי טרעט אפּ איר ארט דעם נאקעט-עראטישן בלעק-באטאם.

און דורך דעם גאנצן טומל פון אויפרייצנדיגע, בראווירנדיגע און פריוואלע טענער שלענגלט זיך ערגעץ טיף אין דעם מעלאדישן אונטערגרונט דער אייַנגעהאלטענער צער. און די שרייענדיגע בראוור-טענער ווערן אפּטמאל אינגאנצן באהערשט דורכן נאגנדיגן מינאר.

דער שרעק פאר דעם אומפארמיידליכן צוזאמענברוך, וואס פּאראליזירט דאס גאנצע גייסטיגע לעבן פון דער בורזשואזיע, געפינט אויך דא זיין בולט'ן אפּקלאנג.

ג. ליטעראטור

דעקאדאנס, סימבאליזם, אימפּרעסיאניזם

דער געזעלשאפטליכער און פּסיכא-אידעאלאגישער בארג-אראפּ פון דער בורזשואזיע האט באקומען זיין אויסדרוק אויך אין דער קריטישער איבערשאצונג פון די ליטערארישע ווערטן. עס באווייזט זיך א ריי ליטעראַרישע ריכטונגען, וואס גראבן אונטער די רעאליסטישע יסודות פון דער קלאסיש-בירגערליכער ליטעראטור, קודם-כל דער דעקאדאנס-סימבאליזם און אימפרעסיאניזם.

צום סוף פונעם 19טן יארהונדערט האט די בורזשואזיע וואס ווייטער אלץ מער אנגעהויבן צווייפלען אין דער אומדערשיטערליכקייט פון איר הערשאפט. זי האט אלץ מער אנגעהויבן שפּירן אז זי ווערט איבעריג. דער באוואוסטזיין פון איר פּאראזיטישקייט דרינגט אלץ טיפער אריין אין די מוחות פון אירע "אויסדערוויילטע".

דער צעטריסלטער גלויבן אין זיך און די ספקות אין דער אייביגקייט פון דער אייגענער ממשלה האבן אוועקגעשטעלט פארן בירגערליכן ליטעראט א וואנט צווישן אים און דער ארומיגער וועלט. ער האט אנגעהויבן צווייפלען אין דער אומדערשיטערליכקייט פון דער בירגערליכער רעאליטעט, און אין דער ליטעראטור האבן זיך אנגעהויבן אריינרייסן ארעאליסטישע, איראציאנעלע מאמענטן: דאס זשאנגלירן מיט דעם סודות'פולן, דאס קאקעטירן מיט דער אומענדליכקייט און די רעווערענסן פארן טויט, דעם סוף פון אלע סופן פארן צעשראקענעם יחיד.

צוזאמען דערמיט האבן זיך אין דער ליטעראטור אנגעהויבן פארמערן אלערליי פּסיכא-אידעאלאגישע נעפלען און אלערליי מינים מיסטיציזם.

דער געדאַנקלעכער באַהעפט צווישן דער ליטעראַטור און דער ווירקלעכקייט איז אָפּגעשוואַכט געוואָרן, און זיין אַרט האָבן פאַרנומען מטושטש'ע אַנצוהערענישן וועגן דער שייכות צווישן קונסטלער און דער וועלט.

דער געזעצמעסיגער פונאַנדערפאַל פון דער בירגערלעכער אָרדענונג ווערט קודם-כּל אויפגענומען און קאָנסטאַטירט דורכן אינטעלעקט. דעריבער שרעקט אַפּ דעם בירגערטום די פונעם קריטישן אינטעלעקט העל-באַלויכטענע ספערע, די מיט ראַציאָנעל-קלאָרן בליק אויפגעפאַסטע ווירקלעכקייט. דער בירגערטום זאָגט זיך אויך אין דער ליטעראַטור אַלץ מער אָפּ פון דעם רעאַליסטישן גרונט-כאַראַקטער פון זיין אויפשטייג-פּעריאָד.

און אַלץ עפּטער פאַרקריכט ער זיך אין דעם טונקלען אונטערבאַוואוסטזיין, ער אַנטלויפט פון דער ווירקלעכקייט אין זיינע חלומות. זיין אומרו און נשמה-ווייטאָגן פאַרפּוצט ער עסטעטיש. אָפּטמאָל געפינט ער זיין טרייסט אין משונה'דיק-אויסטערלישע ווערטער-קאָמבינאַציעס, אָן יעדן פסיכאָ-אידעאָלאָגישן אינהאַלט.

די כוואַליע פון דעקאַדענטישע, סימבאָליסטישע און אימפּרעסיאָניסטישע שטרעמונגען אין דער ליטעראַטור האָט פאַרביטן דעם קלאַסישן רעאַליזם דורך פסיכאָלאָגיזירנדיגע שפּליטער- און שערבלעך-ליטעראַטור. אויף די חורבות פון רעאַליזם און נאַטוראַליזם האָט זיך ברייט פונאַנדערגעוואַקסן דער סוביעקטיוויזם, דער יחידישער איינפאַל, די אינטעלעקטועלע און עמאָציאָנעלע המצאה פונעם קונסטלער.

און ווי שטענדיג אין אַזוינע אָפּגאַנג-מאָמענטן, באַקומט דער פאָרמאַלער עסטעטיזם די איבערהאַנט, און קאַפּריזע קלאַנגען- און בילדער-פאַרבינדונגען אָפּעלירן קודם-כּל צום "ראַפינירטן" חוש פונעם עסטעטישן פיינשמעקער.

די פּאָעזיע איז פאַרפלייצט געוואָרן מיט כוואַליעס פון ליריש-מעלאַדישע שטימונג-שפּליטערייען. צוזאַמען דערמיט זענען ביסלעכוויז פאַרשוואונדן פון דער ליטעראַטור די גרויסע אַרכיטעקטאָנישע פאָרם פונעם פילגאַרנדיגן קלאַסישן ראָמאַן, די שטרענגע קאַנטורן פון דער רעאַליסטישער פּאַבל-צייכענונג, דער נאַטור-טרייער סוזשעט מיט די נאַטוראַליסטישע פּראַפּאָרציעס.

און וואָס מער די רעאַלע טעמאַטיק איז אָפּגעטרעטן אויפ'ן הינטערגרונט, אַלץ ברייטער האָט פאַרכאַפּט די ליטעראַרישע אַרענע די צופעליגע, דורך יחידישע קאַפּריזן פאַרקריפּלטע אָפּשפּיגלונג פון דער וועלט אין דעם קונסטלער'ס פּסיכיק. און זיינע אינדיווידועלע איינדרוקן, "אימפּרעסיעס", דירעקט אויס דער קונסטלער אין ריזעסדיג-פונאַנדערגעבלאָזענע סימבאָלן, אין מעטאַפאָרעס און אַלעגאָריעס, וואָס שפּרייזן איבער דער ווירקלעכקייט ווי אויף שטאָלצעס.

אין אַט דער ליטעראַטור זוכט דער קונסטלער צו אַנטלויפן פון דער סתירות'דיג-אומרואיגער ווירקלעכקייט, עסטעטיש אויסצולעבן אין איר זיינע אומקלאָרע סאָציאַל-

פסיכאלאגישע וואקלענישן און זיין אומרו.

אט די ליטעראַטור האט זיך פחד'דיג פארקראכן אין די סאלאנען, קאבינעטן און בודוארן.

דער סימבאל פון די אימפרעסיאניסטן איז געבוירן געווארן דורך זייער פחד פאר דער פאר זיי אומפארשטענדליכער און גרויזאמער ווירקליכקייט, דער מורא פארן פארויסגעפילטן אומפארמיידליכן סוף.

א בולטע אילוסטראציע געפינען מיר אין די ליטעראַרישע שאפונגען פון מעטערלינק און אנדרעעוו.

אפגעשטויסן פונעם לעבן און אפגעשראקן דורכן טויט, נעמען זיי אויף די וועלט ווי א תפיסה אדער משוגעים-קעמערל. ראטעווען זיי זיך אין מעטאפיזישע סימבאלן און וועלט-פרעמדע אלעגאריעס.

מיר געפינען ביי אנדרעעוון אויך אינטעלעקטועלע אבסטראקציעס, קאמפּמעסיגע סכעמעס און א געוויסן עקסטאטישן אויפברויז. דאס האט פארפירט איינגע קריטיקער צוצורעכנען אנדרעעוון צו דער עקספרעסיאניסטישער ריכטונג. אנדרעעוון פעלט אבער אינגאנצן דער פאטעטישער אויפלוי, וואס כאראקטעריזירט קודם-כל דעם עקספרעסיאניזם. אנדרעעוו'ס סימבאלן און אלעגאריעס זענען בעצם נישט מער ווי ווייטע אפשפיגלונגען פון זיינע אימפרעסיאניסטישע אימה- און גרויל-שטימונגען. זיין כלומר'שטע בונטארישקייט ווערט אויף שריט און טריט פאראליזירט דורך פארצווייפלונג און אנמאכט קעגן דעם אלמעכטיגן "עמיצן".

אויף וויפיל מיר געפינען אין אנדרעעוו'ס שאפן אויך עקספרעסיאניסטישע רמזים, אנטפלעקן זיי זיך דא נאר אין זייער נעגאטיווער געשטאלט.

פארן צעשראקענעם גייסט לויערן אומעטום געהיימניספולע געפארן און פארבארגענע טראגעדיעס. און ביז דער שרעק פארוואנדלט א פליגן-סענטימענט אין א טראגישע עלעפאנטן-איבערלעבעניש, דאמאלסט ווערט געבוירן דער "סימבאל" פון די דעקאדענטן-אימפרעסיאניסטן.

אט דער דעקאדאנס-סימבאליזם איז דער ליטעראַרישער צאפל פון דער צעשראקענער בורזשואזיע. פון דער פיינליכער ווירקליכקייט ראטעוועט זיך דער אפגאנג-אינטעליגענט אינעם רוחניות'דיגן "סימבאל".

דאס איז בעצם דער טרייבנדיגער כח אין דעם ליטעראַרישן שאפן פון די באדייטנדיגסטע אימפרעסיאניסטן און סימבאליסטן ווי מ. מעטערלינק, ל. אנדרעעוו, א. בלאק.

א בלייערנער אומעט ליגט אויסגעגאסן איבער אט דער גאנצער ליטעראַטור פונעם בירגערליכן אפגאנג. אלע ניואנסן פון דעם מינאר, פון אש-גרא, פון האלב-טונקל

פארמערן זיך אין זייערע סימבאלן און אלעגאריעס, וואס זענען שטענדיג פראיעקציעס פון דעם קונסטלער'ס אימה און שרעק. אנטוישונג און יאוש פליסטערן צו אונז פון אלע יחידיש-אינטעליגענטישע דעפרעסיעס.

די העכסטע מדריגה, צו וועלכער עס דערהייבט זיך דער האפענונגלאזער פעסימיזם, איז דער סקעפסיס, די קריטיק, די חוזק-סאטירע.

אז מען פארלירט דעם גלויבן אין זיך, אין דער אייגענער צוקונפט, בלייבט נאר דער גלויבן אין דעם אייגענעם אומגלויבן, אין דעם ספק. דער סקעפסיס בלייבט דער איינציגער טרייבנדיגער כח. די וועלט איז דא אן ארענע פון ראפינירטע באנדיטן, קוואליפיצירטע נישטיקייטן און אלערליי משוגעים. אזוי שילדערט די אפגייענדיגע בירגערליכע וועלט דער אנטוישטער אינטעליגענט איליא ערענבורג.

אבער אויך דער סקעפסיס מאכט דורך, צוזאמען מיט דער בורזשואזיע, אלע מדריגות פון איר אפגאנג. דער סקעפסיס, וואס איז אין אנהייב אנגעזאפט מיט פאטעטישע עלעמענטן, ווערט וואס ווייטער אלץ מער אויסגעביטן אויף קלינגעלט.

די סארקאסטישע הויכן און סאטירישע טיפענישן פון אן אנאטאל פראנס און בערנארד שאו ווערן וואס ווייטער אלץ מער פארפלאכט און טרעטן אפ זייער ארט דעם בעצם אליינצופרידענעם סקעפטיציזם פון אן ערענבורג.

די פרייד פון אן אנאליטישער צעפיצלונג און אפלייקענונג פון דער מאדערנער קולטור געפינט דא נישט קיין שום בארעכטיגונג אין א סינטעטישן צוקונפט-אידעאל.

דער סקעפטיציזם איז די צווייטע זייט פון דער סימבאליסטישער מטבע.

דער אינדיווידואליזם, פעסימיזם, מיסטיציזם און סקעפטיציזם זענען די גרונט-זיילן פון דער סימבאליסטיש-אימפרעסיאניסטישער ליטעראטור און זייער געמיינזאמע סאציאלע פונקציע איז: קולטיווירנדיג אין די פאלקמאסן די געזעלשאפטליכע אפהענטיקייט, איבערלאזן דעם קאמף-פעלד דער סאציאל-פאליטישער רעאקציע.

עקספרעסיאניזם

אויב אין דעם אימפרעסיאניזם זענען טאנגעבנדיג די אפגאנג-שטימונגען, באטייט דער עקספרעסיאניזם דעם פרואוו, אמת, נאך אן אומבאהאלפענעם, אנצוטאפן דעם אויסוועג פון דעם שווערן קריזיס. דער בארג-ארויף-מאמענט, באזונדערס אין עמאציאנעלן זין, דער פאטאס איז דער בולט'סטער שטריך פון דער עקספרעסיאניסטישער קונסט.

אויך אין דער ליטעראטור שטעלט פאר מיט זיך דער עקספרעסיאניזם דעם ערשטן טריט אויפ'ן וועג גובר צו זיין די פאסיוויסטישע ירידה-שטימונגען פונעם ליטערארישן דעקאדאנס-סימבאליזם און אימפרעסיאניזם.

דער ליטעראַט קען נישט שלום מאַכן מיט דער פּערספּעקטיוו פונעם אומפאַרמײדליכן סוף, און ער דערקלערט אַ רעוואָלט קעגן אַלץ וואָס האָט נישט קיין כּח אַלץ ווײַטער צו באַשטײן און לאָזט נישט אויפקומען קיין נײַע שפּראָצונגען.

אינעם עקספּרעסיאָניזם באַגעגענען זיך דער אומבאַרחמנות'דיגער כּעס קעגן דעם אָפּשטאַרבנדיקן און אַ בענקעניש נאָך דעם נײַעם וואָס דאַרף ערשט קומען. דער עקספּרעסיאָניזם שפּירט אַט דאָס נײַע אינטואיטיוו צווישן די חורבֿות פונעם פאַרוועלקטן בירגערליכן לעבנסשטײגער. ער קען אָבער דאָס נײַע אין זײַן גאַנצער גרויס און בולט'קײַט נישט באַנעמען.

עס האָבן זיך אין אים באַגעגנט די צווײ אַנטאַגאָניסטישע כּוחות פון דער אימפּעריאַליסטישער תּקופֿה: פון אײן זײַט, די בירגערליכע ירושה, די אידעאַליסטישע נעפּלען, די יחידישע אָפּגעריסנקײַט פון כּלל; פון דער אַנדערער זײַט, די ערשטע טריט פון דער וועלט-באַנײַאונג דורכן פּראָלעטאַריאַט, וואָס גיט נײַע סטימולן דער בלוט-אָרעמער בירגערליכער ליטעראַטור.

דער עקספּרעסיאָניזם האָט דעריבער צווײ פּנימ'ער: אײנער איז געוואָנדן צו דער פאַרגאַנגענהײַט, דער יחידיש-קאַפּריזנער, גײַסטיק-אַריסטאָקראַטישער, און דער צווײטער, געוואָנדן צו דער צוקונפט, דער עקסטאַטיש-רעוואָלטירנדיקער, וואָס מונטערט אויף צו באַפאַרשטײַענדיקע גרויסע באַפרײַאונג-קאַמפן.

דעריבער געפינען מיר דאָ צוזאַמען מיט דעם נאָך בירגערליך-אָריענטירטן וויטמאַן דעם סאָציאַליסטיש-אויפברויזנדיקן ווערכאַרן.

עס איז די דיאַלעקטישע לאָגיק פון יעדן קריזיס, וואָס גראָד אין דעם מאָמענט פונעם אינטענסיווסטן אָפּגאַנג ווערט אָנגעזאָגט דער נײַער אויפשטײַג.

דער עקספּרעסיאָניזם איז אַ פּראָדוקט פון דער צעזעצונג פון דער בירגערליכער ליטעראַטור. ער איז אָבער ווערטפול, קודם-כּל, דורך דעם וואָס אין אים באַקומט זײַן אויסדרוק דער צעשטערונג-דראַנג קעגן דאָס אַלטע, אָפּגעלעבטע. אַט דער אויסדרוק נעמט אָפּט אָן אַנאַרכאָ-אינדיווידואַליסטישע פאָרמען, וואָס זענען אַזוי אויסטערליש-פרעמד דער ברײטער פאָלק-מאַסע.

דעם עקספּרעסיאָניסטישן דיכטער זענען צו ענג געוואָרן די סאַלאָנען און די בודוואַרן. ער רײַסט זיך פון דאָרטן אין די ווײַטע וועלט אויף די ראַשיקע גאַסן און פּלעצער, אין די פאַבריקן און קאַזאַרמעס.

ער האָט דערזען די וועלט מיט נײַע אויגן. דעם גלויבן אין דער פעסטקײט פונעם בירגערליכן לעבנסדר האָט דער עקספּרעסיאָניסט פאַרלוירן. און די אויפגײַענדיקע שפּראָצונגען פון דער נײַער פּראָלעטאַרישער וועלט האָבן אים אָנגעפילט מיט אַ נײַעם מעכטיקן אימפּעט. די פּערספּעקטיוון פון דער וועלט-באַנײַאונג האָבן אים פאַרשיכּורט.

דאס אלץ באקומט זיין אויסדרוק אינעם פלאנעטאריש-פאנטאַיסטישן אויפבראיז פון דער עקספרעסיאניסטישער פאעזיע. דער פאנטאַיסטישער וועלט-באַנעם באקומט ביי די עקספרעסיאניסטן א נייעם אינהאלט. די מענטשהייט, אלס באנייטע קולטור-געמיינשאפט און אלס טייל פונעם איינהייטליכן קאסמאס, באקומט אין דעם שאפן פון וואלט וויטמאן א בולט'ן פאעטישן אויסדרוק.

וויטמאן'ס אלמענטשטום איז קאסמיש, און זיין אונאנימיסטישער קאסמאס איז דורכגעדרונגען מיט אלמענטשליכקייט. אט דער מעכטיגער שטראם פון אוניווערסאלן אלץ-ארומנעמנדיגן וועלט-עקסטאז האט נישט געקענט באקומען זיין אויסדרוק אין די אלטע טראדיציאנעלע פארמען. וויטמאן שטרעבט זיינע געפיל-כוואליעס אריינצוגיסן אין נייע ריטמיש-פרייע פערזמאסן.

דער מעכטיגער פאעטישער טעמפעראמענט גיסט זיך פונאנדער איבער אלע ברעגעס. די אוניווערסאלע סטיכיע, דער כאאס באהערשט דעם קונסטלער'ס גייסט. די פאעטישע פארם בלייבט ווייט צוריק הינטער דער גרויסער גייסטיגער אויפגאבע.

דער עקספרעסיאניסט האט דערשפירט צום ערשטן מאל דעם ריטם פון דער גרויס-שטאט, פון דער אינדוסטריעלער אנטוויקלונג. פון דארטן שעפט ער זיינע טעמעס, זיינע סוזשעטן. זיין געפיל-וועלט איז פארפלייצט און באטויבט דורך די נייע איינדרוקן. אויך דא איז ער מער זייער קרבן ווי זייער באהערשער. די באַרירונג מיטן פראלעטאריאט דערוועקט אין דעם עקספרעסיאניסטישן דיכטער דאס שטרעבן אריינצוטראגן אין אט דער פאעטישער סטיכיע פלאן- און ציל-באוואוסטקייט. די נאך נישט-פארפעסטיגטע אריענטאציע אויפ'ן סאציאליזם איז אבער נאך נישט בכח צו ארגאניזירן דעם אויפגערודערטן אונטערבאוואוסטזיין (וו. בריוסאוו).

מער ווי אלע אנדערע עקספרעסיאניסטן סוף 19טן און אנהייב 20סטן יארהונדערט האט זיך דערנענטערט צום פראלעטארישן וועלט-באנעם ע. ווערכארן. דער שטורמישער פראטעסט באקומט ביי אים זיין אידעאישע בארעכטיגונג. דער מעכטיגער אויפבראיז פון דער נאנטער סאציאלער איבערקערעניש גיט די פראטעסט-שטימונגען זייער סאציאלע בארעכטיגונג ("די באגינען"). דאס יחידישע דערנענטערט זיך דא צו דער אויפלעזונג אינעם קאלעקטיוון.

ווערכארן'ס ווערק געהערן צו די וויכטיגסטע דאקומענטן פון דער ערב-רעוואלוציע-תקופה.

אין אלגעמיין אבער און אין זיין גרונט-שטימונג איז דער עקספרעסיאניזם אנארכא-אידעאליסטיש. דער עקסטאטישער אויפבראיז פארטראגט אים ווייט פון דער קאנקרעטער ווירקליכקייט. עס פעלט אים, מיט אייניקע אויסנאמען, די פסיכא-אידעאלאגישע אפגעקלערטקייט, די באוואוסטזיניגע ציל-איינשטעלונג און דער ארגאנישער צובונד צו די קעמפנדיגע מאסן. און דעריבער קענען די התפעלות-זעגלען

פונעם עקספרעסיאניזם אנגעטריבן ווערן סיי פון רעוואלוציאנערע, סיי אויך פון קאנטער-רעוואלוציאנערע ווינטן.

פוטוריזם

דער שווערפונקט פונעם עקספרעסיאניזם איז געלעגן אין גובר-זיין די פארגאנגענהייט. דאס שטרעבן צו "דעריאגן" די צוקונפט האט באקומען אין דער ליטעראטור זיין אויסדרוק אין פוטוריזם (צוקונפטיזם).

דער קריזיס לייגט ארויף א דאפלטן שטעמפל אויף אלע ליטעראַרישע ריכטונגען פונעם בירגערליכן אפגאנג. מען איז געצוואונגען צו לאווירן צווישן דער אפגייענדיגער בורזשואזיע און דעם אויפשטייגנדיגן פראלעטאריאט. דער געראנגל פון אט די צוויי כוחות האט זיך אויפ'ן ליטעראַרישן פראנט אפגעשפיגלט אין פוטוריזם.

פון איין זייט, די טראדיציאנעלע ירושה פונעם בירגערטום; פון דער אנדערער זייט, דער האס קעגן דעם גסיסה-צושטאנד און די בענקשאפט נאך באנייאונג. פון איין זייט, די אריענטאציע אויפ'ן פינאנץ-קאפיטאליסטישן אימפעריאליזם, און פון דער אנדערער זייט, דאס קאקעטירן מיטן רעוואלוציאנערן סאציאליזם.

דערמיט דערקלערט זיך פארוואס דער איטאליענישער פוטוריזם מיט מארינעטי בראש האט זיך פסיכא-אידעאלאגיש אזוי לייכט צוגעפאסט צום פאשיזם, בעת דער רוסישער פוטוריזם האט נישט ווייניגער לייכט דורכגעמאכט די עוואלוציע פונעם בורזשואזן עגא-פוטוריזם (איגאר סעווועריאנין) צום קאמוניסטישן פוטוריזם (מאיאקאווסקי). כאראקטעריסטיש פארן פוטוריזם איז די טיפע אומצופרידנקייט מיט דער פארגאנגענהייט און דער פראטעסט קעגן דעם status quo. עס איז די פארמאלע סתם-בונטארישקייט פונעם אומצופרידענעם קליינבירגערליכן אינטעליגענט, וואס קען, אפהענגיג פון די קאנקרעטע אומשטענדן, זיך ווענדן אויף רעכטס אדער אויף לינקס.

דער גרונטשטריך פון פוטוריזם ליגט אין זיין אנגעשטרענגטן אימפעט, אין זיין דינאמיק. ער לייגט דעם טראָפּ אויפ'ן טעמפּ, אויף דער ראש'דיגער באוועגונג, וואס טרייבט שטורמיש די געזעלשאפט אין די ארעמס פון דער באפרייענדיגער צוקונפט. די בענקשאפט טרייבט אונטער די דינאמיק: וואס גיכער, וואס שטורמישער, אלץ נענטער צום ציל, אלץ צוקונפטיגער, פוטוריסטישער.

דער טרעגער פון דער מאדערנער אנטוויקלונג איז די מאשינען-טעכניק. דאס פירט צום אפאטעאז פון מאשיניזם און אינדוסטריאליזם, צו לויבגעזאנגען דעם עלעקטרישן שטראם און דער וועלט-שטאט.

דער פוטוריזם איז אין העכסטן זין אקטיוויסטיש, פול אימפעט פארויסצואיילן דער ראש'דיגער מאדערנער אנטוויקלונג. אט דער דראנג האט געטריבן די פוטוריסטן גובר צו זיין די טראדיציאנעלע ליטעראַרישע פארמען.

דעם פוטוריזם האט געשטיקט דער בירגערליכער לעבנסשטייגער, זיינע אפגעבליאקעוועטע מעטאפארעס, זיין פארגליווערטע שפראך. דער בירגערליכער ווערטער-ארסענאל האט נישט פארמאגט די עלעמענטן וואס דער פוטוריזם האט נויטיג געהאט פארן אויסדרוק פון דער אינדוסטריעלער איילעניש און גרויס-שטעטישער יאגעניש. די פאדערונגען פון דער דינאמיק האבן געטריבן די פוטוריסטן צו באנייען דעם ווערטער-אוצר פון דער טראדיציאנעלער שפראך און איינצופירן ראקורסיווע נייע ווערטער-פארבינדונגען, וואס דריקן בולט אויס דעם אימפעט-פולן ריטם פון דער צייט.

דער פוטוריזם האט זיך נישט געקענט באגענוגענען מיט דעם "וועגעטאטיוון" אופן פון דער ביז-איצטיגער שפראך-אנטוויקלונג. ער האט געשטרעבט ארייננצוטראגן אינעם פראצעס פון דער נייער ווארטבילדונג באוואוסטזיניגקייט, פלאנמעסיגקייט און ציל-שטרעביגקייט.

כדי ארויסצובאקומען פון דער אלטער שפראך דעם מאקסימום פאר דער נייער שיינקייט פון גיכקייט, האבן די פוטוריסטן זיך פארטיפט אין דעם אנאליז פון ווארט, קלאנג, אינטאנאציע און דיקציע. זיי האבן זיך פארטיפט אין דער אנאליטישער צעזעצונג פון אט די שפראך-עלעמענטן, כדי זיי דערנאך צו קאמבינירן לויט די פאדערונגען פון דער מאדערנער דינאמיק.

די שפראך איז באדייכערט געווארן דורך נייע ווארט-בילדונגען און קלאנגען-פארבינדונגען. דער פוטוריזם האט געלייגט דעם פונדאמענט פאר דער ברייטער אנווענדונג פון ראשי-תיבות-קאמבינאציעס.

די אביעקטן פון דער אינדוסטריעלער וועלט האבן אריינגעגאסן אין די אלטע שפראך-פארמען פרישע זאפטיגע בילדערישקייט, אימאזשיניסטישע פילפארביגקייט און קלאנגען-רייכקייט. דער באוועגליכער געגנשטאנד איז געווארן דער ארגאניזירנדיגער צענטער פון דער גאנצער זאך-בילדונג. אפילו אייגנשאפטס-ווערטער זענען געווארן פארגעגנשטאנדליכט.

דער פוטוריזם האט ערנסט אנגעהויבן צו שטודירן די שייכות צווישן דעם זין און קלאנג פון דעם ווארט. ער האט זיך פארטיפט אין דער טעכנאלאגיע פון דער שפראך. ער האט אנגעהויבן צו באנעמען דאס ווארט נישט נאר אלס אידעאגראפישע קאטעגאריע. ער האט ריכטיג אויפגעפאסט דאס ווארט אויך אלס קלאנגען-קאמבינאציע, וואס דריקט אויס א כוחות-דראנג אין א באשטימטער ריכטונג.

אט די ארגאנישע שייכות צווישן דעם ווארט-קלאנג און פסיכא-אידעאלאגישן אינהאלט וויל דער פוטוריזם אויסנוצן, כדי אדעקוואטער אויסצודריקן דעם נייעם דינאמישן וועלטבאנעם.

דער אינדיווידואליסטישער אפצוויג פונעם פוטוריזם האט זיך פארקראכן אין קלאנגען-שפילערייען, אין גראטעסקע ווערטער- און בילדער-קאמבינאציעס און אין "הינטער-

מוח'דיגקייט" (заумие), וואס זייער עכטער ציל איז געווען צו פארבליפן דעם בירגערליכן סנאב.

פון דער אנדערער זייט האט דאס געפירט צו קלאנגען-שפילעריי, צו שפראך-קוריאזן און צו הפקר'דיגע ליטעראַרישע אויסגליטשן.

די פוטוריסטן האבן פרובירט די ערשטע אנצואווענדן אין דער ליטעראטור דעם קאנסטרוקטיוויסטישן פרינציפּ.

דער בירגערליך אריענטירטער פוטוריזם איז אבער, אין זין פון קאנסטרוקטיוויקייט, נישט געגאנגען ווייטער פון דער שפּראכליכער הילע. ער האט באמבארדירט די אלטע וועלט מיט רעוואלוציאנערע ווארטבילדונגען, זי אויפגערעגט דורך געלע יאקן און טאטואירטע פנימער.

אין דעם בירגערליכן פוטוריזם איז פאראן מער האס קעגן דער פארגאנגענהייט ווי קלארע פארשטענדניש פאר דער צוקונפט.

ערשט ביי זיין ווייטערדיגער דערנענטערונג צום אינדוסטריעלן פראלעטאריאט איז דער פוטוריזם געקומען צו א טיפערער און מער פרוכטבארער אנווענדונג פון דעם קאנסטרוקטיוון פרינציפּ און צו א פעסטערער באהעפטונג פון ליטעראַרישן שאפן מיט די רעוואלוציאנערע וועלטגעשעענישן.

דער פוטוריזם האט אפגעטרייסלט פון זיך די פרינציפּיעלע פונאנדערגרעניצונג פון קונסט און לעבן. ער האט, פארקערט, געשטרעבט צו ברענגען אין צוזאמענקלאנג זיין שאפן מיט די פראדוקטיווע פראצעסן פון געזעלשאפטליכן לעבן.

דער קאמפוטוריזם האט זיך זעלנעריש געשטעלט אין דינסט פון דער ארבעטער-באפרייאונג.

אויף אזא אופן שפיגלט זיך די גרענעץ-תקופה אפּ אינעם פוטוריזם צווישן אינדיווידואליזם און קאלעקטיוויזם.

ד. טעאטער

אויך אין טעאטער-געביט האט דער קריזיס פון דער בירגערליכער קולטור באקומען זיין בולט'ן אויסדרוק. אויך דא האט זיך אפגעשפיגלט דער בירגערליכער אפגאנג.

דער נאטוראליסטישער טעאטער פון דער אויפשטייג-תקופה האט מיט'ן גרעסטן אימפעט געטריי איבערגעגעבן אויף דער סצענע די קלענסטע דעטאלן פון דעם בירגערליכן לעבנסשטייגער. דער ליטעראַרישער רעאליזם האט אויך די סצענע באהערשט. דער ליטעראט מיט זיינע מעטאדן און פראבלעמען האט געשפילט א דאמינירנדיגע ראלע אין דעם גאנצן אנטוויקלונגס-גאנג פון דעם בירגערליכן טעאטער. אויך די ליטעראַרישע ריכטונגען פון דער אפגאנג-תקופה האבן איינע נאך דער אנדערער

ארויפגעלייגט זייער בולט'ן שטעמפל אויפ'ן גורל פון דעם טעאטער. ער האט, פארשטייט זיך, נישט געוואלט און נישט געקענט אפווערן פון דער סצענע דעם דראענדיגן אונטערגאנג. ווי די ליטעראטור, אזוי האט אויך דער טעאטער געשטרעבט זיך צו באהאלטן פון די שווערע קלעפ וואס דאס לעבן האט צוגעגרייט פאר דעם הערשנדיגן קלאס.

אויך אויף דער סצענע האט דער קלאסישער רעאליזם געמוזט אפטרעטן זיין ארט פאר דעם דעקאדאנטן סימבאליזם, אלעגאריזם און אימפרעסיאניזם.

אנשטאט האנדלונג הערשט איצט אויף דער בינע איר סוראגאט: די פסיכאלאגישע "באוועגונג". די קראפטפולע לעבעדיגע פיגורן ווערן פארביטן דורך בלוט-ארעמע סימבאלן און וואסערדיגע אלעגאריעס (איבסען, אנדרעיעוו). די דראמע איז ליטעראריזירט געווארן. פראבלעמען און אידייען האבן פארכאפט די אויבנסצענע און אפגעשטופט אין הינטערגרונט די דיאלעקטיק פון לעבנס-קאמף.

אויף דעם יסוד פון אט דעם אפגאנג האט איבסען אויפגעריכט זיין דראמאטורגישן מאנומענט.

איבסען איז פארכאפט פון דעם געזעלשאפטליכן אומרו פון זיין תקופה. אירע פראבלעמען ענגערן זיין מוח[15], האלטן זיין געוויסן אין שטענדיגער שפאנונג. ער רעזאנירט און מאראליזירט וועגן אלע גרונט-פראבלעמען פון דער תקופה און פון דעם זיך פונאנדערפאלנדיגן לעבנסשטייגער.

ווען נישט איבסען'ס באדייטנדיגע פעאיגקייט צו סצענישער שטייגערונג, צום פארקניפן און פונאנדערקניפן די דראמאטישע האנדלונג, וואלטן זיינע רעזאנירנדיגע און מאראליזירנדיגע העלדן געבליבן טויטע סימבאלן, אן יעדער ווירקונג. ווייטער פון דעם צעזעצנדיגן אנאליז האט דער אנארכא-אינדיווידואליזם פון דעם רעוואלטירנדיגן קליינבירגער נישט געקענט פירן.

דער טעאטער-סימבאליזם איז ווידער א מאל דאס יחיד'ישע הייזעלע, אין וועלכן די שנעקע פארקריכט זיך פון דער אומפארשטענדליכער "גרויזאמער" ווירקליכקייט.

און ווייל דער סימבאליזם זעט נישט קיין קאלעקטיוון אויסגאנג פון דער נויט, ליגט אויף אים אויסגעשפרייט א בלייענער פעסימיזם.

ביי די עפיגאנען פון דעם טעאטראלן פעסימיזם, באזונדערס ביי ל. אנדרעיעוו, האבן אט די אומבאהאלפן-רעוואלטירנדיגע און בעצם פעסימיסטישע טענדענצן נאך מער אונטערגעשטראכן די ווייטערדיגע סימבאליסטישע ירידה פון טעאטער.

דעם אויפגערודערטן בורזשואז סוף 19טן און אנהייב 20טן יארהונדערט האט מער נישט געקענט באפרידיגן די קלאסישע דראמע פון מאנאלאגן און דיאלאגן, דאס רעזאנירן ארום דעם דראמאטישן קאנפליקט און דאס דראמאטיזירן אבסטראקטע פראבלעמען.

עס האבן אויך נישט געקענט בארואיגן זיין אויפגערודערטן גייסט די מיסטישע דעמאנען פון א מעטערלינק, די גאנצע אומפּרוכטבארע אלעגאריק און די איראציאנעל-פאנטאזישע ראמאנטיק פון דער דעקאדאנטער מיסטיפיצירנדיגער דראמאטורגיע (האפּמאנסטאל, וועדעקינד).

ארויסרייסן דעם בירגער פון זיין טעמפּן גלייכגילט האט נאר געקענט די אינטענסיווע סצענישע באוועגונג.

עס האט געמוזט קומען דער טעאטער פון דער געשטייגערטער דינאמיק: גייסטיגער, פיזישער און טעכנישער. אנשטאט דעם דינעם פּאדעם פון דער יחיד'ישער אינטריגע האט די סצענע פארכאפּט די שטורמיש-אויפרודערנדיגע מאסן-באוועגונג (ריינהארט).

דער קריזיס-טעאטער רופט צו הילף דעם טומלנדיגן צירק מיט אלע זיינע אטראקציעס.

די האנדלונג שפּילט זיך איצט אפּ נישט אין איין פלאך און אין איין שטאק, נאר גלייכצייטיג אויף א סאך פלאכן און מערערע שטאקן (מייערהאלד). די איינהייטליכע האנדלונג איז צעבראכן געווארן אויף צאלרייכע שפּליטער. די קלאסישע פינף אקטן זענען דערמיט צעברעקלט געווארן אין צענדליגער בילדער און סצענעס.

אויך דער פוטוריזם האט זיך א לאז געטאן אויף דער סצענע. מארינעטי דערקלערט אלס אידעאל פאר דעם טעאטער דעם מוזיק-האל, דעם עסטעטישן כלבו, וואו עס ווערן קאנצענטרירט די פארוויילונג-שיריים פון אלע קונסט-פארמען. דעם ארט פון א קאנקרעטן סוזשעט זאל דא פארנעמען א נארקאטיזירנדיגער געמיש פון געניטע טריקן און בלענדיגע קאסקאדן פון ליניעס, קלאנגען און פארבן.

די אינדוסטריעלע אנטוויקלונג האט אינגאנצן רעוואלוציאניזירט די בינע-טעכניק. די מאשין האט אנגעהויבן דיקטירן דער דראמאטישער האנדלונג איר טעמפּ (די דריי-בינע). פון דער סצענע רייסן זיך אינעם צושויער-רום כוואליעס פון ריטמיזירטן פארמען-, ליכט-, פארבן- און קלאנגען-שפּיל.

דורך זייער פּסיכא-מאטארישע ווירקונג העלפן זיי פארטרייבן דעם נאגנדיגן אומרו פון דער דעקאדאנס-תקופה.

נישט גייסטיגע בארייכערונג און פארטיפונג, נאר עמאציאנעלע דערלייכטערונג און פארוויילונג איז געווארן די הויפּט-אויפגאבע פון דעם אפגאנג-טעאטער. נישט דאס פּראבלעמאטישע, נאר דאס קאליידאסקאפּישע איז געווארן דער הויפּט-ציל פון דער בינע-קונסט. די לייכטע קאמעדיע, דאס פארס-מעסיגע, דאס וואדעוויל'דיגע, דער גראטעסק און רעוויו פארטרייבן הינטער די קוליסן דאס טראגישע, דאס דראמאטישע.

די סאציאלע טראגעדיע פון דעם בירגערטום נויטיגט זיך איצט מער אין דער נארקאטיזירנדיגער ווירקונג פון דעם שפּילערישן קאמיזם און גראטעסקער קליינבינע.

די סאציאַלע פונקציע פון דעם מאָדערניזירטן און מאַשיניזירטן טעאַטער דערמאָנט אונדז אין אַ סאַך פּרטים די פריילעכע סעודה אין דער צייט פון אַ מגפה.

קינאָ

דער פאַרוויילונג-טעאַטער האָט נישט געקענט ביקומען דעם בירגערלעכן אומרו. דער עולם האָט דאָרט נישט געפונען זיין דינאַמיק: דעם מאָמענטאַליזם פון דער שטורעמדיקער גרויסשטאָט.

און דאָס וואָס דער טעאַטער האָט נישט געקענט געבן, האָט געגעבן זיין דערפּאָלגרייכער קאָנקורענט, דער קינאָ.

דאָס לעבן האָט ווייט פאַרויסגעאיילט, און דער טעאַטער איז געבליבן אַלץ מער הינטערשטעליק: אין לעבן דער שטורעם-דראַנג פון קלאַסן-קאַמף; אויף דער סצענע לאַנגווייליקע געשפּרעכן און דיאַלאָגישע גלייכוואָרטלעך.

איז דער טעאַטער אָפּגעשטאַנען פון לעבן, האָט זיך דאָס לעבן אָפּגעקערט פון טעאַטער.

דאָס פאַרקלעמטע געפיל און די פּוסטקייט פון דעם מוח האָבן געיאָגט נאָך נייער פאַרוויילונג, און די נייע פאַרוויילונג האָט געשאַפן דעם קינאָ.

קריכנדיקע שאָטן-בילדער האָבן אָנגעהויבן אַלץ גיכער זיך צו באַוועגן אויפ'ן ווייסן עקראַן. די מאַשין האָט אָנגעיאָגט דעם גיכן לעבנס-שטראָם און האָט באַפרידיקט די בענקעניש נאָך באַוועגונג, נאָך גיכקייט.

די ריטמען פון אינדוסטריאַליזם, וואָס דער טעאַטער איז נישט בכח געווען אויפצונעמען אין פולער מאָס, האָט דער קינאָ פאַרוואַנדלט אין שטורמישע יאָגעניש און איילעניש פון די אַמעריקאַניזירטע טריק-בילדער און משונה'דיקסטע אַוואַנטורע-פילמען.

און דאָך זענען דאָס געבליבן טויטע, שטומע, קאַלטע שאָטן-בילדער.

באַלד אָבער האָט דער שטומער בילד זיין לשון באַקומען.

דער קינאָ האָט אָנגעהויבן ליאַרעמען, שטאַמלען, זינגען. און אינגיכן האָט די שטומע באַוועגונג געפונען איר שפּראַכלעכן און טאָנאַלן עקוויוואַלענט.

דער קלינגנדיקער און רייצנדיקער פילם האָט איבערגעלאָזט הינטער זיך דעם פאַריאַסעמטן[16], אים נאָכהינקנדיקן טעאַטער.

אין דער איבערגאַנג-צייט, ביז די גרויסע ערנסטע קונסט פון דעם בירגערלעכן קלאַסיציזם איז געשטאָרבן און די נייע מעכטיקע קונסט פון דעם קעמפנדיקן פּראָלעטאַריאַט האָט זיך נאָך נישט אויסגעפאָרעמט, האָט דער קינאָ דערפילט אַ באַדייטנדיקע סאָציאַלע פונקציע: ער האָט פאַראייניקט אין זיך דעם טעאַטער, דעם

ראמאן, די צייטונג-סענסאציע. ער האט אויסגעפילט די פוסטקייט פון א שווערן קריטישן בין-השמשות.

3. קריטיק פון דער בירגערליכער אפגאנג-קונסט

יעדער קריזיס, אויך דער קולטור- און קונסט-קריזיס, אנטוויקלט זיך לויט די געזעצן פון דיאלעקטיק. אין דער קונסט איז דער בירגערליכער אפגאנג אנגעזאגט געווארן דורך דעם דעקאדאנס-אימפרעסיאניזם, דער ארעמקייט- און באנקרוט-דערקלערונג פון דער בורזשואזיע.

אבער באלד רייסט זיך אריין אין דעם אנטוויקלונגס-פראצעס די אויפמונטערנדיגע שטים פון דעם ארבעטער-קלאס, דעם קלאסן-קעגנער פון דער בורזשואזיע. דער עקספרעסיאניזם, פוטוריזם און קוביזם, די אנטיטעזע פון דעקאדאנס-אימפרעסיאניזם, שטעלן מיט זיך פאר א געפלעכט פון בירגערליכע און פראלעטארישע עלעמענטן. די נייע קונסט-פרואוון און ריכטונגען בילדן דעם יסוד פאר דער קונסטלערישער סינטעז, דעם קראפטפולן שאפערישן קאנסטרוקטיוויזם.

אזוי בייטן אפ איינע די אנדערע אין דיאלעקטישן געראנגל די קונסט-ריכטונגען פון בירגערליכן אפגאנג.

פונקט ווי זייער אנטוויקלונגס-גאנג, אזוי ווערט אויך זייער סאציאלע פונקציע כאראקטעריזירט דורך אינעווייניגסטע סתירות.

די סאציאלע פונקציע פון די קונסט-דערשיינונגען אין דער תקופה פון דעם בירגערליכן אפגאנג ווערט באשטימט דורך דעם, וועלכע עמאציעס ווערן דערמוטיגט און ארגאניזירט דורך די קונסטווערק פון דער געגעבענער ריכטונג. אויף וויפיל די עקספרעסיאניסטישע, פוטוריסטישע און קוביסטישע ריכטונגען אין דער קונסט האבן געווירקט צעזעצנדיג אויף די פארגליווערטע עסטעטישע אויפפאסונגען פון דער אפשטארבנדיגער בירגערליכער וועלט, און אויף וויפיל זיי זענען דער עסטעטישער אויסדרוק פון געזעלשאפטליכע פראטעסט-שטימונגען קעגן דער בורזשואזער הערשאפט, קענען זיי באצייכנט ווערן אלס מיטלויפער-ריכטונגען פון דער פראלעטארישער רעוואלוציע. אויף וויפיל אבער אט די קונסטווערק זענען מער א פראדוקט פון דעם זיך פונאנדערפאלנדיגן בירגערליכן לעבנסגעפיל, פון קאפמעסיג-ראציאנאליסטישע קאמבינאציעס און נישט קיין אויסדרוק פון אן אינטעגראלן נייעם לעבנסגעפיל, אויף וויפיל זיי זענען מער קונץ-שטיק ווי קונסטווערק, זענען די קונסט-ריכטונגען א כשר קינד פון דער זיך עלטערנדיגער בורזשואזיע, און זיי באגלייטן דעם בירגערליכן סנאב אין זיין סאציאלער און עסטעטישער ירידה.

אלס אויסדרוק פון דעם בירגערליכן צעפוילונגס-פראצעס קענען אט די אנגערופענע קונסט-ריכטונגען נישט האבן קיין ארגאנישע שייכות צו די ברייטע וועלט-באנייענדיגע

מאסן.

ערשט דער פולער נצחון פון דעם פראלעטאריאט עפנט דעם וועג פאר דער באנייטער און באפרייטער קונסט-שאפונג. און נאר די קונסט וואס ווערט געבוירן אין די רייען פון דער סאציאל-פאליטיש באפרייטער ארבעטערשאפט און איז דורכגעפלאכטן מיט אירע קאנקרעטע איבערלעבונגען, אידייען, שטימונגען און באדערפענישן, קען אדעקוואט אויסדריקן דעם שאפעריש-קאנסטרוקטיוון כאראקטער פון דער אנקומנדיגער קאלעקטיוויסטישער תקופה.

4. וויסנשאפט

דער היסטארישער אפגאנג פון דער בורזשואזיע האט אויך אין דער אידייען-וועלט ארויסגערופן א ריי דעגענעראציע- און ירידה-פראצעסן.

אין דער צווייטער העלפט פון 19טן און אנהייב 20טן יארהונדערט האבן זיך די בורזשואזע דענקער אלץ ווייטער אפגערוקט פון די מאטעריאליסטישע און פאזיטיוויסטישע גרונט-יסודות.

די אביעקטיווע לאגיק פון דער היסטארישער אנטוויקלונג האט וואס ווייטער אלץ מער געפונען איר בולט'ע פארקערפערונג אינעם פראלעטאריאט, אין זיינע קלאסן-אינטערעסן און קלאסן-אידעאלאגיע.

אין דער זעלבער מאס איז די פראלעטארישע אידעאלאגיע אלץ ארגאנישער דורכגעפלאכטן און דורכגענומען געווארן דורך די פרינציפן פון דיאלעקטישן מאטעריאליזם.

אט די זעלבע דיאלעקטיק האט אין הארטן סאציאלן קאמף געטריבן די בורזשואזיע וואס ווייטער אלץ מער אין די ארעמס פון דער מעטאפיזיש-אידעאליסטישער רעאקציע.

די אויפטרייסלונג פון איר קלאסן-הערשאפט און דער גיכער היסטארישער בארג-אראפ האבן אפגענומען ביי דער בורזשואזיע דעם אינטערעס צו דער סאציאלער און קאסמישער רעאליטעט. די בורזשואזיע האט, פארקערט, באקומען א בולט'ן אינטערעס נישט אויפצוקלערן, נאר צו פארנעפלען די אביעקטיווע פראצעסן וואס קומען פאר מיט דער מענטשהייט אין דער וועלט און מיט דער וועלט ארום דער מענטשהייט.

פארוקט אין א טעמפן ווינקל פון היסטארישער פערספעקטיוו-לאזיגקייט, האבן די בורזשואזע דענקער פארלוירן יעדע פעאיגקייט פון פרייען זעלבסטשטענדיגן אידייען-אנאליז און אידייען-סינטעז. קיין איין אמת-פרייען גרויסן דענקער האט די בורזשואזיע אין דער תקופה נישט ארויסגערוקט. מען האט נאר מאלעגירעט[17] די אלטע גרונט-פרינציפן, זיי אויפגעפרישט און צוניפגעשטוקעוועט אין כלומרשט נייע ספקולאטיווע קאמבינאציעס.

אונטער'ן געווילדער "צוריק צו קאנט" האט מען פרובירט פון אומעטום אויסצוראטן די לעצטע רעשטן פון דעם אמאליגן מאטעריאליזם און ארויפוואַרפן אויף אלע ספערן פון מענטשליכן געדאנק דעם אידעאליסטישן נעפל, דעם נעא-קאנטיאניזם.

בערגסאן'ס אינטואיטיוויזם שטעלט מיט זיך פאר אן אידעאליסטישע פארקריפלונג פון דעם עוואלוציע-געדאנק און א סעקולאריזירטע פארמולירונג פון דעם קאטוילישן מיסטיציזם.

די הארבע ווירקליכקייט טרייבט אומעטום דעם פארצווייפלטן בירגערליכן געדאנק סוף-כל-סוף צו זיין לעצטן "טרייסט", אין דעם "געטליכן" זומפ אריין. מען גראבט ווידער ארויס פון אלע וועלט-ווינקעלעך די שוין האלב-פארגעסענע געטער. ארום דעם צעטרייסלטן טראן פון מאלעך בויט מען פיבערהאפט צענדליגע נייע טראנדעלעך. אט האט מען אויף איינעם פון זיי ארויפגעשלעפט דעם אלטן בודא, דעם גאט פון נירוואנא, פון נישט-טאן, פון נישט-קעמפן. אפשר וועט דאס אפווענדן די געפאר? דאס איז דער תמצית פון גראף קייזערלינג'ס פילאזאפיע, פון זיין קלעריקאלן מיסטיציזם.

דאס זענען אבער אלץ שוואכע רפואות. זיי פארטרייבן נישט דעם פחד. די טעמפן פון דעם אפגאנג זענען צו גיך, און דאס נאגנדיגע פארגעפיל פון דעם נאנטן אונטערגאנג רופט ארויס דעם פעסימיזם פון ענדגילטיגער פארצווייפלונג, אלס גרונט-טאן פון דער בירגערליכער וועלט-אנטוישונג.

קיין קלאס איז נישט בכח שלום צו מאכן מיט דעם געדאנק אז ער גייט אונטער און די וועלט וועט בלייבן און זיך ווייטער אנטוויקלען. אויך די אונטערגייענדיגע בורזשואזיע האט פראקלאמירט אז די קולטור-וועלט גייט צו גרונט. דאס דערקלערט דעם שטארקן אפקלאנג וואס דער שפענגלעריזם האט געפונען אין דער בירגערליכער וועלט. מיר באגעגענען זיך דא מיט די בולט'סטע סימנים פון דער אידעאישער ירידה. זיי כאראקטעריזירן גענוג קלאר דעם אינטעלעקטועלן צעפאל פון דער בירגערליכער וועלט.

אינעם סאציאלן געראנגל האט די בורזשואזיע אויסגעארבעט אן אייגענע אידעאלאגישע סיסטעם וואס איז בארופן צו העלפן דער בורזשואזיע צו דערגרייכן און איינצוהאלטן איר הערשאפט איבער דער געזעלשאפט.

אין דער זעלבער צייט אבער שטרעבט די בורזשואזיע אונטערצוגראבן די אויסגעהאלטענע אידעאלאגישע סיסטעם פון איר קלאסן-שונא, דעם פראלעטאריאט.

דער נעא-קאנטיאניזם האט געקענט האבן אן איינפלוס נאר אויף די קליינבירגערליכע אינטעליגענטישע מיטלויפער-קרייזן אין דער פעריפעריע פון דער פראלעטארישער השפעה.

א ווייטערדיגן פרואוו אונטערצוגראבן די יסודות פון דעם דיאלעקטישן מאטעריאליזם שטעלן מיט זיך פאר דער עמפיריאמאניזם און דער עמפיריאקריטיציזם. אט די

אידעאלאגישע ריכטונגען שטיצן זיך אויף מאך'ס און אווענאריוס'ס אידעאליסטישן אפאטעאז פון דער מענטשליכער דערפארונג.

אנשטאט דער דיאלעקטישער איינהייט פון אביעקטיווער רעאליטעט און סוביעקטיווער דערפארונג ווערט דא אויפגעשטעלט דער פרימאט פון דער מעטאפיזיש-אידעאליזירטער דערפארונג: נישט די דערפארונג פאר'ן מענטשן, נאר דער מענטש פאר דער דערפארונג.

דער עמפיריאמאניזם און עמפיריאקריטיציזם שטעלן מיט זיך פאר אידעאישע פרואוון פון דער בורזשואזיע אוועקצושטעלן דעם דיאלעקטישן מארקסיזם ווידער א מאל מיט'ן קאפ אראפ.

דער פראלעטאריאט האט אבער מיט זיין קלארן קלאסן-חוש דערשפירט די עמיסארן-ראלע פון אט די אים פיינטליכע אידעאלאגיעס און האט זיי קאטעגאריש אפגעווארפן.

אויך דער טעארעטיקער פון דעם קליינבירגערליכן עסטרייך-מארקסיזם, אטא בויער, האט אריינגעפלאכטן זיין שטים אין דעם אלגעמיין-בירגערליכן כאר פון יללות און קללות קעגן דער אומבארחמנות'דיגער מאשין, וואס האט "פארשקלאפט" דעם "פרייען" גייסט פון דעם יחיד'ישן אינטעליגענט.

די בורזשואזיע האט געלייגט דעם גרונטשטיין פאר דער אנטוויקלונג פון דער מאדערנער אינדוסטריע. דער אינדוסטריאליזם האט אוועקגעשטעלט פאר דער וויסנשאפטליכער פארשונג א ריי וויכטיגע פראבלעמען פון טעכנישער נאטור-באהערשונג, וואס זענען צום טייל געלייזט געווארן שוין אין דער צייט פון דעם בורזשואזן אפגאנג.

אין דער געשטאלט פון דער מאדערנער אינדוסטריע האט די בורזשואזיע ארויסגערופן א כח וואס איז איר ווייט אריבערגעוואקסן. די קאנסעקוועטנטע אנווענדונג פון אט די וויסנשאפטליכע דערגרייכונגען פירט אומפארמיידליך צו דער אונטערגראבונג פון דער קלאסן-הערשאפט בכלל. שטרעבט די בורזשואזיע אנטקעגנצואווירקן אט דער טענדענץ דורך איר אלטן כלי-זיין, דורך איר אידעאליסטישן דואליזם. מען טיילט איין די וויסנשאפטן אין צוויי "גרונט-פארשידענע" געביטן: נאטור-וויסנשאפט, וואו עס הערשט קאוזאליטעט, דעטערמיניזם, און די אזוי גערופענע "גייסטעס"-וויסנשאפטן (ארייגערעכנט, פארשטייט זיך, אויך די סאציאלע וויסנשאפטן), וואו עס הערשט כלומרשטע טעלעאלאגיע, פרייער מענטשליכער ווילן.

קענען, הייסט עס, די נאטור-וויסנשאפטן זיך נאך היינט ווייטער אריענטירן אויפ'ן מאטעריאליזם. דערפאר שטרעבט די בורזשואזיע, פון דער אנדערער זייט, אט די ווירקונג צו פאראליזירן דורך א הונדערט-פראצענטיגן מעטאפיזישן אידעאליזם אין די "גייסט"-וויסנשאפטן.

אזוי זענען אט די "הומאניטארע" וויסנשאפטן פון דער בורזשואזיע בארופן צו לעשן דעם פייער וואס ווערט קעגן איר ווילן אונטערגעהאלטן דורך די דערגרייכונגען פון די נאטור-וויסנשאפטן.

די וויסנשאפט אין דער תקופה פון דעם בירגערליכן אפגאנג איז פול מיט אינעווייניגסטע סתירות. פון איין זייט איז איר סאציאלע פונקציע און דירעקטער ציל געווען אוממיטלבאר צו באדינען דעם קאפיטאליסטישן קלאס אין זיינע ממשות'דיגע קאנקרעטע טאג-טעגליכע אויפגאבן, און אויך אזויפיל איז די בירגערליכע וויסנשאפט געווען שמאל-פראקטיציסטיש, ענג ספעציאליזירט, אפגעריסן פון דער גאנצער וויסנשאפטליכער פארשונג און פון דעם קולטור-בויען בכלל. די ספעציאליזאציע איז דערפירט געווארן ביז צו קאריקאטורמעסיגע פארמען.

עס איז איבערגעריסן געווארן דער צוזאמענהאנג צווישן דער וויסנשאפטליכער איינצעלפארשונג און דעם קאלעקטיוון לעבן. און דעריבער איז אפגעשוואכט געווארן די קעגנזייטיגע באהעפטונג פון די איינצעלנע ספעציאל-וויסנשאפטן.

פון דער אנדערער זייט זענען איר ווייטערדיגער און דירעקטער ציל און "העכערע" סאציאלע פונקציעס באשטאנען אין פארנעפלען און דעזארגאניזירן דעם וועלטקוק און וועלט-באנעם פון די ברייטע מאסן. און אויך אזויפיל איז די בורזשואזע וויסנשאפט מעטאפיזיש אבסטראקט, אפגעריסן פון די קאנקרעטע לעבנס-באדינגונגען, איינגעשלאסן אין די ראמען פון א באגרעניצטער קאסטע. זי איז שווער פארדייליך, נישט צוגענגליך פאר'ן "פשוט'ן" מענטשן - א געהיים-וויסנשאפט פון פריווילעגירטע פאר פריווילעגירטע.

די אויסגעשפראכענע קלאסן-פונקציע פון איר גאנצער וויסנשאפטליכער טעטיגקייט שטרעבט די בורזשואזיע צו פארשטעלן פאר די ברייטע מאסן מיט'ן פייגנבלאט פון דעם כלומרשטן איין-איינציגן, אביעקטיוון, אבסאלוטן אמת, וואס איז, בעצם גענומען, ווידער א מאל נאר די פראיעקציע פון דעם מעטאפיזישן גאט אין דער ספערע פון וויסנשאפט.

אבער אויך אין דער אנטוויקלונג פון די נאטור-וויסנשאפטן ווייזט זיך ארויס די זעלביגע סתירה וואס כאראקטעריזירט די בירגערליכע געזעלשאפטליכע ארדענונג בכלל. אויך די נאטור-וויסנשאפט ווערט פון דעם בירגערטום אויסגענוצט אלס א כלי-זיין פון איר קלאסן-הערשאפט. אויף וויפיל די נאטור-וויסנשאפטן האבן מיטגעהאלפן דעם עיקר-ציל פון דער בורזשואזיע - דער פארמערונג פון רווח - האט די בורזשואזיע מיטגעהאלפן זייער אנטוויקלונג. אבער וואו נאר עס באווייזט זיך א סתירה צווישן דעם וואוקס פון די פראדוקטיווע כוחות און די אינטערעסן פון רווח, ברענגט די בורזשואזיע שטענדיג די פראדוקטיווע כוחות פאר א קרבן דעם רווח. און אזוי איז עס אויך מיט די נאטור-וויסנשאפטן, וועמענס עיקר-אויפגאבע איז אינעם אויפגאנג-פעריאד באשטאנען אין ארגאניזירן די פראדוקטיווע כוחות. די ציל-איינשטעלונג פון דער בירגערליכער וויסנשאפט, אירע פארשונג-מעטאדן, אירע ארגאניזאציע-פארמען, אירע אנשטאלטן,

קאדרען - אלץ איז אונטערגעווארפן דעם העכסטן ציל: פארגרעסערן דעם קאפיטאליסטישן מערווערט, אפהיטן די וועלט-הערשאפט פון קאפיטאל.

די סטימולן צום פארשן זענען יחידישע, עגאאיסטישע. פאר דער וויסנשאפט ווערן אוועקגעשטעלט און גלייזט קודם כל די פראבלעמען וואס ווערן אין דעם געגעבענעם מאמענט דיקטירט דורך די קלאסן-אינטערעסן פון דער בורזשואזיע.

די פרוכטבארסטע אידייען ווערן איגנארירט און אונטערדריקט אויב זיי זענען קעגן אט די אינטערעסן פון דער בורזשואזיע. טויזנטער דערפינדונגען פון דער גרעסטער באדייטונג פאר דער מענטשהייט ווערן סיסטעמאטיש פארניכטעט, אויב זיי דראען צו פארמינדערן דעם רווח.

די אנארכיע וואס הערשט אין דער בירגערליכער עקאנאמיק כאראקטעריזירט אויך די בורזשואזע וויסנשאפטן. די פארשונג-אימפולסן וואס קומען פון איינצעלנע אונטערנעמונגען און צווייגן ווערן אין קיין פרט נישט ארגאניזירט דורך א וועלכן-נישט-איז איינהייטליכן פלאן.

אויף וויפיל די טרעסטירונג פונעם קאפיטאל לאזט צו א געוויסע פאראיינהייטליכונג אויך אויף דעם וויסנשאפטליכן געביט, נעמט זי אן די פארמען פון א פארקריפלטער ראציאנאליזאציע. עס איז א קאריקאטור פון א פלאנמעסיגער פארשונג, ווייל זי ווערט אויסגעארבעט אין די אינטערעסן פון א קליקע און נישט לויט די באדערפענישן פון דעם קאלעקטיוו.

אומצאליגע זאמען פון ארבעטער-איניציאטיוו, וואס באררייכערן די וויסנשאפט, ווערן דא סיסטעמאטיש אויסגעראטן.

דער טיפער ווידערשפרוך צווישן דער אנטוויקלונג פון די פראדוקטיווע כוחות, פון איין זייט, און די קלאסן-אינטערעסן פון דער בורזשואזיע, פון דער אנדערער זייט, האט געמוזט ארויסרופן דעם שווערן קריזיס אויף אלע געביטן פון וויסנשאפטליכער פארשונג.

פון איין זייט שטייען פאר דער געזעלשאפט אין אן אלץ וואקסנדיגער צאל קאלאסאלע פראבלעמען פון וויסנשאפטליכער נאטור-באהערשונג און וויסנשאפטליכער ראציאנאליזירונג פונעם געזעלשאפטליכן לעבן. פון דער אנדערער זייט האט דער קאפיטאליזם מורא צו פארגרעסערן די צאל וויסנשאפטליכע פארשער און אינטעליגענטע פראפעסיעס. אויך דא האט די קאפיטאליסטישע אנארכיע זיך ארויסגעוויזן אין דער כלומרשטער "איבערפראדוקציע" פון דער אינטעליגענץ, ד. ה. זי האט ארויסגעוויזן איר אומפעאיגקייט ראציאנעל אויסצונוצן די פון איר אליין ארויסגערופענע כוחות.

דעם בורזשואזן דואליזם פון מאטעריע און גייסט אנטשפרעכט אויף דעם געביט דער בורזשואזער קאנפליקט צווישן אינטעלעקט און ארבעט, צווישן אינטעליגענץ און

ארבעטערשאפט.

אזוי ווערן אין די קאפיטאליסטישע לענדער טאג-טעגליך פארגרעסערט די קאדרען פון ארבעטלאזע וויסנשאפטלער, בשעת די געזעלשאפט און די ארבעטלאזע מאסן נויטיגן זיך אזוי אין דער פלאנמעסיג-ארגאניזירנדיגער ארבעט פון וויסנשאפטליך-געשולטע ספעציאליסטן-פאכלייט.

אזוי פאראליזירט די דיקטאטור פון קאפיטאל, ווי א צוואנג-העמד, דעם וויסנשאפטליכן געדאנק אין אלע געביטן.

דער סאציאליזם, וואס וועט באפרייען די ארבעטנדיגע מאסן פון דעם קאפיטאליסטישן יאך, וועט אויך פון דער וויסנשאפטליכער פארשונג אראפרייסן די קייטן פון דער קאפיטאליסטישער ציל-איינשטעלונג.

5. די פאשיסטישע דיקטאטור פון קאפיטאל

דער בורזשואזער אפגאנג ווערט באגלייט דורך א מורא'דיגע פארשארפונג פון די קלאסן-קעגנזאצן. דער פארשטערקטער אנגריף פונעם פראלעטאריאט האט אונטערגעגראבן אין דער פסיכיק פון די ברייטסטע מאסן דעם פעטישיזם פון דער קאפיטאליסטישער מלוכה. דאס האט געצוואונגען די בורזשואזיע אויפצוהערן איר צביעות'דיגן שפיל אין דעמאקראטיע און פארלאמענטאריזם און אלץ אנטשיידענער איבערצוגיין צו דער אפן-פאשיסטישער דיקטאטור.

די בורזשואזיע האט פארלוירן איר גלויבן אין דער צוקונפט, און צוזאמען דערמיט האבן אלע אירע טראדיציעס זי אנגעהויבן טרייסלען: פאליטישע, געזעלשאפטליכע, מאראלישע.

בשעת א קלאס גלויבט נישט מער אין זיין מארגן, פארשווינדט יעדע קלארע ציל-איינשטעלונג, יעדער פאזיטיווער אויפבוי-פראגראם.

דער בוי-פראיעקט פון א נייע געזעלשאפטליכע ארדענונג, מיט וועלכער די בורזשואזיע איז אויפגעטרעטן אויף דער היסטארישער ארענע, איז שוין לאנג אויסגעפילט געווארן, און דער בנין אליין איז שוין צעטרייסלט אין זיינע יסודות. נישטא מער קיין אימפעט צו בויען. עס קלעקט אפילו נישט פאר די נויטווענדיגסטע רעמאנטן.

פאר יעדן פרייז באהאלטן דעם סטאטוס-קווא, בלייבן ביי דער מאכט כאטש נאך אויף א רגע - דאס ווערט דער העכסטער פאליטישער פרינציפ פון דער אפשטארבנדיגער בורזשואזיע. פון וועלכער-נישט-איז אויסגעהאלטענער פאליטישער ליניע קען שוין מער קיין רעדע נישט זיין. דער פחד פאר'ן אומפארמיידליכן סוף טרייבט די הערשנדיגע קליקעס פון איין עקספערימענט צום צווייטן, פון רעאקציאנערן אנגריף צום פחדנ'ישן אפטרעטן.

ביסלעכווייז ווערט ביי דער בורזשואזיע דער ווילן צו מאכט אפגעטויט. נאר איינצעלנע הויפלעך פריווילעגירטע קליקעס קלאמערן זיך אן דער מאכט און שטעלן זיך פאר קיין מיטל נישט אפ, כדי די מאכט פאר זיך איינצוהאלטן. אין אזעלכע צייטן פונעם אפגעשוואכטן קלאסן-ווילן קען זיך ברייט פונאנדערבליען דער וואונטיוריזם פון קליקעס און יחידים. דער איינגעשלעפערטער ווילן צו מאכט קלאמערט זיך אן דעם פאליטישן אימפעט פון דעם וואונטיוריסטישן יחיד, פון דעם קאליף אויף א רגע. דער אפאטעאז פון דעם "שטארקן מאן" ווערט די חוט השדרה פון דער בירגערליכער פאליטיק אין דער פאשיסטישער תקופה.

פריער האט די בורזשואזיע ארויסגערוקט פאר די מאסן דעם פעטישיזם פון אייגנטום, מלוכה און קירך. איצט, נאכדעם ווי דער פארשארפטער קאמף פון דעם פראלעטאריאט האט אויפגעדעקט פאר די מאסן אט די אלע פעטישיזמען, קערט זיך די בורזשואזיע ווידער אום צום אבסאלוטיסטישן פעטישיזם, וואס זי האט אין איר יוגנטליכן דראנג אליין אויפגעדעקט. צוגעפאסט צו די נייע באדינגונגען, רוקט זי ארויס פאר די מאסן דעם פעטישיזם פון דעם "איבערמענטש"-פירער, פון דעם איינציגן, אומפעלערדיגן, וועמענס וואונק איז פראגראם און וועמענס ווארט איז אן אייזערנע געזעץ. נאר נישט אליין טראכטן, נאר נישט דארפן אליין באשליסן.

נאר פונקט ווי עס האט נישט אפגעשטעלט דעם בורזשואזן צעפאל דער גאט אויפ'ן הימל און דער גאט אויפ'ן מזבח, אזוי איז אויך נישט בכח'דיג אפצושטעלן איר גסיסה-פראצעס דער "געטליכער" פירער, דער בעצם פרינציפלאזער געשעפט-פירער פון דער זיך-ליקווידירנדיגער אלוועלטליכער אקציען-געזעלשאפט אונטער דער פירמע "קאפיטאליזם".

עס דערנענטערט זיך דער לעצטער אקט פון דער וועלט-היסטארישער דראמע. עס קראכט פון באנקראטן די בירגערליכע וועלט. פון אומעטום קריכט דער קריזיס און קריצט מיט די צעקרישלטע ציין. די העגעמאניע אין דער וועלט גייט איבער צום פראלעטאריאט.

III. דער באַגינען פון דער סאָציאַליסטישער קולטור

1. דער קאָלעקטיוויסטישער וועלט-באַנעם

באַטראַכטן מיר די קולטור פון דעם בירגערליכן אויפשטייג אַלס טעזיס און די קולטור פון דעם בירגערליכן אָפּגאַנג אַלס אַנטיטעזיס, קען די קולטור פונעם סאָציאַליסטישן באַגינען באַצייכנט ווערן אַלס סינטעז.

אינדיווידואַליסטישער רעאַליזם, פאַרניינט דורך דעם אינדיווידואַליסטישן אימפּרעסיאָ-עקספּרעסיאָניזם, דערהייבט זיך צום קאָלעקטיוויסטיש-קאָנסטרוקטיוון רעאַליזם. דער קאָלעקטיוויזירטער אַרבעט-פּראָצעס אויפ'ן יסוד פון דער העכסט-אַנטוויקלטער מאַשינען-טעכניק און וויסנשאַפטליך-ראַציאָנאַליזירטע אַרבעט-מעטאָדן ווערט דער פונדאַמענט פון דעם נייעם קאָלעקטיוויסטישן וועלט-באַנעם. די סאָציאַל-עקאָנאָמישע רעאַליטעט פון דער סאָציאַליסטישער אַרבעט-געמיינשאַפט איז אין גרונט פאַרשידן פון דער קאַפּיטאַליסטישערווירקליכקייט. דעריבער האָט דער רעאַליזם פון דער סאָציאַליסטישער קולטור גאָר אַן אַנדער פּסיכאָ-אידעאָלאָגישן אינהאַלט ווי דער יחיד'יש-בורזשואַזער רעאַליזם.

דער מענטש הערט אויף זיך צו פילן ווי אַן איינזאַמע באַשעפעניש, אַרומגערינגלט דורך פרעמדע און פיינטליכע כוחות סיי אין דער נאַטור סיי אין דער געזעלשאַפט. דער אומבאַהאָלפענער איינזאַמער "איך" פלעכט זיך אָרגאַניש אַריין אינעם קאָלעקטיוון "מיר". אַנשטאָט די פאַרגיפטנדיקע סטימולן פון קאָנקורענץ, קנאה און שנאה, ווערן די טרייבנדיקע כוחות פונעם מענטשליכן שאַפן - צוזאַמענאַרבעט, מיטגעפיל, סאָלידאַריטעט. דער באַגריף "מענטשהייט", וואָס האָט פאַר'ן בירגערטום קיין שום קאָנקרעטן אינהאַלט נישט געהאַט און איז פון דעם צביעות'דיג-בירגערליכן פּאַציפיזם אויסגענוצט געוואָרן אַלס דעקמאַנטל פאַר דער נאַציאָנאַליסטישער פעלקער-העצע, באַקומט בלוט און פלייש דורך דעם קאָלעקטיוויזם, דורך זיין סאָציאַלער און פּסיכאָ-אידעאָלאָגישער ווירקליכקייט.

נאָך דעם אָראָפּרייסן פון די קלאַסן-מחיצות פאַרשווינדט אויך דער תהום וואָס ליגט אין דער בירגערליכער געזעלשאַפט צווישן מענטש און מענטשהייט. יעדער יחיד שפּירט אין זיך דעם דופק פון דער קאָלעקטיוו-אָרגאַניזירטער מענטשהייט.

ביי דער פאַקטישער אוממעכטיגקייט פונעם מענטשן לגבי די נאַטור-כוחות אין דער קלאַסן-געזעלשאַפט איז בעל גאווה'יש-נאַריש די פאָרשטעלונג וועגן מענטשן אַלס "מלך" איבער דער נאַטור.

ערשט אין דער קאָלעקטיוויסטישער געזעלשאַפט באַנעמט דער מענטש זיין אָרגאַנישע צונויפגעבונדנקייט מיט'ן קאָסמאָס און שעפּט פון דעם באַוואוסטזיין זיינע מאַכט- און

שאפונג-אימפולסן.

די איינהייט פון מענטש און נאטור-וועלט איז דא נישט קיין צוגעטראכטע, געקינסטלט-פאנטעאיסטישע, נאר אן ארגאניש-געשאפענע, אויפ'ן יסוד פון אן איינהייטליך-פלאנעטארישן ארבעט-פלאן.

עס פארשווינדט פון דער מענטשליכער פסיכא-אידעאלאגיע דער אפטויטנדיגער פאטאליזם, די אפהענגיגקייט לגבי דעם "אלמעכטיגן גורל", די אלערליי פעסימיסטישע גריבלערייען און נירוואנא-בענקענישן. זייער ארט פארנעמט לעבנספריידיגער, שאפערישער אקטיוויזם, פול מיט גלויבן אין זיינע אייגענע כוחות.

דער ריטם פון דעם מענטשליכן לעבנסגעפיל ווערט אינטענסיווער, זיין דיאפאזאן ברייטער, זיין שטויסקראפט מעכטיגער.

עס פארענדיגט זיך דער פעריאד ווען די מענטשליכע וויסנשאפט האט זיך קודם כל צוגעגוקט און צוגעהערט צו די נאטור-פראצעסן, און דער מענטש גייט אריבער צום אקטיוון באהערשן די אויסגעפארשטע נאטור-כוחות און זיי ארגאניזירן צוליב זיינע מענטשליכע צוועקן.

לעבן, טעכניק און וויסנשאפט בילדן אן אינטעגראלע, פעסט-געשלאסענע איינהייט.

2. קונסט

צוזאמען דערמיט באקומען אויך די עסטעטישע איבערלעבונגען פונעם מענטשן א פולבלוטיגערן, רעאלערן אינהאלט. אלע פארמען פון קונסט לאזן זיך אראפ פון די פארנעפלטע "הימלישע" הויכן און ווערן אנגעזאפט מיט רעאל-ערדישע לעבנס-אינהאלטן. די קונסט איז מער נישט א פארצירונג, א קרוין, ארויפגעזעצט אויפ'ן לעבן - זי ווערט אן אומאפטיילבארער באשטאנדטייל פונעם לעבן גופא.

דאס פון קונסט אנגעזאפטע לעבן און די לעבנספולע קונסט דערגאנצן ארגאניש איינער דעם אנדערן.

די בירגערליכע קונסט האט געשטרעבט קודם כל אפצושפיגלען דאס לעבן. זי האט דעריבער אפעלירט צו דער פאסיווער אויפנעם-פעאיגקייט פון דעם עולם און איינגעשלעפערט דעם ווילן פון די מאסן.

די נייע קונסט, די קאלעקטיוויסטישע, שטרעבט נישט נאר אפצושפיגלען די ווירקליכקייט, נאר אקטיוו מיטצובויען און מיטצושאפן דאס לעבן. זי שטרעבט צו וועקן אינעם מענטשן אקטיווקייט און שאפונג-אימפולסן.

פונקט ווי די וויסנשאפט, ווערט אויך די קונסט איינער פון די פאקטארן פון דעם שאפערישן קאנסטרוקטיוויזם.

א) ארכיטעקטור

דער לעבנסריטם פון דער קאלעקטיווער ארבעט-געמיינשאפט מיט זיין מעכטיגן אינטעלעקטועלן און עמאציאנעלן אויפשוואונג בילדעט דעם פעסטן יסוד פון א נייעם עסטעטישן סטיל. דער נייער סטיל זוכט, ווי שטענדיג, זיין אויסדרוק אין נייע ארכיטעקטור-פארמען.

אין דער איבערגאנג-צייט, בשעת דאס בויען פון נייע לעבנס-פארמען גייט האנט ביי האנט מיט'ן אפראמען די חורבות פון דער אלטער געזעלשאפט און פאדערט דעריבער די העכסטע כוחות-אנשטרענגונג פונעם פראלעטאריאט, הערשט דער מאנאטאנער קוב פון אייזנבעטאן: מיט מינימאלסטע מיטלען אין דער קורצסטער צייט שאפן דעם מאקסימאלסטן וואוינונג-פלאך.

אזוי איז אנטשטאנען דער גרעסטער טייל געביידעס פון דעם דיקטאטור-עטאפ.

אבער ווי נאר די באפרייטע ארבעט קומט צו זיך, באשאפט זי גלייך איר אייגענעם ארכיטעקטור-סטיל - די פראלעטארישע "גאטיק".

די ארבעטנדיגע מאסן האבן אין יעדער היסטארישער תקופה צוגעלייגט זייער האנט צו דעם ארכיטעקטור-סטיל פון זייער צייט. און הגם דער סטיל-פארמירנדיגער כח איז שטענדיג געווען דער הערשנדיגער קלאס, האבן די ארבעטנדיגע מאסן פארט ארויפגעלייגט אויפ'ן סטיל פון דער תקופה אין א געוויסער מאס אויך זייער שטעמפל.

שאפנדיג דעם אלגעמיינעם פלאן פון זיין סטיל, האט דער קלאס-ארגאניזאטאר, ווילנדיג-נישט-ווילנדיג, זיך געמוזט רעכענען מיט דעם מעהים[18] פון די מאסן, וואס האבן געדארפט אט דעם סטיל-פלאן פארווירקליכן אין לעבן - די מאנומענטאלע געביידעס אויפבויען. דער פיראמידן- און טורעם-סטיל פון דעם אלטן מזרח, וואס האט געדארפט אויסדריקן דאס שטרעבן פון די הערשנדיגע קלאסן צו פארפעסטיגן און אויף אייביג - אומשטארבליכקייט! - צו דאקומענטירן זייער ממשלה, איז אין דער זעלביגער צייט די גאטיק פון דער שקלאפן-ווירטשאפטליכער תקופה.

דער קירכן- און פאלאצן-סטיל פון מיטלאלטער, די גאטיק פון דער פעאדאלער געזעלשאפט-ארדענונג, איז קודם כל די אין שטיין-מאסן אויסגעדריקטע הערשאפט פון די וועלטליכע און גייסטיגע פריצים. אבער אין דער זעלביגער צייט טראגט אט די גאטיק אויף זיך סימנים פון די בעל מלאכה'ישע צעכן, וואס האבן אט די גאטישע מאנומענטן אויפגעבויט.

איןביידע פאלן העלפט מיט דער סטיל גייסטיג צו באהערשן די מאסן.

די פראלעטארישע "גאטיק" איז דער אויסדרוק פון באפרייטן מענטשן-גייסט. זי פאראייניגט די מאסיווע מאנומענטאלקייט פון דער פיראמידע מיט'ן דרייסטן אויפפליען פון די פעאדאל-גאטישע טורעם-שפיצן. אינעם שטאל-בעטאן פאראייניגט

דער נייער סטיל די מאסיווע מאנומענטאלקייט מיט דער גראַציעזער לייכטקייט. דער אומגעלומפערטער הימל-קראַצער באקומט פליגלען. די סטאַטישע שטיין- און אייזן-מאסן ווערן באלעבט דורך א קראַפטפולער דינאַמיק. דער פונדאמענטאלער קוב, די אקטיוויסטישע שרויבן-פלאך, די מאסיווע טעראסן-שיכטונג און דער דערהייבנדיגער טורעם-שפּיץ - אט אלע די מאמענטן פון "דינאמיזירטער סטאטיק", אויסגעדריקט אין אומבאוועגליכע שטיין- און מעטאל-מאסן, בילדן אין ארגאנישער באהעפטונג די נייע קאלעקטיוויסטישע גאטיק.

ערשט אין דער קאלעקטיוויסטישער געזעלשאפט ווערט די ארכיטעקטור דאס צו וואס דער מענטש האט געשטרעבט ווי נאר ער האט אנגעהויבן אויסצודריקן זיין לעבנסגעפיל אין ארכיטעקטור-פארמען. די ארכיטעקטור ווערט דער אקטיוו-שאפערישער פרינציפּ פון פארמירן און איבערפארמירן די לאנדשאפט, פון פלאנירן און ארגאניזירן די ערדפלאך לויט די באדערפענישן און צילן פון דעם מענטשליכן קאלעקטיוו. דערביי זענען צוועק און שיינקייט נישט שארף אפגעגרעניצט איינער פון דעם אנדערן, ווי ביז איצט, נאר זיי זענען סינטעטיש צונויפגעפלאכטן. וואו דער צוועק פארלירט זיין חיה'ישע רווח-מעסיגקייט, באקומט דער צוועק-בוי אן אינעווייניגסטע ארגאנישע שיינקייט - די שיינקייט פון פרייען פריידיגן שאפן.

ב) מאלעריי

אין דער קאלעקטיוויסטישער געזעלשאפט ווערט געבוירן א נייער שיינקייט-באגריף, פריי פון יחיד'ישע קאפריזן און צופעליגקייטן. דאס שאפט אויך פאר דער קאלעקטיוויסטישער מאלעריי נייע אנטוויקלונגס-מעגליכקייטן. זי הערט אויף צו דינען דער אינדיווידואליסטישער באשטעלונג און באקומט אירע שאפונג-אימפולסן פונעם מאסן- און קאלעקטיוו-לעבן.

דעם מאלער ווערט ענג אין די סאלאנען, בודוארן, קאבינעטן, און צום ערשטן מאל נאך הונדערטער יארן האט מען אנטדעקט אז אן "אינטימס" בילד אין א געשלאסענעם רוים, אין וועלכן און ארום וועלכן די בליקן פון די מאסן באהעפטן זיך נישט, איז נישט קיין לעבעדיגע קונסט, נאר א טויטער רמז פון א פארלוירענער קונסט-מעגליכקייט.

און נאך האט מען אנטדעקט: אז דורות קונסטלער האבן געשאפן פאר'ן מוזיי - דעם עסטעטישן בית עולם, וואוהין עס פלעגן פארבלאנדזשען יחידים-ליבהאבער, און וואוהין דער אטעם פון דעם מאסן-לעבן פלעגט זיך קיינמאל נישט דערטראגן.

אזוי האט זיך באשאפן די משונה'דיגע לאגע, אז קונסט האט עקזיסטירט פאר מוזייען. דער קאלעקטיוויזם שטעלט אויך דא אוועק די קונסט פעסט מיט ביידע פיס אויפ'ן באדן פון דערווירקליכקייט: נישט דאס לעבן פאר דער קונסט, נאר די קונסט פאר דעם לעבן.

די מאלעריי, די הארמאנישע ארגאניזאציע פון פארב און ליניע, באפרייט זיך פון קליינליך-יחידישע באדערפעניש און גרופנ'פניות און דערהייבט זיך צו דער ארגאניזירטער באדינונג פונעם קאלעקטיוו. זי באהעפט זיך ארגאניש מיט אלע פארמען און געביטן פון געזעלשאפטליכן לעבן. זי באהערשט קודם כל די פאבריק. זי זאפט אן מיט פארב- און ליניען-שיינקייט די רוימען און געגנשטאנדן וואו דער מענטש פארברענגט זיין ארבעט-צייט.

די מאלעריי פון רעאליסטישן קאנסטרוקטיוויזם שעפט פון איין זייט אירע מאטיוון און סטימולן פון דעם ארבעט-פראצעס, פון דער פראדוקציע און טעכניק. און פון דער אנדערער זייט העלפט זי מיט דורך הארמאנישע פארבן- און ליניען-פארבינדונגען דער סטימולירונג פון דער מענטשליכער ארבעט-ענערגיע אין דער שטייגערונג פון ארבעט-קוואליטעט און -קוואנטיטעט.

די סאציאל-פעדאגאגיק נוצט ברייט אויס די דערציערישע ווירקונג פון דער מאלעריי. דאס קינד ווערט פון זיין ערשטן טריט אן איינגעהילט אין אן אטמאספער פון אפטיש-מאלערישע איינדרוקן, וואס וועקן און דערציען אין אים סיסטעמאטיש די פארבן-פרייד און פיינעם חוש פאר פארמען-שיינקייט. די מאלעריי ווערט א שטענדיגער מיטהעלפער פון דער שול.

די סטימולירנדיגע און ארגאניזירנדיגע ווירקונג פון דער מאלעריי נעמט אויך ארום די רו-, דערהוילונג- און פארוויילונג-צייט פון דעם מענטשן. אין לייע-זאלן, ביבליאטעקן, קלובן און טעאטערס געפינט דער מאלער א פיל ברייטערע און פרוכטבארערע אנווענדונג פאר זיין שאפונג-ענערגיע ווי אין די בודוארן און סאלאנען.

אט די באנייטע און פארטיפטע סאציאלע פונקציע פון דער קאלעקטיוויסטישער מאלעריי ענדערט איר גרונט-כאראקטער. זי איז רעאליסטיש, אבער פריי פון דער באגרעניצט-בירגערליכער קליינזאבליכקייט[19], פון דעם שקלאפיש-קאפירנדיגן נאטוראליזם. עס איז א רעאליזם פון א העכערער סאציאלער מדרגה, וואו די נאטור-סביבה און איר קולטור-ארגאניזאטאר - דער קאלעקטיוו - גיסן זיך הארמאניש צונויף אין קעגנזייטיג-פרוכטבארער ווירקונג.

די קאלעקטיוויסטישע מאלעריי איז "עקספרעסיאניסטיש". זי דריקט אויס דעם הערשער-ווילן און שאפונג-דראנג פון דעם קאלעקטיוו. זי איז אבער פריי פון די שאפונג-קאפריזן פון דעם בלאנדזשענדיגן יחיד. אין דער קאלעקטיוויסטישער געזעלשאפט בילדעט די מאלעריי א גלייך-בארעכטיגטן און ארגאנישן סעקטאר פון דעם גרויסן סאציאלן אויפבוי-פראצעס.

דער פעסטער צונויפבונד פון קונסט און לעבן באקומט אין דער מאלעריי זיין אויסדרוק אין דער נייער דעקאראטיווער צוועקמעסיגקייט. די דעקאראציע איז נישט, ווי ביז איצט, א מעכאנישע צוצעפעניש צום אינעווייניג-מיעסן לעבן, וואס נויטיגט זיך אין

אויסערליכער באפוצונג. זי וואקסט ארויס אלס ארגאנישע פיליזע[20] פון דער סאציאל-הארמאנישער צוועקמעסיגקייט.

אויב יחיד'ישע צוועקמעסיגקייט קען אננעמען און נעמט אפט אן אין דער בירגערליכער געזעלשאפט מיעסע פארמען, איז די קאלעקטיווע צוועקמעסיגקייט פריי פון אט דער סכנה, ווייל זי קומט נישט אין קאנפליקט מיט קיין שום גרופן-אינטערעסן און גרופן-באדערפענישן. אין דער קאלעקטיוויסטישער קונסט איז דער ארנאמענט א דירעקטער אויסדרוק פון דער סאציאלער פונקציע וואס די מאלעריי האט צו דערפילן אין דער געזעלשאפט.

אין מאטיוו, סוזשעט און קאמפאזיציע באקומט די קאלעקטיוויסטישע מאלעריי פונקט אזא קאלאסאלע באריכערונג ווי אלע אנדערע ספערן פונעם באפרייטן מענטשליכן שאפן.

ג) מוזיק

די באפרייטע ארבעט האט געבראכט מיט זיך א נייעם ריטם. די מעכטיגע טעמפן פון דעם איבערגאנג-פעריאד זענען נאר א שוואכער אנזאג פון אט דעם אינטענסיוון קאלעקטיוויסטישן ריטם.

דער ריטם פונעם קאלעקטיוויסטישן וועלט-באנעם איז פונקט אזוי ווייט פונעם קאפיטאליסטישן ריטם ווי דער עלעקטרישער שטראם איז ווייט פון דער דאמף-ענערגיע. אט דער ריטם שאפט א נייעם סטיל אין אלע קונסט-געביטן און באקומט זיין בולטן אויסדרוק קודם כל אין דעם באנייטן מוזיקאלישן שאפן, ווייל מוזיק איז מער ווי די איבעריגע קונסט-פארמען - ריטמיק.

אויב די אלטע וועלט האט אויף דעם געביט געהאט צו פארצייכענען אזעלכע באדייטנדיגע שאפונגען ווי די קאמפאזיציעס פון באך, בעטהאוון, וואגנער, ליסט, עפנט דער ריטם פון דער באפרייטער ארבעט, בלי ספק, א סך ברייטערע און ווייטערע האריזאנטן אין דער מוזיק.

דער מוזיקאלישער קאנסטרוקטיוויזם פילט אן דעם אבסטראקטן רעאליזם מיט קאנקרעטן קאסמישן און סאציאלן אינהאלט.

דאס וואס דער אימפרעסיאניזם און עקספרעסיאניזם האבן אין דער מוזיק דעפארמירט - מעלאדיע, טאנאליטעט, הארמאניע, ריטמיק און קאמפאזיציע - דאס אלץ באקומט זיין שאפערישע באנייאונג דורך דעם קאלעקטיוויסטישן קאנסטרוקטיוויזם. ער שטרעבט צו סינטעטיזירן די נייע רעאלע קלאנגען-וועלט מיט דעם אקטיוויסטישן דראנג צו קונסטלערישער געשטאלטונג.

דער קאנסטרוקטיוויזם איז אויך אין דער מוזיק רעאליזם אויף א העכערער סאציאל-עסטעטישער באזע, וואו די נאטור- און קולטור-קלאנגען גייען דורך דורכן פילטער פונעם שאפנדיגן קאלעקטיוויסטישן יחיד. נישט נאטור-אימיטאציע, נאר נאטור-באהערשונג. די קולטור קאנסטרוירט די נאטור.

דער ארבעט-פראצעס האט שטענדיג געהאט אן אנטשיידנדיגן איינפלוס אויפ'ן מוזיקאלישן שאפן. אין אפגאנג-תקופות שטרעבט דער מוזיקאלישער עסטעטיזם זיך אפצורייסן פונעם ארבעט- און לעבנס-יסוד. אין דער קאלעקטיוויסטישער געזעלשאפט ווערט די טאן-געבנדיגע און סטימולירנדיגע ווירקונג פון דעם ארבעט-פראצעס אויפ'ן מוזיקאלישן שאפן באפרייט פון די שטענדיגע מחיצות.

פון דער אנדערער זייט ווערט אויך באדייטנדיגער די סטימולירנדיגע און ארגאניזירנדיגע ווירקונג פונעם מוזיק-שאפן אויפ'ן ארבעט-פראצעס. די קלאנגען פון דער נאטור-וועלט פלעכטן זיך ארגאניש צונויף מיט די טענער פון דער קולטור-וועלט.

דאס סאציאל-הארמאניזירטע לעבן פון דער געאייניגטער מענטשהייט ווערט דער יסוד פון די נייע מוזיקאלישע הארמאניעס, פון דעם נייעם קאלעקטיוויסטישן וואוילקלאנג.

דער אויפשוואונג פון דער נייער אוניווערסאליסטישער קולטור בארייכערט אויך דעם מוזיקאלישן קאנסטרוקטיוויזם מיט דעם אינטענסיווסטן אוניסאן-טאקט פון מיליאנען הערצער וואס קלאפן אין איין אוניסאן-ריטם. פריי און בררייט אטעמט אויך די ברוסט פון דעם מענטשן, וואס ווערט באפרייט פון די סאציאלע הפכים. און די באפרייטע מענטשליכע פרייד געפינט איר מעכטיגן אויסדרוק אינעם נייעם קאלעקטיוויסטישן מאזשאר, אין דער טאנארט פון דער פלאנעטארישער געהויבנקייט און באפרייטן שאפונג-דראנג.

אויך דער מעלאס באקומט דורך דעם קאלעקטיוויזם א נייעם פארטיפטן אינהאלט. די קאלאסאלע אויפגאבן פון וועלט-בוי און וועלט-ארגאניזאציע, וואס עפענען זיך פאר דער מענטשליכער שאפונגסלוסט, גיסן ארײַן א נייעם מעלאדישן שטראם אין די מוזיקאלישע קאמפאזיציעס און קאנסטרוקציעס.

פאראלעל מיט דעם נייעם מעלאס, טאנאלער מאטעריע, מיט די ניי-אויפגעעפנטע טאן-קוואלן און נייע טענער-קאמפאזיציעס באקומט איר מעכטיגע אנווענדונג די מוזיקאלישע טעכניק. א ריי נייע אינסטרומענטן באררייכערן אומגעהויער די טאנאלע אויסדרוק-מעגליכקייטן, באשאפן נייע טענער און נייע טאן-פארבינדונגען. עס זינגט נישט נאר דער מעטאל, האלץ און סטרונע. עס זינגט דער פלאנעטן-רוים, די "הימלישע ספערן", דער וויברירנדיגער עטער. און זיין רעזאנאנץ-באדן איז דער קאסמאס. דער "טערעמין-וואקס" איז אן אומבאהאלפענער אנזאג פון די קאלאסאלע מעגליכקייטן וואס עפענען זיך פאר אט דער ספערישער מוזיק.

דער מוזיקאַלישער סעקטאָר פון דעם סאָציאַליסטישן אויפבוי דערפילט אַ ריי ערשטקלאַסיגע סאָציאַל-אָרגאַניזירנדיקע פונקציעס.

דער מוזיקאַלישער קאָנסטרוקטיוויזם איז דורך און דורך אָנגעזאַפּט מיט קאָנקרעטע לעבנס-אינהאַלטן און שטרעבט פון זיין זייט אַרומצונעמען און צו ריטמיזירן אַלע ספערן פון געזעלשאַפטלעכן לעבן.

די פּעדאַגאָגיק נוצט ברייט און טיף אויס די ריטמיזירנדיקע און אָרגאַניזירנדיקע ווירקונג פון דער מוזיק אין דער דערציונג-אַרבעט. צוזאַמען מיט דער פּלאַסטישער קונסט ווערט די מוזיק איינער פון די אָרגאַנישע באַשטאַנד-טיילן פון דער פּאָליטעכנישער און פּאָלי-עסטעטישער שול.

פון דעם פּרימיטיוון אַרבעט-ליד וואַקסט אָרגאַניש אַרויס די קאָמפּליצירטע אַרבעט-סימפאָניע אין און אַרום דער קאָלעקטיוויסטישער פאַבריק. די פּאָליריטמיק פון דער מאָדערנער אינדוסטריע-טעכניק באַקומט איר אַדעקוואַטן אויסדרוק אין דער סינטעטיש-פּאָליריטמישער מוזיק, וואָס באַגלייט, ריטמיזירט און עקאָנאָמיזירט דעם אַרבעט-פּראָצעס. די מוזיק העלפט פאַרוואַנדלען די אַרבעט פון אַ נויט אין אַ פרייד.

די באַפרייענדיקע און באַרייכערנדיקע, דערהויבנדיקע און פאַרווייַלנדיקע ווירקונג פון דער מוזיק מאַכט זי פאַר איינעם פון די וויכטיקסטע פאַקטאָרן פון דעם גאַנצן קולטור-לעבן, פון שאַפן און אָפּ-רו. דער קלוב און טעאַטער ווענדן אָן ברייט און אַלזייטיק די מוזיק אַלס מעכטיקסטן הילפסמיטל אין זייער הויפּט-אויפגאַבע: אויפצופרישן און אויפצומונטערן דעם מענטשלעכן גייסט, אָנצופילן אים מיט נייע שאַפונג-אימפּולסן פאַר'ן ווייטערדיקן שטורעם-אָנגריף אויף די נאַטור-כוחות.

ד) ליטעראַטור

די פּלאַנמעסיק-קאָלעקטיוויסטישע וועלט-ווירטשאַפט עקאָנאָמיזירט אוצרות פון מענטשלעכער ענערגיע און באַפרייט אומגעהויערע פּראָדוקטיווע כוחות, וואָס זענען ביי דער קאַפּיטאַליסטישער סיסטעם געווען געקייטלט. די באַנייטע סאָציאַלע מאַטעריע אַנטפּלעקט נייע אייגנשאַפטן פון דער מענטשלעכער נאַטור, נייע נואַנסן פון באַציונג צווישן מענטש און מענטש, צווישן מענטש און קאָלעקטיוו, צווישן קאָלעקטיוו און קאָסמאָס. אויפ'ן יסוד פון קאָלעקטיוון אַרבעט-פּראָצעס וועבט זיך אויס אַ נעץ פון נייע פּסיכאָ-אידעאָלאָגישע פאַרקניפּונגען, וואָס בילדן די קאַנווע פון אַ קאָלעקטיוויסטישן לעבנס-געפיל מיט אַ נייעם ריטם.

דאָס אַלץ שאַפט דעם באָדן פאַר אַן אומגעהויערן אויפשטייג פון דער ליטעראַרישער פּראָדוקציע. עס ווערן באַרייכערט אינהאַלט און פאָרם פונעם ליטעראַרישן שאַפן. ס'ווערן אויפגעריסן די יחידישע גרענעצן פון דער קאַבינעט-, בודואַר- און סאַלאָן-ליטעראַטור. די ליטעראַטור ווערט אַן אָרגאַנישער טייל פון דער גרויסער סיסטעם פון

דער פלאַנמעסיגער וועלט-אָרגאַניזאַציע. זי פאַרלאָזט דעם פּאַרנאַס און פלעכט זיך אַריין אין אַלע געוועבן פונעם געזעלשאַפטלעכן לעבן.

די ליטעראַטור צערייסט דעם פאַרזשאַווערטן קרייז פון דעם "איך"-קאָמפּלעקס און גיסט אַריין די פּראָבלעמען פונעם אינדיווידואום אין דעם ברייטן שטראָם פון די קאָלעקטיווע שאַפונג-פּראָצעסן. דער ליטעראַרישער סוזשעט ווערט אויף אַזאַ אופן שטאַרק באַרייכערט, פאַרטיפט, פאַרברייטערט און דערהויבן.

דער נייער פּסיכאָ-אידעאָלאָגישער אינהאַלט שאַפט זיך אַ נייע צוגעפּאַסטע ליטעראַרישע פאָרם. ס'קומט פאָר אַ גרונטלעכע באַנייאונג פון דעם גאַנצן ביז-איצטיגן שפּראַך-אינווענטאַר. די אויסדרוקס-פאָרם, די בילדער, די מעטאַפאָרעס, די וואָרט-בילדונג, ווערטער-פאַרבינדונג און זאַץ-בוי - אַט דער גאַנצער אַרסענאַל פונעם ביז-איצטיגן ליטעראַרישן שאַפן, וואָס איז אָנגעזאַפּט מיט אינדיווידואַליסטישע און אייגנטימלערישע אינהאַלטן, פאַרלירט צוזאַמען מיט'ן קאַפּיטאַליזם זיין פונדאַמענט. אַלע עלעמענטן פון ליטעראַרישן שאַפן ווערן באַנייט אויפ'ן יסוד פונעם נייעם לעבנס-שטייגער. די שייד-וואַנט וואָס טיילט אָפּ ליטעראַטור פון טאָג-טעגלעכן לעבן ווערט אַראָפּגעריסן. דער קאָלעקטיוויסטישער אַרבעט-פּראָצעס און די אויפגעבליטע טעכניק געבן אַנצאַליקע אימפּולסן דעם שאַפערישן קאָנסטרוקטיוויזם אין דער ליטעראַטור. די פּאָעזיע איז מער נישט געבונדן מיט דער צוגעפּאַסטער מעכאַנישער מעטריק און סטערעאָטיפּישע ריפמען פון דער ביז-איצטיגער דיכטונג-קונסט. ערשט אין דער קאָלעקטיוויסטישער פּאָעזיע ווערן פריי אַנטפּלעקט די קאָלאָסאַל רייכע און אינטענסיווע ריטמען פון דער עלעקטראָפיצירטער וועלט.

די טראַדיציאָנעלע איינטיילונג אין "הויכע" פּאָעזיע און "נידעריגע" פּראָזע געהערט אינגאַנצן דער וועלט פון פּריווילעגירטע אָרגאַניזאַטאָרן און רעכטלאָזע מאַסן. אין דעם פּרט קען מען אין דער קלאַסן-געזעלשאַפט אונטערשיידן אַ געוויסע סקאַלע פון "נידעריגערע" און "העכערע" ליטעראַטור-פאָרמען: טאָג-פּרעסע, פּובליציסטיק, זשורנאַליסטיק, פּראָזאַישע בעלעטריסטיק (דערציילונג, נאָוועלע, ראָמאַן), דראַמאַטורגיע, פּאָעזיע. אויף אַט דער סקאַלע ליגט דער בולטער שטעמפּל פון דער קלאַסן-היעראַרכיע מיט איר גרונט-שטרעבן אָוועקצושטעלן דעם אָרגאַניזאַטאָר איבער דער פאָלקמאַסע און די גייסטיגע ספערע איבער דער עקאָנאָמיש-פּאָליטישער.

אין דער קאָלעקטיוויסטישער געזעלשאַפט פאַרלירט אַט די איינטיילונג איר סאָציאַל-פּסיכאָלאָגישן פונדאַמענט. די סאָציאַלע צוועקמעסיגקייט באַשטימט אינהאַלט און פאָרם, שפּראַך און מאָס פון דעם געגעבענעם ליטעראַרישן מין, און די ליטעראַטור שאַפט מיט און סטימולירט אויף אַלע געביטן פונעם געזעלשאַפטלעכן לעבן.

צווישן דער טאָג-צייטונג און אַ באַנד לידער ליגט אין דער קלאַסן-געזעלשאַפט אַ תהום. דאָס איז קודם כל דער חילוק פון פאַרשידענע סאָציאַלע פונקציעס: די צייטונג אָרגאַניזירט די טאָג-טעגלעכע סאָציאַל-פּאָליטישע דערפאַרונג פון די מאַסן, בעת די

פאָעזיע שטרעבט צו אָרגאַניזירן די אינטימסטע ספערע פון מענטשליכע שטימונגען. און ביידע טוען דאָס אויף גרונט-פאַרשידענע אופנים און מיט קעגנזעצליכע מיטלען. די צייטונג רעדט קודם כל צום "נידעריקן המון", די הויכע פּאָעזיע צו דער אינטעליגענץ, צו די העכערע שיכטן פון דער געזעלשאַפט.

דאָס אַלץ בייט זיך אין דער קאָלעקטיוויסטישער געזעלשאַפט. די מאַטעריעלע און גייסטיגע קולטור ווערט דאָ נישט צעשפּליטערט דורך קלאַסן-הפכים. דאָס איינהייטלעכע גייסטיק-מאַטעריעלע סאָציאַלע לעבן באַקומט זיין פולע אָפּשפּיגלונג אין דער אינטעגראַלער ליטעראַטור, וואָס ווייסט נישט פון הויכער פּאָעזיע און נידעריקער פּראָזע, פון צייטונג-מאַקולאַטור און אייביקער "בעלעטריסטיק" (שיינמאַכערישער ליטעראַטור). אַלע סעקטאָרן פונעם געזעלשאַפטלעכן לעבן זענען גלייך-ווערטיק. און אַלע ווערן זיי אין גלייכער מאָס באַדינט דורך דער ליטעראַטור.

ליטעראַטור איז איינער פון די באַדייטנדיקסטע פאַקטאָרן אינעם דערציונג- און שול-וועזן. זי איז אַ וויכטיקסטער אינסטרומענט פון געזעלשאַפטלעכער אינפאָרמאַציע, איז אַן אַלזייטיקע אָפּשפּיגלונג פונעם יחידישן און קאָלעקטיוון לעבן און אין דער זעלבער צייט אַ מעכטיקער פאַקטאָר פון אָרגאַניזירן די פּסיכאָ-אידעאָלאָגישע איינשטעלונג פון דער געזעלשאַפט. אויף אַלע די געביטן ברענגט דער קאָלעקטיוויזם מיט זיך נייע אינהאַלטן און נייע פאָרמען.

אויב אין דער קלאַסן-געזעלשאַפט איז די סאָציאַלע פונקציע פון דער ליטעראַטור פאַרפעסטיקן אויפ'ן פּסיכאָ-אידעאָלאָגישן געביט די פּאָזיציעס פון די הערשנדיקע קלאַסן, קאָנצענטרירט זיך די אויפגאַבע פון דער ליטעראַטור אין דער קאָלעקטיוויסטישער געזעלשאַפט אויף מיטצוהעלפן מיט וואָרט-בילד און וואָרט-קלאַנג דעם פּראָצעס פון באַהערשן און אָרגאַניזירן די וועלט אין די אינטערעסן פון דער שאַפנדיקער אַרבעט-געמיינשאַפט.

ה) טעאַטער

די רעוואָלוטירנדיקע פּרוּוואָון פון דעם אָפּגאַנג-פּעריאָד האָבן פונאַנדערגעטרייסלט די יסודות פון דעם בירגערלעכן טעאַטער.

ווי אַלע קונסט-פאָרמען גליטשט זיך אויך דער טעאַטער - איינער פון די וויכטיקסטע אינסטרומענטן פון דער קלאַסן-באַהערשונג - ביסלעכווייז אַרויס פון די הענט פון דער בורזשואַזיע. מיר האָבן געזען ווי עס איז צעבראָכן געוואָרן די אויסגעהאַלטענע היעראַרכיע פון דעם בירגערלעכן טעאַטער-רעפּערטואַר פון אונטן אַרויף: וואָדעוויל, פאַרס, קאָמעדיע, דראַמע, טראַגעדיע. עס האָט געפּלאַצט די גאַנצע באַהערשונג-סיסטעם אין דעם ביז-איצטיקן טעאַטער-וועזן, אין וועלכן דער דראַמאַטורג האָט באַהערשט די רעזשי, דער רעזשיסאָר די סצענע, און די סצענע דעם עולם.

דער טעאַטער פֿון דער איבערגאַנג-צײַט העלפֿט מיט דער געזעלשאַפֿט זיך אײַנגאַנצן צו באַפֿרײַען פֿון די קלאַסן-רעשטלעך. ער עפֿנט דעם וועג פֿאַר דעם נײַעם סאָציאַליסטישן טעאַטער. פֿון דעם אַלטן טעאַטער איז כּמעט אומפֿאַרענדערט געבליבן שטיין זײַן קלאַסן-בנין: דער עלעגאַנטער פּאַרטער און די אַלץ מער זיך "דעמאָקראַטיזירנדיקע" באַלקאָנען ביז צו דער פּראָלעטאַרישער גאַליאָרקע.

די פּראָלעטאַרישע רעוואָלוציע שטרעבט אויך דעם טעאַטער צו שטעלן אין דינסט פֿון אירע גרויסע אויפֿגאַבן. זי וויל אויסנוצן דעם טעאַטער פֿאַר מאַסן-דערציִונג און מאַסן-דערהויבונג. זי נוצט אויס די רעוואָלטירנדיקע פּרוּוון פֿון דעם איבערגאַנג-טעאַטער און שטרעבט זיי צו אָרגאַניזירן לויט'ן מעטאָד פֿון שאַפֿערישן קאָנסטרוקטיוויזם. דעם קערן פֿון דעם נײַעם טעאַטער-שאַפֿן בילדעט דאָס רעאַלע געזעלשאַפֿטלעכע לעבן מיט זײַנע אָרגאַניזיר-לאָזונגען און אויפֿבוי-צילן. דער טעאַטער פּאַסט זיך אָרגאַניש אַרײַן אינעם סאָציאַלן אויפֿבוי אַלס איינער פֿון די באַדײַטנדיקסטע פֿאַקטאָרן אויפֿ'ן פּסיכאָ-אידעאָלאָגישן פֿראָנט. אין ענגסטן קאָנטאַקט מיט דער טעכניק, וויסנשאַפֿט, עקאָנאָמיק, פּאָליטיק ווערט דער טעאַטער די גרויסע "פֿאַבריק" פֿאַר אָרגאַניזירן די קולטור-עסטעטישע איבערלעבונגען פֿון די מאַסן.

דער קאָלעקטיוויזם באַפֿרײַט דעם טעאַטער אײַנגאַנצן פֿון זײַן סאָציאַל-פֿאַרשקלאַפֿנדיקער פֿונקציע אין דער קלאַסן-געזעלשאַפֿט. דער סאָציאַליסטישער טעאַטער באַפֿרידיקט דעם דראַנג פֿון די מאַסן צו קאָלעקטיווער עסטעטישער איבערלעבונג און סצענישער מאַסן-האַנדלונג, אָן וועלכע-ניט-איז סאָציאַל-פֿאַלסיפֿיצירנדיקע און פֿאַרשקלאַפֿנדיקע כּוונות. אַט דער דראַנג האָט שטענדיק געפֿונען זײַן אויסדרוק אין פֿאָלק-יום-טובֿים, פֿאָלק-שפּילן. די הערשנדיקע קלאַסן פֿלעגן שטרעבן אַט די מאַסן-איבערלעבונגען צו באַהערשן פֿאַר זייערע צוועקן. דער צירק מיט די גלאַדיאַטאָרן- און חיות-קאַמף, די קירך מיט איר גאָט- און טײַוול-שפּיל, דער טעאַטער מיט זײַן קוואַליפֿיצירט-עראָטישער פֿאַרווײַלונג - אַט די אַלע אינסטרומענטן פֿון קלאַסן-הערשאַפֿט באַזײַטיקט דער קאָלעקטיוויסטישער טעאַטער. ער גיט דעם אַרבעט-מענטש די אַלזײַטיקע באַפֿרידיקונג אין זײַן שטרעבן צו אָפּ-רו, פֿאַרווײַלונג, כּוחות-זאַמלונג, פּסיכאָ-אידעאָלאָגישער פֿאַרטיפֿונג און באַרײַכערונג.

דער אינטעגראַלער טעאַטער פֿאַראייניקט די אָפּטישע, אַקוסטישע, כאָרעאָגראַפֿישע און אַנדערע מאָמענטן פֿאַר קאָלעקטיוויסטישער מאַסן-האַנדלונג.

די באַפֿרײַטע אַרבעט נוצט אויס אויך דעם טעאַטער פֿאַר איר מוטיקע פּלאַנירונג פֿון דער וועלט-באַהערשונג. די סצענע ווערט פֿאַרוואַנדלט אין אַ לאַבאָראַטאָריע אין וועלכער עס ווערט געשמידט דער ווילן צו מאַכט, צו הערשאַפֿט איבער דער נאַטור. אין טעאַטער באַהעפֿטן זיך די מאַסן אין סצענישע רעפּעטיציעס פֿון וועלט-פֿאַרמירונג און וועלט-אויפֿבוי. דער טעאַטער פֿאַרנעמט זײַן אָרט אין דעם טיטאַנישן גערانגל פֿאַר דער העגעמאָניע פֿונעם מענטשן איבער דער נאַטור.

דער סאציאַליסטישער טעאַטער האָט נישט נויטיק קאָנסטליך צו באַזייטיקן די ראַמפּע - די מחיצה צווישן סצענע און עולם. אין אים שאַפֿט זיך די אָרגאַנישע איינהייט צווישן דער איבערלעבונג פֿון צושויער און דער האַנדלונג אויף דער סצענע. דער אַקטיאָר איז נישט מער דער בעל מלאכה פֿון פֿאָרווײלונג, נאָר דער דעלעגירטער פֿון דער מאַסן-שטימונג. דער עולם איז נישט מער דער פּאַסיווער צושויער. ער באַטייליקט זיך אַקטיוו אין דער קאָלעקטיווער מאַסן-האַנדלונג, ער שפּילט און אימפּראָוויזירט צוזאַמען מיט'ן אַקטיאָר. דער טעאַטער אַלס איינהייט לעבט אַ פֿולן אינטענסיוון לעבן.

די נײַע עלעקטראָפֿיצירטע טעכניק שאַפֿט פֿאַר'ן קאָלעקטיוויסטישן אַמפֿיטעאַטער אומגעהויערע טעכנישע מעגליכקייטן: ליכט, פֿאַרב, ליניע, בילד, זשעסט, קלאַנג, וואָרט, אַראָמאַט, ריטם - אַלץ גיסט זיך צונויף אין אַ סינטעטישע באַוועגונג, אָרגאַניזירט דורך דער קאָנצענטרירטער עסטעטישער פּלאַנמעסיקייט.

דער טעאַטער ווערט אַ גלייך-באַרעכטיקטער סעקטאָר פֿונעם אַלזײַטיקן סאָציאַלן אויפֿבוי, אַ מעכטיקער סטימול פֿון לעבנס-פֿרייד און שאַפֿונג-לוסט.

3. וויסנשאַפֿט

אין דער קלאַסן-געזעלשאַפֿט דינט די וויסנשאַפֿט, ווי אַלע אידעאָלאָגיעס, טרײַ דעם הערשנדיקן קלאַס. און וואָס טרײַער, אַלץ שעמעוודיקער פֿאַרדעקט זיך די וויסנשאַפֿט מיט דעם פֿייגן-בלאַט פֿון "אָביעקטיוון אמת". איר אמת'ע פֿונקציע איז ציניש מיטהעלפֿן דער פֿאַרשקלאַפֿונג פֿון די מאַסן, און איר צביעות'דיקער אויסערליכער שילד איז דינען דעם כלומרשט "אייביקן אמת".

די רעאַלע אויפֿגאַבע פֿון דער בורזשואַזער וויסנשאַפֿט איז אויספֿאָרשן און באַהערשן די נאַטור נאָר אויף אַזוי פֿיל, אויף ווי פֿיל דאָס איז אין די אינטערעסן פֿון דער קאַפּיטאַל-הערשאַפֿט. קוים אָבער קומט די וויסנשאַפֿטליכע פֿאָרשונג אין אַ סתירה מיט די אינטערעסן פֿונעם בורזשואַזן מערוועַרט, ווערט די וויסנשאַפֿט געבראַכט אַלס קרבן צום קאַפּיטאַל.

אמת, די אָרגאַניזירטע קאַסטע וואָס באַדינט די אָפֿיציעלע וויסנשאַפֿט פֿון דער בורזשואַזיע געפֿינט זיך אין אַ פּריווילעגירטער מאַטעריעלער לאַגע. אָבער אין דער זעלבער צײַט שאַפֿט זיך אַ וויסנשאַפֿטליכער פּראָלעטאַריאַט, וואָס ווערט בײַ יעדן באַדײַטנדיקן קריזיס אומבאַרחמנות'דיק אַרויסגעשליידערט איבער'ן באָרט, סײַ פֿון וויסנשאַפֿט סײַ פֿון פּראָדוקטיוון לעבן. דאָס אַלץ האָט אַרויפֿגעלייגט אויף'ן אַנטוויקלונגס-גאַנג פֿון דער וויסנשאַפֿט אין דער קלאַסן-געזעלשאַפֿט בלײַערנע קייטן.

נאָר דער פּראָלעטאַריאַט, וואָס קומט אָביעקטיוו און דעריבער אויפֿריכטיק באַזײַטיקן דעם קלאַסן-פּרינציפּ אין דער אָרגאַניזאַציע פֿון דער געזעלשאַפֿט, מאַכט אויך אין דער וויסנשאַפֿט אַ סוף צו דער צביעות און באַגרעניצטקייט פֿון דער פֿאַרשערישער אַרבעט.

דער פראלעטאריאט זאגט קלאר און אפן: די וויסנשאפט מוז, ווי אלץ אינעם איצטיגן מאמענט, מיטהעלפן אים זיך צו באפרייען פון דעם קאפיטאליסטישן געפאל און אויף אזא אופן פארוואנדלען די אנטאגאניסטישע קלאסן-געזעלשאפט אין א סאציאל-הארמאנישע ארבעט-געמיינשאפט. דער אויפריכטיג-אנערקענטער קלאסן-כאראקטער פון דער פראלעטארישער וויסנשאפט עפנט פאר דער פארשערישער ארבעט ברייטע האריזאנטן. די וויסנשאפט דערהייבט זיך אויף א נייער היסטארישער מדרגה.

אין דער אינדוסטריעלער טעכניק האט די בורזשואזיע ארויסגערופן א כח, וועלכער איז אריבערגעוואקסן איר היסטארישן תחום. אויב די רעוואלוציע וואס דער דאמף האט ארויסגערופן אין דער טעכניק האט פארפעסטיגט די הערשאפט פון דער בורזשואזיע, האט די עלעקטרישע רעוואלוציע אין דער טעכניק אונטערגעגראבן די פריוואט-קאפיטאליסטישע געזעלשאפט-ארדענונג.

אויב סאציאליזם איז "דיקטאטור פון פראלעטאריאט פלוס עלעקטראפיצירונג", באדייט שוין דער אנהויב פון דער עלעקטראפיצירונג דעם ערשטן טויט-קלאפ פאר דעם קאפיטאליזם. דער פראלעטאריאט האט פון ערשטן טריט אן דערקענט אין דער עלעקטריציטעט זיין באדייטנדיגסטן מיטהעלפער און שטרעבט אים ברייט אויסצונוצן אין זיין קאמף.

די וויסנשאפטליכע פארשונג ווערט דורכגעלויכטן דורך די בליץ-ריטמען פון דעם עלעקטרישן שטראם, און די עלעקטראפיצירונג פון דער וועלט ווערט דורכגעדרונגען מיט די אינטענסיווסטע ריטמען פון דעם באפרייטן וויסנשאפטליכן געדאנק.

דער קאלעקטיוויזם באפרייט די מענטשליכע דערפארונג, וואס ווערט ארגאניזירט דורך דער וויסנשאפט, פון די סאציאלע סתירות און פון זייער פאראליזירנדיגער ווירקונג.

אלע וויסנשאפטליך-פארשערישע כוחות, וואס ווערן דורכן קאלעקטיוויזם באפרייט פון די צאלרייכע אינעווייניגסטע קלאסן-פארמען, ווערן איצט אריבערגעווארפן אויפ'ן איינהייטליך-גרויסן וועלט-פראנט - אויספארשן און באהערשן די נאטור אין די אינטערעסן פון דער אלוועלטליכער ארבעט- און קולטור-געמיינשאפט.

אט דער איינהייטליכער פראנט גיט צו דער וויסנשאפטליכער טעטיגקייט א געשטייגערטע אינטענסיווקייט, א נייעם אימפעט און א מעכטיגן פארנעם.

אויב די בורזשואזע וויסנשאפט איז געווען נישט מער ווי א קנעכט פון דער בורזשואזיע, ווערט די סאציאליסטישע וויסנשאפט א פריי-מיטשאפנדיגער פאקטאר פון דעם גרויסן קאלעקטיוון אויפבוי-פלאן. איינגעשלאסן אין די ענגע ווענט פון קאבינעטן און לאבאראטאריעס האט די אלטע וויסנשאפט פארשווענדט אומגעהויערע ענערגיע אויף פעדאנטישע באשרייבונגען פון פאקטישן קליינקראם, וואס איז אפט אפגעריסן פון דעם גרויסן לעבנס-שטראם, און אויף אומפרוכטבארע אבסטראקטע רובריצירונג פון דעם מעכאניש-צונויפגעקליבענעם אלטווארג. און אויף ווי פיל אט די דעטאל-פארשונג

פלעגט שוין יא קלאסיפיצירט און סיסטעמאטיזירט ווערן, האט דא אויך שטענדיג געהערשט דער אבסטראקט-סכאלאסטישער גייסט מיט שלעכט פארמאסקירטע קלאסן-כוונות.

די נייע וויסנשאפט דערקלערט אפן און מוטיג פאר איר ציל נישט פארשן צוליב פארשן (דאס איז פאקטיש קיינמאל נישט געווען די אויפגאבע פון דער וויסנשאפט), נאר וויסן צוליב שאפן, וויסן אלס מאכט. די גרונט-פרינציפן פון דער מארקסיסטישער וויסנשאפט זענען: אויספארשן די ווירקליכקייט כדי צו באנעמען אירע אביעקטיוו-טרייבנדיגע כוחות; ארגאניזירן אלע עלעמענטן פון דער מענטשליכער דערפארונג כדי זיי אקטיוו צו באהערשן און זיי אויסצונוצן פאר'ן פלאנמעסיג-קאלעקטיוון אומבוי און אויפבוי פונעם געזעלשאפטליכן לעבן.

צווישן דער טעאריע און פראקטיק פון דער בורזשואזער וויסנשאפט איז געלעגן א טיפער תהום: די טעאריע האט אפט געשוועבט אין די אבסטראקטע הויכן פון דעם כלומרשט פרייען גייסט, זיך געקלערט וועגן אבסאלוטע אייביגקייטן, בעת אין דער פראקטיק האט זי טאג-טעגליך געדינט דעם אומפארשעמטסטן רווח-געיעג, מאסן-פארשקלאפונג און פעלקער-האס. די בורזשואזע וויסנשאפט האט, נישט געקוקט אויף די דעקלמאציעס וועגן איר כלומרשט'דיגער אן-פניות'דיגקייט, פאקטיש געדינט דער הערשאפט פון דער בורזשואזיע.

דער מארקסיזם באזייטיגט אינגאנצן אט די סתירה צווישן טעאריע און פראקטיק. די וויסנשאפטליכע פארשונג גיסט זיך ארגאניש צוזאמען מיט'ן רעאלן לעבן. די בילדונג ווערט פאליטעכניזירט, און די טעכניק ווערט אנגעזאפט מיט דער פאראלגעמיינערונג פון דעם טעארעטישן געדאנק. עס פארשווינדט די סתירה צווישן דעם ארגאניזירנדיגן "גייסט" - אינטעליגענץ - און ארגאניזירטער מאטעריע - ארבעט. דער אינטעלעקט באקומט דורך דעם זיין פעסטן ארבעט-סקעלעט, און די ארבעט ווערט סטימולירט דורך נייע אינטעלעקטועלע אימפולסן. עס ווערט ברייט און פרוכטבאר פארווירקליכט דער גרונט-פרינציפ פון דער מארקסיסטישער דיאלעקטיק: די טעארעטישע וויסנשאפט ווערט אנטוויקלט אויפ'ן יסוד פון דער קאנקרעטער פראקטיק, און די פראקטישע מעשים ווערן אויפגעבויט אויפ'ן יסוד פון דער וויסנשאפטליכער טעאריע. טעאריע און פראקטיק מאכן זיך קעגנזייטיג פרוכטבאר אינעם דיאלעקטישן אויפשטייג. און אין דעם באשטייט די העכערע צוועקמעסיגקייט פון דער פראלעטארישער וויסנשאפט.

אויך די פילאזאפיע טיילט דעם אלגעמיינעם גורל פון דער וויסנשאפט.

אין דער פעאדאלער געזעלשאפט איז די פילאזאפיע געווען "די דינסט פון דער טעאלאגיע" - דער גאטליכער פארשקלאפונגס-לערע. אין דער קאפיטאליסטישער געזעלשאפט איז די פילאזאפיע די כלומרשטע "וויסנשאפט פון אלע וויסנשאפטן" - די דינסט פונעם קאפיטאל. זי דעזארגאניזירט און פארנעפלט דאס גייסטיגע לעבן פון די

מאסן. די בורזשואזע פילאזאפיע איז, פון איין זייט, פאראנקערט אין דער אלטער טעאלאגיע; פון דער אנדערער זייט איז זי געצוואונגען זיך צו אריענטירן אויף דער מאטעריעל-טעכנישער אנטוויקלונג. דאס איז די שוואנקונגס-אמפליטודע פון דעם בירגערליכן וועלט-באנעם, דעם דואליסטישן אידעאליזם.

דער פראלעטאריאט מאכט א סוף אויך צו דעם אידעאישן הערמאפראדיטיזם. זיין דיאלעקטישער מאטעריאליזם פרעטענדירט נישט צו זיין די וויסנשאפט פון אלע וויסנשאפטן, נאר קודם-כל דער מעטאדאלאגישער וועג-ווייזער אויף אלע געביטן פון מענטשליכן לעבן און פארשן. אט דער מאניסטישער וועלט-באנעם פונעם פראלעטאריאט, וואס איז אזוי עלאסטיש-בייגעוודיג, פירט צו דער עקאנאמיזירונג פון אומגעהויערע גייסטיגע כוחות, וואס ווערן באפרייט פון דער דואליסטישער דיסהארמאניע.

אין דער קאלעקטיוויסטישער געזעלשאפט פארלירט דער ארבעט-פראצעס זיין צוואנג-כאראקטער און ווערט באוייכערט מיט נייע טרייבנדיגע אימפולסן. די פריי-פריידיגע ארבעט וועקט דעם געדאנק. דער שאפונגס-פראצעס ווערט ארגאניזירט אלץ צוועקמעסיגער און אנגענעמער. די פרייע ארבעט איז א סך מער דערפינדעריש ווי די צוואנג-ארבעט פון דער קלאסן-געזעלשאפט. דער סאציאליסטישער געוועט ווערט אויך אין דער וויסנשאפט א טרייבנדיגער כח צו אלץ העכערע דערגרייכונגען.

עס ווערן אראפגעריסן די הויכע מויערן פון די אוניווערסיטעטן און אקאדעמיעס, הינטער וועלכע די וויסנשאפט פון דער בורזשואזיע באהאלט זיך פון דעם מאסן-לעבן. די וויסנשאפט לעבט און וועבט אומעטום: אין דער פאבריק ווי אין דער שול.

פאר'ן מעכטיגן אויפשטייג פון דער קאלעקטיוויסטישער וויסנשאפט עפענען זיך האריזאנטן, וואס דער בירגערליכער וועלט-באנעם קען בשום אופן נישט באלויכטן. די פרואוון יונגער צו מאכן דעם מענטשליכן ארגאניזם זענען וואקלדיגע קינדער-טריט אויפ'ן וועג אויסצופארשן די "געהיימניסן" פון לעבן און טויט און זיי שטעלן אין דינסט פון דעם טריומפירנדיגן יונגן לעבן. די אינטענסיווע רוים-באהערשונג אין די לעצטע יאר-צענדליגער איז אן אומבאהאלפענער אנהויב אין פארגלייך מיט יענע מאכט-מעגליכקייטן, וואס עפענען זיך פאר דער אלוועלטליכער ארבעט-געמיינשאפט.

די אומגעהויערע ענערגיע-כוואליעס, וואס די זון שליידערט פארשווענדעריש אין דעם וועלט-רוים, ווערן צוזאמענגעקליבן און פלאנמעסיג קאנצענטרירט אין דינסט פון די מענטשליכע צילן.

די וויסנשאפט ווערט דער ארגאניזאטאר פון דער צוועקמעסיגער און פלאנמעסיגער וועלט-באהערשונג.

אין שווערן גערانגל בויט דער ארבעטער-קלאס דעם וועג צו דער נייער קאלעקטיוויסטישער קולטור. בערג פון כורוועס[21] פארשטעלן דעם וועג. דער ארבעטער ראמט אפ די צוזאמענגעפאלענע ווענט און דאס אנגעווארפענע אלטקראם, און פון אונטער זיי בליט פריי און מעכטיג אויף דער שאפונגס-גייסט פון דעם ארבעט-מענטש.

אינהאלט

די קולטור פון בורזשואזן אויפשטייג .I

אריינפיר - 3

1. קונסט - 4

מאלעריי; מוזיק; ליטעראטור; טעאטער. 2. וויסנשאפט - 10

3. די "דעמאקראטישע" דיקטאטור פון קאפיטאל - 12

4. קריטיק פון דעם בירגערליכן רעאליזם - 13

II. די קולטור פון דעם בירגערליכן אפגאנג

1. די גייסטיגע ירידה פון דער בורזשואזיע - 15

2. קונסט - 18

מאלעריי; מוזיק; ליטעראטור; טעאטער, קינא. (אימפרעסיאניזם, עקספרעסיאניזם, פוטוריזם, קוביזם.) 3. קריטיק פון דער בירגערליכער אפגאנג-קונסט - 55

4. וויסנשאפט - 57

5. די פאשיסטישע דיקטאטור פון קאפיטאל - 64

III. דער באגינען פון דער סאציאליסטישער קולטור

1. דער קאלעקטיוויסטישער וועלט-באנעם - 66

2. קונסט - 68

ארכיטעקטור; מאלעריי; מוזיק; ליטעראטור; טעאטער. 3. וויסנשאפט - 82

דעקל-צייכענונג פונעם קונסטלער ב. דאנענהירש.

פונעם זעלבן מחבר

1. פון רוים צו צייט (געדאנקען צו א קולטור-פילאזאפיע). ריגע, 1922. 0.50 לאט.

2. הערמאן קאהען. ריגע, 1922. 0.20 לאט.

3. די רעוואלוציע אלס פסיכאלאגישער פראצעס. ריגע, 1923. 1.00 לאט.

4. קונסט אלס פארגעפיל פון מאכט. ריגע, 1924. 0.50 לאט.

5. די אידן אין לעטלאנד (היסטאריש-סטאטיסטישער איבערזיכט). ריגע, 1924. 1.00 לאט.

6. די סאציאלע אפאזיציע אין דער געשיכטע פון אידן (רוסיש). ריגע, 1927. 5.00 לאט.

7. געזעלשאפטליכע באוועגונגען ביי אידן פאר 1917. ריגע, 1930. 1.50 לאט.

8. קריזיס פון דער בורזשואזער קולטור. ריגע, 1932. 0.70 לאט.

די היסטארישע פארקויף-אינפארמאציע אינעם מקור:

צו באקומען אין קאנטאר "נייערדי", Rīga, Elijas ielā 5/4. אויך אין בוכהאנדלונגען און קיאסקן.

1. רעדאקציע-באמערקונג, מקור זייט 6: דאס ווארט אין מקור לייענט זיך ווי "קליף-מאלעריי"; דער אויסדרוק איז נישט קלאר. ↩

2. רעדאקציע-באמערקונג, מקור זייט 17: די לייענונג פונעם ערשטן טייל פון דעם צוזאמענגעשטעלטן ווארט אין מקור איז נישט זיכער. ↩

3. רעדאקציע-באמערקונג, מקור זייט 18: אזוי לייענט זיך דער אויסדרוק אין מקור; זיין גענויע באדייטונג איז נישט קלאר. ↩

4. רעדאקציע-באמערקונג, מקור זייט 18: די לייענונג און גענויע באדייטונג פונעם ווארט אין מקור זענען נישט זיכער. ↩

5. פלעינאריזם, באדייט אין פראנצויזיש: די פולע לופט- און ליכטספערע. ↩

6. פואנטיליזם, פון פראנצויזישן "פונקט". ↩

7. רעדאקציע-באמערקונג, מקור זייט 21: דער מקור האט "בארגלייכקייט"; דער אויסדרוק איז נישט גענוג קלאר פאר א זיכערע היינטיגע איבערארבעטונג. ↩

8. רעדאקציע-באמערקונג, מקור זייט 22: די לייענונג און גענויע באדייטונג פונעם ווארט אין מקור זענען נישט זיכער. ↩

9. רעדאקציע-באמערקונג, מקור זייט 23: דער עלטערער אויסדרוק איז פרעזערווירט געווארן; זיין גענויע באדייטונג איז נישט באשטעטיגט. ↩

10. רעדאקציע-באמערקונג, מקור זייט 23: דער עלטערער אויסדרוק איז פרעזערווירט געווארן; זיין גענויע באדייטונג איז נישט באשטעטיגט. ↩

11. רעדאקציע-באמערקונג, מקור זייט 23: די לייענונג און גענויע באדייטונג פונעם ווארט אין מקור זענען נישט זיכער. ↩

12. רעדאקציע-באמערקונג, מקור זייט 27: די לייענונג און גענויע באדייטונג פונעם ווארט אין מקור זענען נישט זיכער. ↩

13. רעדאקציע-באמערקונג, מקור זייט 31: דער מקור האט "פראקטור"; דער גענויער אויסדרוק אין דעם קאנטעקסט איז נישט קלאר. ↩

14. מיר נוצן דא דעם באגריף "קוביזם" נאך דער אנאלאגיע מיט דער מאלעריי. ↩

15. רעדאקציע-באמערקונג, מקור זייט 51: דער מקור האט "ענגערן זיין מויעך"; דער ווערב איז פרעזערווירט געווארן, ווייל זיין גענויע באדייטונג איז נישט זיכער. ↩

16. רעדאקציע-באמערקונג, מקור זייט 55: דער עלטערער אויסדרוק איז פרעזערווירט געווארן; זיין גענויע באדייטונג איז נישט באשטעטיגט. ↩

17. רעדאקציע-באמערקונג, מקור זייט 57: דער מקור טיילט דאס ווארט איבער צוויי שורות: "מאלע-גירעט". די לייענונג און באדייטונג זענען נישט זיכער. ↩

18. רעדאקציע-באמערקונג, מקור זייט 69: די לייענונג פון דעם ווארט אין מקור איז נישט זיכער. עס לייענט זיך ווי "מעהים"; א באדייטונג איז נישט ארייננעשטעלט געווארן אנשטאט דעם אומקלארן

מקור. ↩

19. רעדאקציע-באמערקונג, מקור זייט 72: דער עלטערער אויסדרוק איז פרעזערווירט געווארן; זיין געגוויע באדייטונג איז נישט באשטעטיגט. ↩

20. רעדאקציע-באמערקונג, מקור זייט 73: די לייענונג פון דעם ווארט אין מקור איז נישט זיכער. עס לייענט זיך ווי "פיליזע". ↩

21. רעדאקציע-באמערקונג, מקור זייט 87: דער מקור לייענט זיך ווי "כורוועס"; די לייענונג און געגוויע באדייטונג זענען נישט זיכער. ↩